GELENEK

DÜNYA TARİHİNDE AÇILAN BU SAYFAYI

KAPATAMAZSINIZ!

96-1738

ST TÜRKİYE PARTİSİ

Program
ma ve Belgeler

T.B.M.M

YER : 96-1738
YIL :
CLT :
KSM :
KOP :
DEM : 96-2620

KÜTÜPHANESİ

SOSYALİST TÜRKİYE PARTİSİ

Program
Savunma ve Belgeler

GELENEK

GELENEK : 7

SOSYALİST TÜRKİYE PARTİSİ
Program, Savunma ve Belgeler

Birinci Baskı
Şubat 1995

Baskı
Ceylan Matbaacılık

GELENEK
Yayınevi
Klodfarer cad. Aksu İşhanı 31/2
Cağaloğlu - İSTANBUL

Çark Çekiç Yoluna Devam Ediyor

İçindekiler

Önsöz

BÖLÜM 1:
STP Programı 1
BÖLÜM 2:
Dava Belgeleri 4
BÖLÜM 3:
Anayasa Mahkemesi'ne verilen Son Savunma
ve Anayasa Mahkemesi'nin kararı 6
BÖLÜM 4:
Sonsöz yerine: SİP Programı 9

Önsöz

Sosyalist Türkiye Partisi 6 Kasım 1992'de, ondört yıllık bir birikimin üzerine kuruldu. 1978 yılında Türkiye İşçi Partisi'nin yaşadığı ayrışmayla ortaya çıkan ve kendisini ilk önce "Sosyalist İktidar" dergisiyle ifade eden siyasi hareket Türkiye'de sınıf mücadelesinin üzerine ölü toprağının serpildiği bir dönemi yeni bir çıkış için, az rastlanır nitelikte bir hazırlıkla geçirmiş ve 1986'dan başlayarak "Gelenek" ile gözle görülür ilk sıçramasını gerçekleştirmişti. Bu gün de yayını süren ve Türkiye'nin mevcut en eski Marksist teorik yayın organı olan Gelenek, Türkiye sosyalist hareketine yalnızca bir teorik açılım kanalı sunmakla kalmadı. Bir kollektivitenin temsil aracı olan bu yayın, solun en olumlu unsurlarının akıntıya karşı kimlik savunusunu misyon edinebildikleri bir dönemde yeni bir siyasal hareket olarak, teorik yapısıyla, kadrolaşmasıyla, mücadele tarzıyla kendisini inşa ediyordu. STP bu birikimin üzerine Türkiye soluna ilk legal ve devrimci parti örneğini sundu.

STP'nin hukuki varlığına karşı burjuvazinin gösterdiği tahammülsüzlük kuruluşundan üç ay sonra kapatma istemiyle açılan dava, bir yılını doldurduğu sıralarda da resmen kapatılmasıdır. Karar, içinde bulunduğumuz dönemin moda suçlamasıdır: Bölücülük...

STP'yi kuran ve vareden kollektivitenin "savunma"da baştan sona gösterdiği kararlılık, yalnızca kapitalizm varoldukça sosyalizm mücadelesinin de süreceği gerçeğinden kaynaklanmıyordu. Sosyalizm mücadelesinin sürekliliğinin bizzat bu hareket tarafından oluşturulmuş güvencelerine yaslanan bir güvendi bu kararlılık. "Çark Çekiç Yoluna Devam Edecek" denildi ve bu söz tutuldu.

STP'yi kapatan davaya basın pek az yer verdi. STP izole edilmek istendi. Sessizlik duvarının örülmesinde bir

ölçüde başarılı da oldular. Oysa bu dava partinin gazeteler aracılığıyla haberdar edilmesi gülünçlüğü ile başlamış, bir tutarsızlık abidesi olan iddianame ile sürmüş, Anayasa Mahkemesinin bir siyasi taraf olduğunu her fırsatta sergilediği, düzenin kendi hukukunu hiçe saydığı uygulamalarla son bulmuştur. Anayasa Mahkemesi, partiyi kapattıktan sonra, hızını alamayıp bir de dava sırasında reddettiği savunmanın "redd-i hakim talebini", "hakaret" olarak yorumlayıp para cezasıyla yanıtladı. Parayı tahsil edecekleri bir tüzel muhatap bırakmadıklarının farkında bile değillerdi.

Onlar tüzel muhatap bulamazken, Çark Çekiç yoluna devam edeceği örgütsel biçimlere sahip olmuştu bile... STP'nin kapatılma gerekçesi programıydı. Sembolü çark, çekiç ve yıldızdan oluşan Sosyalist İktidar Partisi, düzenin yargıçlarına, sosyalizme saldırırkan daha yaratıcı bahaneler yaratabilmeleri için tek paragraflık bir program verdi: "Sosyalist İktidar Partisi... sınıfsız sömürüsüz bir toplum için mücadele eder."

1992'nin başında Sosyalizm Programı adıyla Dünya yayıncılık tarafından basılan belge küçük değişikliklerle Sosyalist Türkiye Partisi Programı olarak benimsenmiştir. "Sosyalizm Programı", Türkiye solunun program anlayışında tam anlamıyla bir kopuşun da belgesidir.

Türkiye solunun program anlayışı esas itibariyle bir "güncel" mücadele programı olageldi. Sosyalizm mücadelesini demokrasi ve bağımsızlıktan oluşan bir ilk, ve sosyalist inşadan oluşacak bir ikinci basamak olarak kavrayan sol hareket, bu kavrayışının doğal uzantısını programını iki bölmeye ayıyarak sergilemiştir: Asgari program - azami program.

Bu basamaklar işçi sınıfının sosyalist iktidarının önüne koyulan bir demokratik devrim aşaması arka planına

oturuyor. Demokratik devrimin hedefleri, ittifakları, sosyalist devrimden kökten farklı addediliyor. Demokratik devrimcilik, Türkiye'nin esas dinamiğini kapitalizmin yarattığı sınıf çelişkilerinde değil de, ulusal kapitalizm ile kapitalizm öncesi ögeler arasında, kapitalist gelişmenin doğal parçası tekelleşme ile diğer kapitalist ögeler arasında ya da ulusal kapitalizm ile ona dışsal bir unsur olarak tanımlanan emperyalizm arasında görür. Bu tahlillerin tartışılmasının yeri bu sunuş yazısı değil elbette. Ancak Türkiye'nin kapitalist gelişim düzeyi bu tahlili en hafif deyişle aşmıştır. Hem de 1990'larda değil, çok uzun zamandan beri.

Ancak bir analiz meselesinin ötesine geçen yanları var tartışmanın. Demokratik devrimciliğe ve aşamalı program anlayışına, sosyalizmi bir nesnel sürecin ürünü olarak görmek, tam anlamıyla bir kendiliğindencilik denk düşer. Sosyalizm maddi zeminini kapitalist sömürü düzeninde bulur, ve sosyalizm işçi sınıfının tarihsel çıkarlarını ifade eder. Bu doğru. Ama bu damar sosyalizmi bir siyasal hareket olarak tanımlamaya yetmeyecektir. Sosyalizm, kapitalist toplumun kaçınılmaz ürünü olmakla birlikte, bilinçli mezar kazıcısıdır da. Üzerinde yükseldiği tüm maddi ve nesnel zeminin ötesinde, sosyalizm bir siyasal harekettir. Sosyalizm, emekçileri bu maddi ve nesnel zemini olgunlaştırmaya, "ileriye" evriltmeye değil, köklü biçimde dönüştürmeye, dönüştürmek için de ona egemen olmaya çağırır.

Demokratik devrimcilik önünde sonunda, sosyalizmi olgunlaşması gereken bir kendiliğinden sürece indirger, nesnelliğe egemen olmaya değil, nesnelliği etkileyip kendisine daha elverişli hale getirmeyi "ilk adım" sayar. Sosyalizm Programı bu gelenekten kopuştur.

Tüm siyasal hareketlerin bir programı olması gerekmi-

yor. Program varolanı değiştirmeyi hedefleyen hareketler için önemlidir. Sosyalist bir partinin nasıl bir toplumsal düzen hedeflediğinin programını belirlemesinden doğal ne olabilir?

Sosyalist bir parti aynı zamanda bir çağrı merkezidir. Gündelik politikalarıyla, mesajlarıyla, kadro yapısıyla işçi sınıfı adına toplumdaki karşı dinamiklerle mücadele eder ve emekçilere çağrıda bulunur. Sosyalist bir partinin yarattığı her kendini ifade ve seslenme aracı bir çağrıdır. Program da öyle.

Başkaları emekçi kitleleri burjuva demokrasisini mükemmelleştirmeye çağırıyorlar. Ya da mevcut düzenin kimi kurumlarını tasfiyeye, yerine emekçilerin yaşantısını daha "kolay" kılacak örgütlenmeler koymaya... Bu fiilin sosyalizm adına yapılması abestir. Mükemmelleştirilecek ya da düzeltilecek kapitalizmi yine kapitalistler yönetir ve yine kapitalizm artı-değer sömürüsü üzerinde yükselir. "Düzeltme" programları, bu programların sahiplerini, eğer gerçekten işçi sınıfının temsilcileri ve sosyalist iseler, muhalefette tanımlayan programlardır. Öne sürülen taleplerin başka sınıfsal ve siyasal özneler tarafından değil de, yalnızca işçi sınıfı ve sosyalist öncüleri tarafından gerçekleştirilebilecek görevler olduğu söylendiğinde ise, bir başka soru boşlukta kalacaktır: Demokratikleşme, bağımsızlaşma işlevlerini yerine getiren bir sosyalist iktidar neden sosyalist inşaya yönelemez?

Cevap yetiştirenler olmuştur ve olacaktır da: Denir ki; işçi sınıfı iktidara ancak küçük burjuvazi, köylülük (belki ulusal burjuvazi) gibi güçlerle ittifak halinde gelebilir. Dolayısıyla böylesi bir iktidardan ancak demokrasi ve bağımsızlık çıkar...

Bu tür cevaplar siyasal mücadelenin son derece geri bir

kavranışını yansıtıyor. Sosyalist bir iktidarın devraldığı toplumun değişik güç odaklarını yok etme, güçsüzleştirme, tarafsızlaştırma gibi ara hedefler taşıyan müdahale araçları vardır, ve Marksist klasiklerin ittifaklar politikası da bu araçların kullanımına ilişkin bir deneyim kataloğudur. Bu kataloğa iktidarı düşünen her sosyalist parti başvuracaktır. Ama öncelikle şu bilinmelidir: Bu katalog sosyalist inşa süreçlerini içermektedir, sosyalizmi inşa etmeme, iktidarı sosyalizm karşıtı güçlerle paylaşma yöntemlerini değil.

Türkiye solunun bir kesimi 12 Eylül ve glasnost sonrasında likide olurken, bir yandan da aşamalı devrim ve program anlayışlarını sosyalist devrim perspektifi doğrultusunda aşan hareketlerin sayısı artış gösterdi. Ancak programın "gündelik mücadele" boyutuna saplananların sayısı azalmadı. Bugün Türkiye'de herhangi bir demokratikleşme programına sahip çıkmayan ve kendi hedeflerini sosyalizm ile tanımlayan, ancak emekçileri sosyalizme kazanmanın yolunun güncel ve kısa erimli sorunlar üzerinden tanımlanmış bir kimlik aracılığıyla gerçekleşeceğini düşünenler var. Bu yaklaşıma karşı tek şey söylenmelidir: Sosyalist ideolojinin kendisi, sosyalist hedefin kendisi günceldir. Sosyalist inşa hedefinin "anlaşılabilir", "kabul edilebilir" kılınması için "bugüne hitap edecek" bir programla takviye edilmeye ihtiyacı yoktur. Söz konusu olan kimliğimizin, programımızın takviye edilmesi değil, bu kimlik ve programla uyumlu bir politik üretim ve mücadelenin örülmesidir.

Sosyalizm Programı bu yanıyla da Türkiye solundaki bir dizi eğilimden kopuşu simgelemiştir.

Bu söylenenlerin ötesinde siyasal programı gündelik mücadele hedefleri olarak kavrayanlar, pek sık komik durumlara düşerler. Türkiye'de ormanların onyıllardır

kamu malı olduğunu hatırlamayan TKP yöneticileri programlarına "ormanları devletleştireceklerini" yazarlar, her önemli burjuva rejim değişikliği programın revize edilmesini gerektirir... İster "asgari", ister "geçiş" programı olsunlar, bu programların "çağrı" işlevi baştan bir sakatlanmayla maluldur. Olsa olsa mevcut burjuva rejim, hükümet ya da devlet biçimine karşı bir çağrıdır bunlar. Oysa sosyalizm yeni bir dünyaya çağırmalıdır.

Sosyalizm Programı, anti-faşist, anti-emperyalist düzenleme önerileriyle dolu programlardan daha fazla çağrı gücüne sahiptir. Çünkü bu program anlayışı, sosyalizme, işçi sınıfının iktidarına yüzünü dönmüştür. Programın birinci bölümü, altyapısı ise, bu hedefin, burjuva düzeni koşullarında değişikliğe uğraması olanaksız yönlerinin analizidir.

Açıkçası, bir siyasal programın kapitalizmi tahlil ettiği bölümleri akademik bir titizlik karşısında sınavı geçmelidir. Ancak bu titizliğin bir sınırının da olması gerekir. Bu bölümler, bir siyasal mücadelenin hedeflerinin maddi gerekçelerini anlatır. Ve hedef sosyalist inşadır. Sosyalizm Programı, bir çağrı olduğu için, sosyalist inşayı anlatıyor; sosyalist inşa döneminde programlaştırılacak olan ise sınıfsız bir dünyaya yönelecek olan süreç, bu sürecin dinamikleri olacak.

Dolayısıyla Sosyalizm Programı, sosyalist inşa hedefinin kendisinin bir çağrı işlevine sahip olduğunu iddia etmiş olmaktadır. Ve bu iddia 1992 yılından bu yana başarıyla sınanmıştır.

Sosyalizm Programının şanslı bir yanı daha var: Bu program Türkiye'de, Türkiye için üretildi. Ve bu topraklar kapitalizmin huzur bulamadığı, bulamayacağı bir yerdir. Lenin'in "zayıf halka" kavramı hem durum sap-

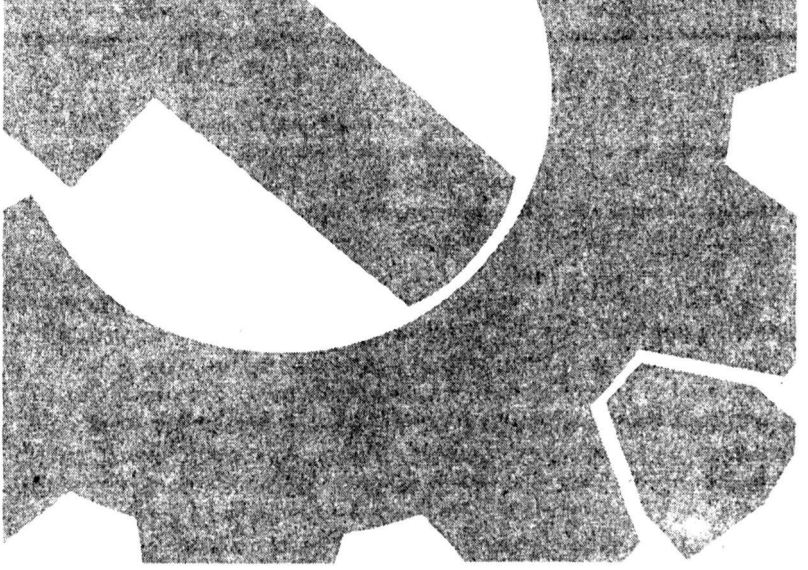
tamasıdır, hem de iddiadır. Sınıf mücadelesi bir yanından kapitalizmi stabilize etmeye ve "yıkılmaz" kılmaya, diğer yandan zayıflatmaya ve yıkmaya çalışanların toplumu çekiştirmeleridir. Zayıf halka olmak bir nesnel durumdur, ama bu konumdan ne yönde kurtulunacağı bir mücadelenin konusudur.

Hangi özgün biçimlenişte, hangi dönemsel güçlülükte olursa olsun tarihsel olarak yıkılmaya mahkum olan kapitalist dünya sistemi, özel olarak kimi yumuşak noktalarından başlayarak parçalanacak. Bu coğrafyalar üzerinde mücadele verenler "şanslı" sosyalistlerdir. Ama siyasal tarihimiz bize zayıf halka komünistlerinin her zaman bu şansın farkına vardıklarını göstermiyor.

Sosyalizm Programı 1992 yılında Türkiyeli komünistlere bu siyasal bilincin sunulmasında yeni bir aşamayı partili aşamayı anlatıyor.

Sosyalist Türkiye Partisi ile başlayan bu aşama, Sosyalist İktidar Partisi ile devam etti. 1992 programını ortaya çıkartan kollektif birikim ne Anayasa Mahkemesinin tehditlerine ne de siyasal mücadelenin likidasyon dinamiklerine teslim olmadan yoluna devam etti.

Aydemir GÜLER
SOSYALİST İKTİDAR PARTİSİ
Genel Başkanı

Birinci Bölüm:

SOSYALİST TÜRKİYE PARTİSİ PROGRAMI

Bölüm 1: *SOSYALİST TÜRKİYE PARTİSİ PROGRAMI*

SOSYALİST TÜRKİYE PARTİSİ PROGRAMI

BİRİNCİ BÖLÜM: SOSYALİZMİN ALT YAPISI

A) 21. YÜZYILA DOĞRU DÜNYAMIZ

İçinde bulunduğumuz yüzyıl, uluslararası komünist harekette genel olarak "emperyalizm ve sosyalist devrimler çağı", "kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı" olarak nitelenegeldi. Buna ek olarak ve bununla bağıntılı bir biçimde, uluslararası devrim sürecinin üçlü bir bileşen üzerine oturduğu sık sık vurgulandı:

Sosyalist ülkelerdeki kuruluş süreçleri;

Kapitalist ülekelerde süren işçi sınıfı merkezli sınıf mücadeleleri;

Ulusal kurtuluş hareketleri ve bağımsızlıkçı devrimler...

1980'lerin ikinci yarısından başlayarak dünyanın siyasal coğrafyası bir kez daha köklü değişiklere uğramaya başladı. Yukarıda vurgulanan uluslarası devrim sürecinin kazanımlarıyla sosyalizmden yanasomutlanan değişim, bu kez uluslararası devrim sürecinin kazanımlarıyla sosyalizmden yana somutlanan değişim, bu kez uluslararası sermayenin karşı saldırısı olarak gündeme geldi.

"Yeni dünya düzeni" emperyalizmin bu yeni döneme ilişkin adlandırmasıdır.

Bu durumda, uluslararası komünist hareket genel olarak kabul gördüğünü belirttiğimiz 20. yüzyıl çözümlemelerinin son değişimler ışığında yeniden gözden geçirilmesi, 2000'lere doğru yol alan gezegenimizin sınıf dinamiklerini kavrama açısından önemli bir başlangıç olacaktır.

Eşiğine geldiğimiz 21. yüzyıla da uzanmak üzere, çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır; çağımıza damga vuran dinamikler emperyalist-kapitalist sömürü ve sosyalist devrim mücadeleleridir. Çağımıza damga vuran dinamiklerin herbiri, çağımızın diğer gerçekliklerine göre, varlığını çok daha temelli ve belirleyici biçimde öteden beri sürdükmektedir. Bu nedenle bir sistem olarak emperyalizm-kapitalizm ile sosyalist devrim süreç ve mücadeleleri birbirinden kopartılamayacak olan ve biri diğerine karşıt iki evrensel dinamik olarak değerlendirilmelidir. Birinin varlığı diğerini de işaret eder.

Gerek 1917 sosyalist devriminin bu iki dinamiğin karşılıklı dengelerinde yarattığı köklü altüst oluş, gerekse dünya kapitalist sisteminin bağrında oluşan gedikler, aradan geçen süreye rağmen, kapitalizmi bir bütün olarak tasfiyenin eşgine getirmemiş, bu sistemi çağın belirleyenlerinden birisi olmaktan çıkarmamıştır. Tam tersine, kapitalizmin, yeni bir restoraskyon hamlesiyle sosyalist devrim süreç ve mücadelerini çağa damga vuramaycak cılızlıkta birtakım dar kanallara mahkum etme girişimine tanık olunmuştur.

Ancak unutmamak gerekir ki, kapitalist sömürü mekanizmaları işledikçe, sosyalist devrim süreç ve mücadeleleri söz konusu makanizmaların biricik almaşığı olarak varlıklarını sürdüreceklerdir. Ayrıca, uluslararası komünist hareketin biriktirdiği deneyim ve elde tuttuğu bazı mevziler, yeni silkinişler için önemli olanaklar yaratmaktadır. Bu nesnel ve öznel nedenler, kapitalizmin yeni restorasyon hamlesine kalıcı bir başarı şansı tanımamaktadır. Yine de, kapitalizmin karşı saldırısına hedef olan uluslararası devrim güçlerinin bugün içinde bulundukları durumun çözümlemesi büyük önem taşımaktadır.

1. SOSYALİST ÜLKELERDE DURUM

Dünya devrim sürecinin geleneksel üç bölmesi söz konusu olduğunda bugün bunlardan en fazla yara alanı sosyalist kuruluş süreçleridir. Bu süreçlerden çok büyük bölümü, ard arda gelen karşı devrim sıçramaları aracılığıyla tamamen rota değiştirmiş, uluslararası devrimin bileşenleri olmaktan çıkarak kapitalsit dünyaya entegre olma sancılarını yaşamaya başlamıştır.

Sosyalist ülkelerde yaşanan bu bunalımın doğrudan doğruya sosyalist dünya görüşünün, sosyalist ilke ve hedeflerinin bunalımı olarak değerlendirilmeleri, ya da bunların geçersizleşmelerinin gös-

tergesi sayılmaları doğru olmayacaktır. Karşı devrimlere yol açan bunalımların nedenleri, bu nokta da dikkate alınarak şöyle özetlenebilir: Sosyalist ülkeler topluluğu sürekli olarak, dünya emperyalizminin kuşatması ve kesintisiz kaldırılarının baskısı altında yaşamıştır. Emperyalizmle "yarış"ın sosyalist toplumların içsel gelişim ihtiyaçlarını önüne geçmesi, savunma harcamalarının yüksekliğinden temel tüketim mallarının karşılanmasında yaşanan güçlüklere kadar bir çok sorunun nedeni olmuş, ya da mevcut sorunların çözüm yollarını tıkamıştır.

Reel sosyalizm, dünya kapitalizminin kendini sürdürmede ve devrimci bünalımları erteleyebilmede sergilediği yeteneğe iktisadi, siyasi ve ideolojik alanlarda bir karşı atakla cevap verememiştir.

Sosyalist ülkeler topluluğu, kapitalizmin tam boy karşıtı olan, ondan bütünüyle ayrışmış bir alternatif, kendi içinde oturmuş v bütünlüklü bir sistem oluşturamamıştır. Üstesinden gelinemeyen maddi kısıtlar, kapitalizmden tam boy ayrışmayı engellemiştir. Sosyalist ülkelerin iç entegrasyonlarındaki zaafların ise, esas olarak, önderliklerin ideolojik ve siyasi yönelimlerine bağlı öznel hatalardan kaynaklandığı söylenebilir.

Reel sosyalizm, yurttaşlarına sunduğu iktidasi ve sosyal kazanımların göreli gelişkinliğine karşılık, sosyalizmin bir toplumsal ideoloji olarak hegemonyasını kurup bunu kalıcılaştırmada başarılı olamamıştır. Son gelişmelerde kapitalizmin tüketimi yücelten ideolojisinin, burjuva milliyetçiliğinin ve dinci gericiliğin hızla kitlesellik kazandığı görülmüştür.

Sosyalizmin bir toplumsal ideoloji olarak hegemonyasını kuramamasında, parti önderliğinin ideolojik zaafları da önemli rol oynamıştır. Parti önderliği, uluslararası plandaki iki kamplı mücadelenin dayattığı içe dönük ideolojik pekiştirme görevlerinin hakkını verememiştir. İdeolojik- siyasal güvence merkezi rolünü üstlenmesi gerekirken, bir yandan "kapitalizmi ekonomik göstergelerde geçme" dürtüsünün, öte yandan bu dürtünün dayattığı içi bürokratik ayrıntıların içinde boğulup kalmıştır.

Kuşkusuz bu gelişmeler söz konusu ülkelerin salt kendi iç dinamiklerinin ürünü sayılamaz. Günümüz koşullarında bu anlamda yaltık iç dinamiklerden söz etmek doğru olmayacaktır. Sonuçta, sosyalist ülkelerin iç zaafları ile emperyalist dünyanın tüm araçlarıyla giriştiği ideolojik ve siyasal bombardımanın üst üste çakışması, kapi-

talist yönelimin önünde ciddi direnç noktaları bırakmamıştır.

Özel olarak 1985'te Sovyetler Birliği'de başlatılan reformların, tüm sosyalist ülkelerde kapitalizmin restorasyonu yönelimini başlatmasında ya da körüklenmesin de, başta glasnost önderliğinin olmak üzere tüm önderliklerin hazırlıksız, programsızlık ve ilkesizlik gibi öznel hatalarının payı büyüktür.

Bugünkü koşullarda sosyalizmin kazanımları korumakta kararlı ve ısrarlı davranan ülkelerle dayanışma içinde bulunmak önemli bir enternasyonalist görevdir. Restorasyon sürecindeki ülkelerde, hızla kapitalizmin eşitsizlik ve sömürü ilişkileri içnie giren işçi ve emekçi yığınların, yitirdikleri sosyalist kazanımları geri almak için yeni mücadelelere girmeleri kaçınılmazdır.

Eski sosyalist ülkeler açısından bir umut ışığı oluşturan bu yeni mücadele perspektifine karşın, bir gerçek ortadadır: Bugün, dünya devrimci sürecinin bağımsız bir bileşeni olarak sosyalist ülkelerden söz etmek mümkün değildir.

2. ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELELERİ

Dünya devrim sürecinin organik bir parçası olarak değerlendirilen ulusal kurtuluş mücadelelerinin alt yapısı da önemli bir değişim geçirmiştir. Yüzyılımızın başında temelde burjuva nitelikli demokratik hareketler biçiminde karşımıza çıkan ulusal kurtuluş süreçleri, özellikle İkinci Dünya Savaşı'nın ertesinde, iki antagonist kutuplu dünya sisteminin etkisi altında köklü ideolojik tercihler yapma durumunda kalmıştır. Bu tercihlerin ve kimi iradi çabaların ürünü olarak, kapitalist kalkınma modellerini dışlayan ve sosyal amaçlı bir tür devletçilik uygulayan toplumlardan sosyalist ekomominin temellerinden önemli bir bölümünü atabilen toplumlara kadar bir dizi sosyalsit yönelimli ülke ortaya çıktı. Bu ülkeler ulusal kurtuluş süreçlerinin olabilecek en ileri karakollarını oluşturdular.

Ne var ki, sözünü ettiğmiz süreçler, büyük ölçüde reel sosyalizmin koruyuculuğu altında gelişmişlerdi. Dolayısıyla, reel sosyalizmin çöküşü, bu ülkelerdeki çözülüşü de kolaylaştırdı. Birkaç örnek dışında, ileri karakollar bugün düşmüştür.

Ulusal kurtuluş hareketlerini programatik açıdan mümkün olan en ileri noktalara taşıyan örneklerin başarısızlığı ve ardından çok uluslu sosyalist ülkelerdeki milliyetçiliğin burjuva-ulusal devlet arayışlarına yönelmesi, bugün ulusal kurtuluş hareketleri bağlamında sola açılan genel bir başlıktan söz edilmesini güçleştirmektedir.

Bugün, ulusal hareketlerin salt kendi doğaları gereği birer "kurtuluş" hareketi olduklarını peşinen ileri sürmek de güçtür. Sosyalizmin dünyanın siyasal coğrafyasında bağımsız ve etkili bir güç olmaktan çıkmasıyla birlikte, ABD'nin başını çektiği emperyalist güçler, günümüzdeki ulusal dinamikler üzerindeki en ağırlıklı dışsal belirleyen durumuna gelmişlerdir. Bu anlamda "bağımsızlıkçı" ulusal hareketlerin herbiri, bu dışsal belirleyenin egemenliği altına girme tehdidiyle karşı karşıyadır. Bu tehdidin panzehiri, toplumsal kurtuluş ideolojisinin ve programının tek tek bu hareketlerdeki ağırlığının artması ve uluslararası sosyalizm güçlerinin özellikle dengelerin sarsıldığı yörelerde özel perspektifler üretmeleri, emperyalist-kapitalist güçler karşısında yeniden bir alternatif oluşturabilmeleridir.

Ulusal kurtuluş hareketleri bağlamında bugün dünyamızdaki en önemli dinamiklerden birini oluşturan Kürt ulusal hareketi de bu çerçeve içinde değerlendirilmelidir. Önderliğinin devrimci bir çizgideki ısrarı, bu hakete, diğer ulusal kurtuluş hareketleri arasında özel bir yer kazandırmaktadır. Söz konusu ısrarın ABD'nin başını çektiği emperyalist ağırlığa rağmen sürdürülebilmesi durumunda, Kürt ulusal hareketinin, kendi sınırlarını aşan yeni devrimci dinamikler yaratması söz konusu olabilecektir.

3. İŞÇİ SINIFI HAREKETLERİ

Dünya devrim sürecinin en anlamlı bileşeni olan kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi, uluslararası sosyalist devrim sürecinin kaderini elinde tutmaya bugün de devam etmektedir. Ancak bundan, kendiliğindenci, başka deyişiyle işçi sınıfının varlığıyla aynı anlama gelen bir hareket tarzının dünya devrimci sürecinin doğal parçası sayılması gerektiği sonucu çıkarılmamalıdır. İşçi hareketi ile devrimci çizgi arasındaki mesafe, özellikle 1945'ten sonra çok fazla açılmıştır. Bu gerçeğin kabul edilmemesi durumunda, geleceğe dönek perspektif üretilmesi mümkün olmayacaktır.

Ulusalararası komünist hareketin bugün yaşadığı ciddi tıkanıklıkların başlıca nedenlerinden biri, işçi hareketinin sosyalizm kanalına sokulamamasıdır.

İşçi hareketi, dünya devriminin geleceğini kurtaracak silkinişi, uluslararası komünist hareketin siyasal-ideolojik- örgütsel silkinişi ile birlikte gerçekleştireçektir.

Uluslararası işçi hareketi, sendikal hareket, siyasal propaganda,

ideolojik mücadele ve örgütlenme alanlarında yukarıda sözü edilen silkinişin ön gerekliliğini karşılayacak yeni kaynaklara ve biçimlere ulaşmak zorundadır.

4. ULUSLARARASI KAPİTALİZMİN İŞLEYİŞİ

Bir evrensel sistem olarak sosyalizmin belli yerelliklerde siyasal iktidarı hedefleyen çıkışlar yapabilmesi için uluslararası kapitalizmin güncel nesnelliğini kavramak gerekmektedir. Bu nesnellik ise en fazla uluslararası işbölümünün çözümlenmesiyle kavranabilecektir. Sosyalist teorinin bugün en çok saldırıya uğrayan yanlarından biri, evrensel modeller öngörmesidir. Oysa bu, sosyalist teorinin en güçlü yanlarından biridir. Çünkü "zenginlik" ve "çeşitlenme" savlarıyla soyutlamalara izin tanımayan, marksizmin tarihselliğini ve kapsayıcılığını inkar eden yargılara karşı en önemli silahımız yine bu tür modellerdir.

Yukarıda da söylendiği gibi, günümüzdeki marksizm kökenli neo-liberal yaklaşımların temelinde, dünyamızdaki temel süreçlerin artık bir öze indirgenemeyecek çeşitlilikte çeşitlilikte olduğu ve dolayısıyla kapitalizmin evrensel birikim yasalarının geçersizleştiği iddiası yatmaktadır. Uluslararası sermayenin Avrupa, Kuzey Amerika e Uzakdoğu gibi başlıklarda farklılaşan gruplaşmalarına bakarak ulaşılan bu marksizm dışı söylemin kapitalizmin eşitsiz gelişme dinamiklerinin pozitivist bir biçimde algılanmasının sonucu olduğu muhakkaktır.

Uluslararası sömürü mekanizmalarını kavrayabilmek için, sermaye birikiminin yoğunlaşmasında özel bölgeler olarak ortaya çıkan ve az önce sözü edilen üç alt grip arasındaki entegrasyonun yanısıra, gelişme-azgelişme ilişkilerinin sisteminin bütünü içinde nasıl belinlendiği de açığa çıkarılmalıdır.

Ululararası sömürü mekanizalarını tanımlayan "bağımlılık" olgusunun eşitsiz gelişme yasası çerçevesinde değerlendirilmesiyle elde edilen sonuçlar, sosyalist hareketin yeniden değerlendirilmesiyle elde edilen sonuçlar, sosyalist hareketin uluslararası/ulusal konumu ve izleyeceği stratejinin saptanmasında dikkate alınmalıdır. Geçmişte emperyalist sömürünün temel konusu olan ucuz hammadde alımıve bunların mamul olarak geriye satılması, söz konusu sömürünün ana halkası olmaktan çıkmıştır. Bu nedenle son otuz yıl içerisindeki emperyalist yayılmanın, sermayenin aşırı birikimi veya pazar sorunu olarak açıklanması oldukça yetersizdir. Bugünkü em-

peryalist sömürü, tamamen bir dünya bir dünya sistemi çerçevesinde ve bağımlı ülkeleri de kapsayan bir emperyalist işbölümü bağlamında ele alınabilir. Ülkeler ve ülke gruplarını kapsayan bölgeler, verili durumdaki üretici güçlerin gelişkinlik düzeyine, işgücünün fiyatlandırılmasına, sermayenin temel sektörler arasındaki dağılımına göre uluslararası işbölümündeki yerlerini almaktadırlar.

Bu durum sermayenin uluslararasılaşması sürecinin ulaştığı boyutlar açısından özellikle önemlidir. Bu işbölümünde ekonomik kalkınmanın hem mekanı hem de öznesi olarak ulus- devlet giderek ağırlık kaybetmektedir. Bunun siyasal sonucu olarak ulusal (yerel anlamında) burjuvazinin kendine dönük kalkınma projeleri, tarihsel anlamda geçersizleşmiştir.

Yukarıda özetlenen durum, emperyalist sömürünün, bir bütün olarak kapitalist sömürü mekanizmalarına içkin olduğu anlamına gelmektedir. Bu nedenle kapitalizm karşıtlığını barındırmayan bir emperyalizm karşıtlığı veya bu çerçeveden soyutlanmış bir yabancı sermaye düşmanlığı tarihsel olarak kısır ve temelsiz bir konumlanıştır.

Uluslararası işbölümünde geri döndüğümüzde toplumsal üretim maliyeti yükselme eğiliminde olan, karlılık oranı düşen, ya da düşme eğilimi içerisine giren tüm sektör ve sanayi dallarının orta gelişmişlikteki kapitalist ülkere doğru kaydırıldığını görürüz. Ekolojik anlamda maliyeti yüksek ve hala emek yoğun teknolojiye dayalı üretim alanları (testkil, dericilik, hafif metal eşya) Türkiye'yi kapsayan görece orta gelişmişlikteki ülkelere devredilmektedir.

Gelişmiş kapitalist ülker ise, bilimsel-teknolojik gelişmelerin somut kullanımına daha fazla olanak tanıyan ve bu gelişmelerin bizzatihi kendisi demek olan sanayilere kaymakta ve yeni alt-sanayiler yaratmaktadırlar. Japonya, ABD-Kanada, AT ülkeleri bu çerçevede yeni bir işbölümü arayışı içerisindedirler.

Emperyalist-kapitalist sistemin bir üçüncü işbölümü süreci ise, bölgesel korumacılık olarak adlandırılabilir. Bu işbölümü sürecinin özü, sistem içindeki eşitsizliği belli bir coğrafi hiyerarşiye bağlama çabasıdır. Bu işbölümünde, kendi içerisinde de eşitsizlikler taşıyan ve birer siyasal-askeri- iktisadi "öncü" ülke etrafında kümelenen kapitalist odaklar arzulanmaktadır. Bu öncüler, uluslararası işbölümünün denetim mekanizmalarında önemli işlevler yüklenmektedirler. Burada, sistemin uyumlu biçimde işleyebilmesi, ancak ve ancak

bazı "sapma"ların tasfiyesiyle mümkün görülmektedir. Bu ise, oldukça ciddi maliyetlere yol açmaktadır.

Yukarıda özetlenen dünya sistemi oldukça gelişkin bir entergrasyona takabül etmektedir. Bu entegrasyonun düzeyi ve sistemin işleyişinin bir bütün oluşturması, sistemin iç eşitsizlik ve çelişkilerinin göz ardı edilmesi ve siyasal açıdan son derece geri perspektiflerin üretilmesi sonucuna yol açabilmektedir. Bir dünya sistemi olarak kapitalizmin ancak toplu bir kopuş ile aşılabileceği tezi, geri bir tezdir ve bu tez ile birlikte kopuşun imkansız olduğu türünden tezlerin gündeme gelmesi de kaçınılmaz olacaktır. Benzer bir biçimde uluslararası kapitalist sistemin içi entegrasyonunun boyutları, kimi bölgelerde kapitalizmin eşitsiz gelişiminin bir sonucu olarak ortaya çıkan anti-emperyalist konumlanışların küçümsenmesine de neden olabilir. Sosyalist hareketler, kendi başına kalıcı bir anti-emperyalist konumlanış olamayacağından hareketle, bu tür dinamiklerin burjuva ideolojisinden kopartılması için mücadele etmelidirler.

Sonuçta, uluslararası komünist hareketin önünde, anlatılan bu "bütüncül" sistemin üzerine nasıl gidileceği gibi oldukça kapsamlı bir soru durmaktadır. Bu sorunun cevaplanması, çelişkilerin nerelerde yoğunlaşacağının bilinmesine bağlıdır.

5. SOSYALİZMİN KOŞULLARI

Kapitalist sistemin ulaştığı entegrasyon düzeyi sistemi hiçbir biçimde tekdüzeleştirmemiş, tersine entegrasyonun önkoşulu olarak ve bir işbölümü çerçevesindeki içi farklılaşmaları ön plana çıkarmıştır. Bu farklılaşmalar iktisadi, siyasal ve ideolojik cephelerde ve kendi aralarında da eşitsizlikler barındırarak varlığını sürdürmektedir.

Bu eşitsizliklerin en önemli sonuçlarından bir tanesi, gelişmiş üç ana odağın (Japonya, Kuzey-Amerika ve Avrupa Topluluğu) damgasını vurduğu, dolayısıyla yüksek teknoloji ile sermaye yoğun bir ekonomiyi baz alan entegrasyonun, bu gelişkinlikteki bir bütünleşmenin sonuçlarını kaldırımayacak ülkeler yaratması olacaktır.

Bu nedenle, tek tek ülkelerdeki ekonomik bunalımlar ya da siyasi çalkantılar mutlaka genel bir bunalıma tekabül etmeyecektir. Uluslararası mübadele ilişkilerinin "borç- kredi" üzerine kurulu olduu bir çağdı, zincirin bazı halkalarında aniden yoğunlaşabilecek bunalımların sürpriz sayılmaması gerekir. Kaldı ki, çeşitli göstergeler, dünya kapitalizminin merkezlerinin, derinleşmeye ve yoğunlaş-

maya son derece uygun bunalımların yakınında bulunduğunu kanıtlamaktadır.

Sistemin içerisindeki yerel olarak doğacak bunalımların siyasal uzantısı, her zaman olduğu gibi, devrim-karşı devrim salınımıdır. Bugün bu salınımın sosyalizme doğru öne fırlayacak bir dizi tikel nesnellik yaratması elbette mümkündür. Uluslararası komünist hareket, enternasyonal görevlerin, bölgesel eşgüdümü sağlama ve evrenseli yakalama çabalarının yanısıra, ayrıca bu tikel sıçramalara dönük bir arayış içine girmek zorundadır.

Çağdaş proletaryanın bir toplumsal sınıf olarak belirlediği bütün topraklarda sosyalizmin güncelliğinden, yani bir öne çıkış olasılığından söz edilebilir. Proletaryanın bütün ulusal düzeylerdeki tarihsel misyonu, daha açığı sosyalist devrimin gerçekleştirilmesi görevi, bugün için de güncelliğini korumaktadır.

Ancak, verili bir ülkenin devrimci bunalım içerisine girmesi, ülkenin evrensel işbölümündeki yerinin ve işlevlerinin nesnel olarak sorgulanmasını, iktisadi, siyasal ve ideolojik düzeyler arasındaki uyumun ortadan kalkmasını ve toplumdaki temel sınıfların ideolojik ve siyasal anlamda giderek kutuplara doğru çekilmelerini öngörür.

İşte bu çelişki dolu dönemeçler, yine zayıf halkalarda, yani uluslararası kapitalizmin çelişkileri yoğunlaştırdığı dokularda ortaya çıkacaktır. Ancak, söz konusu dönemeçlerin henüz işçi sınıfının bağımsız bir kimlik edinemediği, gelişmişlik düzeyi çok geride olan ülkelerde ya da işçi sınıfının iktisadi ve ideolojik araçlarla dizginlenebildiği sermayenin merkez üslerinde değil, bu iki kategorinin arasında yer alan ülkelerde gerçekleşmesi çok daha güçlü olasılıktır.

Türkiye bu ülkelerden bir tanesidir.

6. ORTADOĞU

Dünya kapitalizminin bir parçası olarak Türkiye'nin içinde yer aldığı Doğu Akdeniz ve Ortadoğu tam bir istikrarsızlık bölgesidir. Ancak bu istikrarsızlık, sınıfsal çelişkilerin ön plana çıktığı, temel sınıfların ve bunların temsilcisi siyasi hareketlerin öteki bütün çelişki ve dinamikleri kendi kavgalarına bağlayabildikleri bir bütünlüğe ulaşamamaktadır. Şu da unutulmamalıdır ki, mevcut istikrarsızlıkların üzerinde yükselebilecek işçi sınıfı temelli bir çıkışın, sonuç alma ve tüm dış tehditlere rağmen yaşama şansı böyle bölgelerde çok daha yüksektir.

Ortadoğu, istikrarsızlığı ve önemi dolayısıyla, emperyalizmin yeni dünya düzenlemesi için el attığı ilk bölge olmuştur. Sosyalist ülkelerin bölge üzerindeki prestij ve rollerinin silinmesi, emperyalizme önemli manevra rahatlıkları sunmuştur. Ayrıca bu bölge yukarıda sözü edilen, sistemin uyumlu işletmesinin önünde engel oluşturan "sapma"ları da barındırmaktadır.

Emperyalizmin bölge üzerindeki kontrolüne yardımcı olan başlıca siyasal-ideolojik araçlar arasında, İsrail ve Mısır işbirlikçiliğinden söz edilebilir.

Bütün ateşli söylevlerine karşın, geleneksel Baas dengeciliği ile İslam radikalizminin emperyalist sistem açısından oluşturdukları tehdit her zaman sınırlı ve geçici olmuştur. Bölgede sürekli olarak emperyalist politikaların doğrudan sözcüsü olmayı üstlenen Türkiye kapitalizminin, bölgedeki emperyalist sömürüden payını arttırma arzusunun ve girişimlerinin tarihi ise eskidir. Türkiye burjuvazisi, bugünün değişen dengelerinden, emperyalist sistemin Ortadoğu'daki asli temsilci ve sözcü olarak çıkabilmeyi hedeflemektedir.

Sosyalist dünyanın yokluğunda, sınıf yönelimi belirgin olmayan ya da burjuva yönelimli ulusal kurtuluş hareketlerinin emperyalizmden görece de olsa bağımsızlık kazanmaları olasılığı son derece zayıflamıştır. Bu genel eğilim etkisini Ortadoğu'da da göstermektedir. Kapitalist ve sosyalist sistemlerin güç dengeleri arasında dönemsel olarak bulunabilen bu tür bağımsız yaşam alanları şimdi daralmıştır. ulasal kurtuluş mücadelelerinin önündeki seçim ya kısa sürede emperyalizmle işbirliğiğe girerek kendilerini reddetmek, ya da proleter bir sınıf temeline oturtarak radikalleşmek ve sosyalizmi hedeflemektir.

Bu koşullarda bölgede emperyalizme karşı emekçi halklar arasında dayanışmanın örülmesinin yanısıra, ulusal kurtuluş hareketlerinin proleter ve sosyalist kanallara yöneltilmesi de bir görev olarak öne çıkmaktadır. Bu sonuncusu, kuşkusuz her ulusal hareketin kendi iç sorunu olarak görülmelidir. Ancak bölgedeki görece gelişkin kapitalist ülke proletaryalarının sergileyecekleri siyasal güç ve örgütlülük düzeyi ile ulusal hareketlerin iç gelişimleri arasında yakın bir ilişki bulunmamaktadır. Örneğin, anti-kapitalist işçi hareketlerinin Türkiye, Yunanistan, İran vb. ülkelerde yükselişe geçmeleri, Filistin ve Kürt direnişleri nezdinde sosyalizmin daha güçlü bir çekim merkezi olmasını sağlayacaktır.

Balkanlar ve Ortadoğu arasında köprü konumunda olan Türkiye, aynı zamanda, dengesizlik ve istikrarsızlık üreten çeşitli dinamiklerin kesişim noktasında yer almaktadır. Kaygan bir zeminde de olsa, bölgenin en soldaki ulusal kavgası Kürt hareketinin içerisinden çıkmıştır. Öte yandan, Türkiye sosyalist hareketi deneyim ve kadro açısından yeni bir döneme girmektedir. Aldığı bütün darbelere karşın bu hareket zengin kaynaklara sahiptir. Özellikle belirli merkezlerde yoğunlaşan işçi sınıfı, sınıf çıkarlarına damgasını vurabilmektedir. Bütün bunlar, Türkiye'yi sosyalizm perspektifi açısından öne çıkarmaktadır.

B) TÜRKİYE

1. GENEL TANIM

Türkiye, dünya emperyalist-kapitalist sistemi içerisinde yer alan bir kapitalist ülkedir.

Üretim, kapitalist yeniden üretim yasaları uyarınca, kapitalist pazara yönelik olarak yapılmakta; ülke, dünya kapitalist işbölümünde bu yapısal özelliklere uygun bir yer işgal etmektedir.

Toplumsal, siyasil, ideolojik ve kültürel yapıların belirlenimi, bu kapitalist ilişkilerin yeniden üretimi doğrultusunda gerçekleşmektedir.

Kısacası, ücretli emek sömürüsü Türkiye'deki sömürünün egemen ve belirleyici biçimidir. Bu anlamda ülkeyi bugünden yarına taşıyacak olan çelişki, işçi sınıfı ile kapitalistler, emek ile sermaye arasındadır.

Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısı, uzunca bir dönem Türkiye solunun ana gündemlerinden birin oluşturmuştur. Bu gündem, ülkemizdeki devrimci mücedelenin stratejisine ilişkin tartışmaları da kapsamıştır. Bugün ise, sosyo-ekonomik yapıya ilişkin analizlerin amaç ve içerik açısından değişime uğradığı görülmektedir. Türkiye'nin kapitalist bir ülke olup olmadığına ilişkin bir tartışmanın artık anlamı kalmamıştır. Bundan böyle tartışmanın odak noktasını, Türkiye'nin kapitalizminin ne gibi nesnel dinamikler üretebileceği oluşturacaktır. Başka deyişle, esas olan, Türkiye kapitalizminin devrim sürecinde sunduğu nesnellikten yola çıkmaktır. Türkiye sosyalist hareketinin mücadele sürecindeki gündemini bu nesnelliğin yarattığı dinamikler belirleyecektir. Türkiye'de kapitalist gelişme, başlangıç aşamalarından bu yana emperyalist-kapitalist sistemle iç içe, o sistemin yapısına uygun bir nitelik taşımıştır. Ancak, kapitalizmin

Ortadoğu, istikrarsızlığı ve önemi dolayısıyla, emperyalizmin yeni dünya düzenlemesi için el attığı ilk bölge olmuştur. Sosyalist ülkelerin bölge üzerindeki prestij ve rollerinin silinmesi, emperyalizme önemli manevra rahatlıkları sunmuştur. Ayrıca bu bölge yukarıda sözü edilen, sistemin uyumlu işletmesinin önünde engel oluşturan "sapma"ları da barındırmaktadır.

Emperyalizmin bölge üzerindeki kontrolüne yardımcı olan başlıca siyasal-ideolojik araçlar arasında, İsrail ve Mısır işbirlikçiliğinden söz edilebilir.

Bütün ateşli söylevlerine karşın, geleneksel Baas dengeciliği ile İslam radikalizminin emperyalist sistem açısından oluşturdukları tehdit her zaman sınırlı ve geçici olmuştur. Bölgede sürekli olarak emperyalist politikaların doğrudan sözcüsü olmayı üstlenen Türkiye kapitalizminin, bölgedeki emperyalist sömürüden payını arttırma arzusunun ve girişimlerinin tarihi ise eskidir. Türkiye burjuvazisi, bugünün değişen dengelerinden, emperyalist sistemin Ortadoğu'daki asli temsilci ve sözcü olarak çıkabilmeyi hedeflemektedir.

Sosyalist dünyanın yokluğunda, sınıf yönelimi belirgin olmayan ya da burjuva yönelimli ulusal kurtuluş hareketlerinin emperyalizmden görece de olsa bağımsızlık kazanmaları olasılığı son derece zayıflamıştır. Bu genel eğilim etkisini Ortadoğu'da da göstermektedir. Kapitalist ve sosyalist sistemlerin güç dengeleri arasında dönemsel olarak bulunabilen bu tür bağımsız yaşam alanları şimdi daralmıştır. ulasal kurtuluş mücadelelerinin önündeki seçim ya kısa sürede emperyalizmle işbirliğiğe girerek kendilerini reddetmek, ya da proleter bir sınıf temeline oturtarak radikalleşmek ve sosyalizmi hedeflemektir.

Bu koşullarda bölgede emperyalizme karşı emekçi halklar arasında dayanışmanın örülmesinin yanısıra, ulusal kurtuluş hareketlerinin proleter ve sosyalist kanallara yöneltilmesi de bir görev olarak öne çıkmaktadır. Bu sonuncusu, kuşkusuz her ulusal hareketin kendi iç sorunu olarak görülmelidir. Ancak bölgedeki görece gelişkin kapitalist ülke proletaryalarının sergileyecekleri siyasal güç ve örgütlülük düzeyi ile ulusal hareketlerin iç gelişimleri arasında yakın bir ilişki bulunmamaktadır. Örneğin, anti-kapitalist işçi hareketlerinin Türkiye, Yunanistan, İran vb. ülkelerde yükselişe geçmeleri, Filistin ve Kürt direnişleri nezdinde sosyalizmin daha güçlü bir çekim merkezi olmasını sağlayacaktır.

Balkanlar ve Ortadoğu arasında köprü konumunda olan Türkiye, aynı zamanda, dengesizlik ve istikrarsızlık üreten çeşitli dinamiklerin kesişim noktasında yer almaktadır. Kaygan bir zeminde de olsa, bölgenin en soldaki ulusal kavgası Kürt hareketinin içerisinden çıkmıştır. Öte yandan, Türkiye sosyalist hareketi deneyim ve kadro açısından yeni bir döneme girmektedir. Aldığı bütün darbelere karşın bu hareket zengin kaynaklara sahiptir. Özellikle belirli merkezlerde yoğunlaşan işçi sınıfı, sınıf çıkarlarına damgasını vurabilmektedir. Bütün bunlar, Türkiye'yi sosyalizm perspektifi açısından öne çıkarmaktadır.

B) TÜRKİYE

1. GENEL TANIM

Türkiye, dünya emperyalist-kapitalist sistemi içerisinde yer alan bir kapitalist ülkedir.

Üretim, kapitalist yeniden üretim yasaları uyarınca, kapitalist pazara yönelik olarak yapılmakta; ülke, dünya kapitalist işbölümünde bu yapısal özelliklere uygun bir yer işgal etmektedir.

Toplumsal, siyasil, ideolojik ve kültürel yapıların belirlenimi, bu kapitalist ilişkilerin yeniden üretimi doğrultusunda gerçekleşmektedir.

Kısacası, ücretli emek sömürüsü Türkiye'deki sömürünün egemen ve belirleyici biçimidir. Bu anlamda ülkeyi bugünden yarına taşıyacak olan çelişki, işçi sınıfı ile kapitalistler, emek ile sermaye arasındadır.

Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısı, uzunca bir dönem Türkiye solunun ana gündemlerinden birini oluşturmuştur. Bu gündem, ülkemizdeki devrimci mücedelenin stratejisine ilişkin tartışmaları da kapsamıştır. Bugün ise, sosyo-ekonomik yapıya ilişkin analizlerin amaç ve içerik açısından değişime uğradığı görülmektedir. Türkiye'nin kapitalist bir ülke olup olmadığına ilişkin bir tartışmanın artık anlamı kalmamıştır. Bundan böyle tartışmanın odak noktasını, Türkiye'nin kapitalizminin ne gibi nesnel dinamikler üretebileceği oluşturacaktır. Başka deyişle, esas olan, Türkiye kapitalizminin devrim sürecinde sunduğu nesnellikten yola çıkmaktır. Türkiye sosyalist hareketinin mücadele sürecindeki gündemini bu nesnelliğin yarattığı dinamikler belirleyecektir. Türkiye'de kapitalist gelişme, başlangıç aşamalarından bu yana emperyalist-kapitalist sistemle iç içe, o sistemin yapısına uygun bir nitelik taşımıştır. Ancak, kapitalizmin

ve ülkenin yapısındaki ideolojik, siyasal kurumsallaşmaların gelişkinlik düzeyi, Türkiye ile dünya sistemi arasındaki ilişkilerde zaman zaman strateji değişikliklerine neden olan sorunlar ortaya çıkarmıştır. bunun yanısıra, dünya emperyalist-kapitalist sisteminin barındırdığı dinamikler de Türkiye'nin izlediği stratejilerin yeniden belirlenmesinde etkili olmuştur.

Aralarında kesin sınırlar olmayan ve iç içe geçen bu stratejilerin, burjuva devriminin ve kapitalistleşme sürecinin kendisini hissetirmeye başladığı 19. yüzyıldan bugüne değin, emperyalist-kapitalist sistemle entegrasyona yönelik bir süreklilik taşıdığı görülmektedir. Bu süreklilik içerisinde Cumhuriyet dönemi ve mekalist dönüşümler, dünya sistemi ile bütünleşmede daha organik ve kalıcı bağlar oluşturulması sağlamıştır. Dolayısıyla, kalkınmacı programların ve ideolojilerin temelini oluşturan, nihai olarak başarısızlığa uğrayan özgün ve bağımsız bir kapitalistleşme modeline değil, bağımlılığı ve bütünleşmeyi sağlayacak yerel dinamikleri daha sağlam köklere kavuşturma kaygısıdır.

Bu politikaların da doğal uzantısı olarak, Türkiye'nin dünya kapitalist sistemi ile bütünleşmesi "dışsal" bir tabiyet ilişkisi veya sömürge benzeri bir statü ile değil, kapitalist üretim tarzının uluslararası ilişkileriyle birlikte Türkiye'deki egemenliğini kurması biçiminde gerçekleşmiştir. Bu çerçevede Türkiye kapitalizminin ekonomik-siyasal-ideolojik devinimini belirleyen temel etkenler şöyle sıralanabilir:

1) Yerel sermaye birikimi, kapitalizmin gelişimi, çeşitli gelişim düzeylerine denk düşen arayışlar,

2) Dünya kapitalist sistemiyle karşılıklı ilişkilerin ekonomi, siyaset ve ideolojik düzlemlerde belirlenmesi ve bunun ürünü olan bütünleşme biçimleri,

3) Egemen sınıfın baskı aygıtları ve siyasal örgütlenmeleri nezdinde geçerli olan tercih ve perspektiflerle geniş kitlelerin yargı ve değerleri arasında bir uyumun bulunabilmesine ve bu anlamda toplumsal örgünün sürekliliğinin sağlanmasına yönelik çabalar.

4) Ulusal ve uluslararası düzeylerdeki sınıf ilişki ve mücadelelerinin ortaya çıkardığı derslerin değerlendirilmesiyle gündeme gelen yeni tercihler ve yönelimler.

2. SINIFSAL YAPI, ÇELİŞKİ VE MÜCADELELER

Türkiye'deki sınıfsal yapının sömürücü ayağı, ekonomik, siyasal

ve ideolojik çerçevede "burjuvazi" olarak tanımlanan egemen sınıftır. Bu sınıfın bileşenleri arasında sanayi, ticaret, mali, tarım kapitalistelri ile küçük burjuvazinin türetim araçlarına sahip kesimleri yer alır. Bu bileşenlerin sahip oldukları etki düzeyleri ve karşılıklı ilişkilerindeki eşitsizlikler, Türkiye'de ekonomik, siyasal ve ideolojik açıdan tek bir egmen sınıfın varolduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Bu egemen sınıfın iç dengelerindeki oynamalar ve bu oynamalara tekabül eden ya da edecek olan yeni politikalar, sınıfın bütününün çıkarlarına ve kaynaşmışlığına zarar vermemektedir.

Bu bütünlüğün en önemli nedeni, egemen sınıfın yapısını tek başına sermaye birikim süreçlerinin belirleyememesidir. Türkiye'de kapitalistleşmenin gecikmesi; burjuva devriminin, siyasal ve ideolojik olarak kapitalizm öncesi yapıları yıkmaktan çok onları dönüştürme çizgisinde gerçekleşmesi; kapitalizmin bir dünya sistemi olarak gündeme getirdiği ekonomik-siyasal işbölümü gibi olgular, güçlenen büyük sanayi kapitalistlerinin, egemen sınıf tanımını görece de olsa daraltacak adımlar atmasını olanaksız kılmıştır. Ancak, bugün gelinen noktada egemen sınıfı bir bütün olarak birarada tutanın, dışsal zorlamalar değil, yukarıda değinildiği gibi Türkiye kapitalizminin ekonomik, siyasal ve ideolojik dinamiklerinin yarattığı organik bağlar olduğu özellikle vurgulanmalıdır.

Bu bağların en önemli özelliklerinden birisi, başka bazı toplumlarda görülen geçici anti-emperyalist konumlanışların, "Kurtuluş Savaşı" dahil olmak üzere, egemen sınıf açısından hiçbir dönem gündeme gelmemiş olmasıdır. Bu anlamda Türkiye'de egemen sınıf yalnızca ekonomik olarak değil, siyasal ve ideolojik olarak da dünya emperyalist-kapitalist sistemi ile bütünleşmiştir.

Türkiye işçi sınıfının karşısındaki egemen sınıfın herhagi bir parçasının, bağımsızlık ve demokrasi sürecini önceleyen ve belirleyen sosyalizm mücadelesinin herhangi bir evresinde "tarafsızlaşması" bu nedenle olanaksızdır. İşçi sınıfının çıkarları ile egemen sınıfın bütününün çıkarları uzlaşmazdır. Başta sanayi proletaryası olmak üzere, işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinde diğer sınıf ve katmanlarla ilişkilerinde de yukarıdaki uzlaşmazlık temeldir. Bu temel veri, işçi sınıfının eglemeh sınıf bünyesinde yer almayan sınıf ve katmanları sosyalizm mücadelesine çekebilmede en önemli dayanağı olacaktır. Çünkü, birçok durumda egemen sınıfın ideolojik ve siyasal yörüngesine teslim olan bu ara sınıf ve katmanların tarihsel çıkarla-

rı sosyalizmdedir. Bu sınıf ve katmanların genel olarak küçük burjuva olarak tanımlanması doğrudur. Ancak, nüfusun çok önemli parçasını oluşturan bu küçük burjuva toplamın içerisinde çok farklı sınıfsal dinamikler vardır.

Egemen sınıfın kopmaz parçası olan kesimleri ayırırsak, ilk olarak, işçi sınıfıyla çoğu durumda iç içe geçen, yoksulluk belirlenim ve siyasal gündem açısından benzer nitelikler taşıyan, ama işçi sınıfına göre mutlak olarak geri özelliklere sahip kent yoksullarından söz etmek gerekmektedir. Üretim araçlarından kopan, kentelin varoşlarına itilmiş vebelli bölümlerinde proleterleşme sürecine giren bu küçük burjuva kesimin, işçi sınıfının verdiği mücadelenin siyasal ve örgütsel açıdan ülkenin gündemini belirlediği durumlarda, egemen sınıf karşısında küçümsenmeyecek bir tehdit oluşturacağı açıktır. Mühendisler, teknik elemanlar, öğretmenler gibi eğitimli ve yine ağırlıklı olarak kentlerde yaşayan katmanlar da, aralarından bir bölümünün egemen sınıfın yönetsel araçları olarak kalıcı bir karşıdevrimci güç oluşturmasına rağmen, tarihsel çıkarlar açısından işçi sınıfının yanında konumlanmaktadır. Ayrıca bu katmanlarınbir bölümü herhangi bir üretim aracına sahip olmamaları ve artı-değer sömürüsüne tabi olmaları nedeniyle işçi sınıfı kapsamı içerisinde değerlendirilmelidir.

Küçük burjuvazi tanımı içerisinde yer alan en yaygın kesim ise kırlardaki küçük üreticilerdir. Ücretli emek sömürüsü ve kapitalist pazar gibi kategoriler aracılığıyla egemen sınıfın bir parçası durumuna gelen kapitalist toprak sahiplerinden farklı olarak bu küçük üreticiler geçimlik üretim yapmaktadırlar. Bu kesimler, pazar ilişkilerinin içerisinde olmakla birlikte, belli istisnalar dışında kendilerini birer sömüren yapacak sermaye birikim süreçlerini yaşayamamaktadırlar.

Bu kesimlerin yıkım ve yoksullaşma süreci, coğrafi bölgeler açısından önemli farklılıklar göstermektedir. Küçük üreticilik yaygınlığını korumakla beraber, topraksızlaşma sürecinde bu kesimlerin bir bölümü sanayi işçisi, bir bölümü tarım proletaryası olarak, bir bölümü hizmet sektöründe eğitimsiz işgücü olarak, bir bölümü kent ve kasabalarda marjinal sektörlerin parçası olarak, bir bölümü de işsizler ordusuna katılarak yeni bir sınıfsal kimlik kazanmaktadır. Devrimci politika açısından, geri ideolojilerin kalıcı bir nitelik kazandığı kırlarda yoksullaşma sürecinin kendisi değil, doğrudan so-

nuçları önemlidir. Bu nedenle küçük üreticilerin topraksızlaşması sürecinin engellenmesini temel alan bir mücadele yerine, onların emek-sermaye çelişkisi içerisindeki muhtemel konumları esas alınmalıdır. Tarım kesiminde sosyalizm mücadelesinin en önemli taşıyıcıları, hızlı olmasa da giderek yaygınlaşmakta olan kapitalist işletmelerdeki tarım proleterleridir. İkinci, üçüncü ev dördüncü kuşak sanayi proleterlerinin ideolojik, siyasal ve kültürel açıdan elde ettiği birikimin tarım proletaryasına yansımasındaki eşitsizlik, giderilmesi olanaksız kimi gericiliklere yol açsa bile, sosyalizm mücadelesinin tarım kesimindeki kalıcı ve güvenilir tek sınıfsal sürükleyici gücü tarım proletaryasıdır.

Türkiye'de temel devrimci güç, sanayi proletaryasından başlayarak sınırları tüm ücretli emekçilere kadar uzanan işçi sınıfıdır. Küçük burjuvazinin bazı kesimlerinin bu temel güç ile birlikte hareket etmesi, farklı devrimci dinamiklerin program ve perspektiflerin biraraya gelmesi biçimini, yani sınıfsal ittifak biçimini almayacaktır. Bu anlamda devrici mücadelenin bir iktidar mücadelesi biçimini alacağı süreçte bütün devrim güçlerinin etrafında kümeleneceği, işçi sınıfının perspektif, program ve örgütlenmesidir.

Temel devrimci güç olan işçi sınıfı, kendini bir sınıf olarak gördüğü mücadeleler sonucunda önemli bir sendikal deneyim kazanmıştır. Bununla birlikte, bu sınıfın henüz zengin bir siyasal mücadele geçmişi oluşturabildiğini söylemek olanaksızdır. Bu durum, sosyalist hareketin geleneksizliği ve kendi siyasal, ideolojik ve örgütsel etkinliğiğni sınıfa taşımakta çektiği güçlüklerle ilgilidir. İşçi sınıfı çoğu durumda burjuvazinin ideolojik hegemonyasına terkedilmiştir. Ancak bu hegemonyanın dayanakları oldukça zayıftır, dengesizlik ve sarsıntı hali taşır. Burjuvazinin siyasal deneyiminin, ekonomik olanakların kısıtlığıyla malul olması, bu zayıflığın temel nedenidir. Temel devrimci güç olan işçi sınıfı içerisinde öne çıkan sanayi proletaryası başta, sınıfın her toplu herekitinin kısa sürede siyasal bir niteliğe doğru kayması, burjuvazinin iktidarındaki bu temel sorundan kaynaklanmaktadır. İşçi sınıfının öncü güç olmasını pekiştiren faktörlerin arasında bu da vardır.

İşçi sınıfının devrimci mücadeledeki öncü konumuna ilişkin somut göstergeler, özellikle 60'lı yıllarla birlikte ortaya çıkmaya başlamıştır. Bir dizi grev ve direnişin ardından gelen 15-16 Haziran eylemi bu tarih içinde özel bir yere sahiptir. İşçi sınıfı hareketi bundan

sonra da, çeşitli eksikliklerine ve karşı darbelere rağmen sürmüştür. İşçi sınıfının çeşitli mücadele biçimlerinde zaman zaman sergilediği tutumun yanısıra, son Paşabahçe ve Zonguldak eylemleri de, 15-16 Haziran türü çıkışların rastlantı ve geçici olmadığını göstermektedir.

3. SOSYALİST HAREKET

Gelişme sürecinin kesikliğine ve kitleselleşme alanında belirli bir düzeyin ötesine geçememesine kağmen, Türkiye sosyalist hareketi uzun bir geçmişe sahiptir.

Hareketin en büyük tarihsel sorunu, yeni gelişmelere ideolojik, siyasal ve örgütsel sürekliliğini koruyarak ayak uydurmakta eksikli kalmasıdır. Bu sorun, hareketin her yeni döneme yeterli deney çözümlemesinden ve kadro birikiminden yoksun biçimde başlamak zorunda kalmasına yol açmıştır.

Sonuçta Türkiye sosyalist hareketini belirli bir yerleşiklik ve kökleşme sağlamasına elveerişle nesnel koşullardan yeterince yararlanamamış, kazandığı etkinliği ve kadroları istenilen ölçüde uzun soluklu kılamamıştır.

Hareketin toplumda kökleşmesi anlamında en önemli adımlar, 60 sonrasına rastlamaktadır. Bu açıdan 60'ları Türkiye sol hareketinde ayrık bir sıçrama dönemi saymak mümkündür. Ancak 80'lerin sonu, bir bakıma 60'larla başlayan dönemin de sonunu getirmiştir.

Türkiye sosyalist hareketi bugün artık, yeni bir döneme başlamak durumundadır. Bu dönemin geçmişin eksikliklerini ve yetersizliklerini kapatabilmesi ve sürekliliğini sağlayabilmesi için ideolojik, siyasal ve örgütsel adımların bugünden kapsamlı ev ileriy dönük biçimde atılması gerekmektedir.

4. SİYASAL VE İDEOLOJİK YAPI

Türkiye'de toplumsal-siyasal yaşama damgasını vuran temel ideolojik yapılanma, burjuva ideolojisi ile geleneksel bir takım ögelerin kaynaşmasından oluşmaktadır. İdeolojik yapılanma, son tahlilde, verili üretim biçiminin kabullanilmesine ve sürdürülmesine ilişkin bir olgu olarak değerlendirilirse, Türkiye'deki temel ideolojik yapının kapsamlı nitelikteki ulusal ve uluslararası gelişmelere uyum sağlamak zorunda olduğu anlaşılır. bu durumda, Türkiye'deki egemen ideolojik yapılanmanın, geleneksel devletçi-merkeziyetçi ögeleri en azından bazı alanlarda geriye itip, daha bireyci ve "modernist" ögelere yöneldiğini söylemek mümkündür. Bununla birlik-

te, Türkiye'deki ideolojik yapılanmanın geleneksel motiflerinden büsbütün arınması olanaksızdır. Çünkü gerek Türkiye kapitalizminin göreli zayıflığı, gerekse düzenin güvencesini oluşturan emniyet sübaplarının güçsüzlüğü, Türkiye'yi böyle bir rahatlığa yönelmekten alıkoymaktadır. Dahası, Türkiye'nin sık sık yüzyüze geldiği ulusal ve ulusararası boyutlardaki bunalımlar, geleneksel ideolojik *ögelerin, geçici bir süre için de olsa, en ön plana çıkabilmesine* bile olanak tanımaktadır.

Yukarıda söylenenler ışığında, Türkiye'deki siyasal yapılanmanın liberal ya da burjuva demokrat akımlara ve partileşmelere tanıyacağı hoşgörünün de belirli sınırları vardır. Bu yöndeki bazı girişimlerin, çeşitli umaçlar ve gerekçelerle düzenin çizdiği sınırlar içerisine çekilmesi oldukça kolay biçimde gerçekleşmektedir.

Burjuvazinin siyasal ve ideolojik örgütlenmesi yukarıda açıklanan senteze uygun bir biçimde kalıcı nitelikler elde etmiştir. Bunlhardan en önemlisi, burjuva siyesetinde yer alan her eğilimin bu sentezin içinde olması ve bu sentezin bileşenlerine farklı misyonlar biçmesidir. Böylelikle siyasal açıdan paylaşılan ortaklıkların geniş bir toplumsal tabana yayılması gerçekleşmemiştir.

Bu toplumsal tabanı ideolojik ve siyasal araçlarla düzen içinde tutan mekanizmalar, Türkiye'de tek bir egemen sınıf olarak tanımladığımız sömürücü sınıfın değişik bölümlerinin, siyasal ve ideolojik tercihlerde "bütün"ü dikkate aldıkları, bu anlamda kenlireni tikel politikalara angaje etmekten kaçındıkları bir duyarlılığa sahipolmalır sonucunu doğurmuştur.

Sosyalist mücadelenin, karşısındaki sınıfın yalnızca iktisadi olarak değil, siyasal ve ideolojik olarak da son tahlilde "bütün" olduğunu, devlet örgütlenmesindeki geleneksel yapının da bu "bütün"e uygun düştüğünü hesap ederek yol alması zorunludur.

İKİNCİ BÖLÜM
SOSYALİZM PROGRAMI

A) TEMEL TANIMLAR VE AMAÇ

I. Parti'nin niteliği, kimliği

1.a) Sosyalist Türkiye Partisi (STP), sosyalist dönüşümlere öncülük edecek sınıf olan işçi sınıfının siyasal mücadele aracıdır.

b) STP, diğer toplumsal sınıf ve katmanlara işçi sınıfının tarihsel perspektif ve çıkarları ekseninde yaklaşır.

c) STP, hangi sınıfsal temelden gelirlerse gelsinler, bu parspektif ve çıkarların siyasal mücadelenin belirleyici ögesi olduğunu kabul eden sosyalistlerden oluşur.

2.a) STP, hbilimsel sosyalist teoriyi kendi çalışmalarının tümüne kılavuz edinmiştir. Öz itibariyle evrensel olan bilimsel sosyalizmin Türkiye toprağında canlanabilmesi, iktidar perspektifini merkeze alan bir siyasal eylemlilik oluşturabilmesi için parti, ülkenin bütün devrimci geleneklerini, kendi programatik ve örgütsel çerçevesi içerisinde yeniden üretir ve biraraya getirir.

b) STP, Türkiye'deki mücadeleyi kendi varlığının temeli olarak değerlendirmekle birlikte, kendisini uluslararası sosyalist mücadelenin bir bileşeni olarak görür. Bir bileşen olmanın ortaya çıkardığı görevler her koşulda hesaba katar.

3. STP, siyasal çalışmalarında ve örgütlenme sürecinde bütün bir sosyalizm mücadeleleri tarihinin mirasını, Türkiye toplumunun kendi dinamiklerinin ortaya çıkardığı olanaklarla birleştirir. Sosyalizm mücadelesinde bu sentezi gözardı eden şabloncu, dogmatik ve milliyetçi yaklaşımlarla mücadele eder.

II. Parti'nin amacı

1. STP'nin bütün etkinliklerini bağladığı amaç bir toplumsal sistem olarak, sosyalizmin kuruluşudur.

2.a) Sosyazimin kuruluş sürecine geçilmesi, sosyalizmin sosyoekonomik programının pratiğe aktarılabilmesi için bir siyasal devrim gereklidir. Bu siyasal devrimin öncü gücü siyasal ve ideolojik olarak, işçi sınıfıdır.

b) Sosyalist kuruluş için bir başlangıç noktası teşkil eden iktidar, bu siyasal devrimin bir sonucu olarak ortaya çıkacaktır.

c) STP, programın yaşama geçireleceği sosyalist iktidarın, işçi sınıfı ve tarihsel çıkarları işçi sınıfının tarihsel çıkarlarıyla çelişmeyen

toplumsal güç ve kesimlerin kitlesel mücadelelerinin eseri olacağını savunur.

d) Sosyalist iktidar, toplumsal yasaların örgütlü ve iradi bir müdahaleyle yaşama geçirilmesine doğal bir sonucudur.

e) STP, sosyalist iktidarın öncesinde mücadelenin, sonrasında toplumsal dönüşümlerin anti-kapitalist karakterinin titiz savunucusudur.

f) Sosyalist iktidarın uzun vadeli hedefi, başka sosyalist toplumlarla birlikte, sınıfsız, sömürüsüz bir insanlığın yaratılmasıdır.

3. STP, programını, işçi sınıfının öncülüğünde gerçekleşecek devrim döneminin programı olarak görür.

4. Kapitalizmin koşulları altındaki mücadele döneminde her tür kısa vadeli açılım yukarıdaki temel hedefin çıkarları doğurultusunda belirlenir. STP, bu dönem boyunca, İşçi sınıfı ve emekçilerin politikleşmesi, örgütlü mücadeleye yatkınlaştırılması ve katılımın sağlanması;

- Burjuvazinin, onun siyasal ve ideolojik uzantısı olan her tür gericiliğin saldırılarının püskürtülmesi;
- Demokratikleşme mücadelesinin işçi sınıfının öngütlü mücadelesinin sonuçlarından birisi ve sosyalist iktidar mücadelesinin bir yan ürünü olarak gerçekleşmesi;
- Dünya emperyalist sistemi içinde Türkiye'ye düşen ve düşecek misyonlara karşı durulması;
- Uluslararası devrim dinamiklerinin çıkarlarının gözetilmesi;
- İşçi sınıfında enternasyonalist bilincin yerleşiklik kazanması;
- Kapitalist sömürünün ortaya çıkardığı bütün çelişki ve sorunları karşı toplumsal duyarlılığın arttırılması ve tepkilerin mücadele kanalına akıtılması;
- Kapitalizmin bütün boyutlarıyla teşhir edilmesi;
- Sosyalizmden yana güç ve yapıların uyum, birliktelik ve koordinasyonunun sağlanması;
- Her türden ulusal baskıya karşı mücadelenin sınıfsal temellere oturması, ulusal ve sınıfsal dinamiklerin kendi ortaklıklarının yaratılması;
- Sosyalist örgütlenmenin önündeki yasal engellerin kaldırılması, bütün anti-demokratik uygulamaların işlevsiz kılınması için mücadele eder.

B) ANTİ-KAPİTALİST DÖNÜŞÜMLER

I. Siyasal yapı

1. İktidar, bir sosyalist demokrasi olarak örgütlenir.

2.a) Sosyalist demokrasi, iktidarın başta maddi üretim süreçleri olmak üzere tüm yaşam alanlarına yayılmasıyla mümkündür. Sosyalist demokraside işçi sınıfı toplumsal örgütlenmeleri aracılığıyla yönetimdedir, iktidar organları fabrikalar, işyereli, çiftlikler, okullar, kışlalar yukarıya başlayarak yukarıya doğru uzanır.

b) STP, toplumun bütün kesimlerini yönetime katacak yerel iktidar organlarının yaratılması ve bu organların yetkinleşmesini teşvik eder ve güvenceye alır.

3.a) Yönetim kademelerini aşağıdan yukarıya oluşturan bütün örgütlenmeler kendi yönetimlerini özgür seçimlerle belirlerler. b) 18 yaşına girmiş her vatandaş seçme ve seçilme hakkına sahiptir.

c) Sosyalist iktidarda yasama, hükümet oluşturma ve yürütmeyi denetleme açısından en yüksek organ, Meclis'tir.

d) Meclis, yerel iktidar organlarıyla bağlantılı, onlarla bir bütün olarak varlığını sürdürür.

e) Yerel örgütlenmeler kendi yöneticilerini ve yürütme gücü tarafından o yerellikte görevlendirilen kişileri denetleme ve gerektiğinde görevden alma hak ve sorumluluğuna sahiptir.

f) Toplumun tüm birimlerinde ve toplumsal faaliyet alanlarında kurulan yerel örgütlenmeler, kendi birimleri ve lanaları içerisinde yasalar ve Meclis'in tasarruflarının çizdiği, çerçevede karar alma ve uygulama organlarıdır. Yerel örgütlenmeler, sosyalist bireye bizzat içinde yaşadığı en küçük birimden başlayarak toplumsal yaşama müdahale etme olanağı sunar, sosyalist insanın bütünsel gelişimi için uygun ortamı sağlar, kitlelerin toplumun siyasi ve hukuki karar alma mekanizmalarıyla, -tüm devlet organları ve Meclis- sürekli bir iletişim, etkileşim ve denetim ilişkisi içinde bulunmalarını güvence altına alır.

g) STP, Meclis'e ve diğer yönetci kademelere seçilen temsilcilerin bağlı bulundukları üretim veya hizmet kollarından kopmamaları için özel önlemler alır. Sosyalist demokrasinin, üretim ile karar mekanizmaları arasındaki bağların doğrudan hale getirilmesi ile mümkün olacağını her zaman hesaba katar.

4. Sosyalist demokrasi, iktidarın başta maddi üretim süreçleri olmak üzere tüm yaşam alanlarına yayılmasıyla mümkündür.

5.a) Yönetim mekanizmalarının ve buradaki görevlilerin işçi sınıfından ve toplum çıkarlarından kopmalarını engelleyecek önlemler alınır.

b) Devlet örgütlenmesinde yönetici sorumluluğu alanların bütün toplumsal örgütlenmelerin çıkar ve sorunlarından düzenli olarak haberdar olacakları ve toplumsal olarak denetlenen iletişim mekanizmaları yaratılır.

c) Yönetcilerin görevlerini yerine getirebilmeleri için onlara sağlanacak olanaklar (güvenlikle ilgili olanları dışında) toplumsal olarak izlenebilir ve denetlenebilir saydamlıkta olacaktır. bu olanakların kişisellikten uzak, yöneticilerin kollektif çalışma bilinçlerini her zaman taze tutacak nitelikte olması zorunludur.

d) Yöneticilerin toplumsal yaşama yönelik ilgileri ve kültürel etkinlikleri ile kişisel yaşantılarının denetlenmesi partinin temel görevlerinden birisidir.

6. STP, sosyalist demokrasinin gereği olarak, devletin her vatandaşı kapsaması hedefini gözönüne alarak, devlet mekanizmasının işlerlik kazanmasını, etkin ve üretken olmasını sağlayacak politikaları yönlendirir, devlet-toplum ayrımının bu biçimde ortadan kaldırılacağını savunur. Devletin sönümlenmesi nihai hedefinin bir parçası olarak devletin idari-yönetsel işlevlerinin azalmasını sağlar.

II. Temel Özgürlükler

1. STP, konuşma, propaganda ve örgütlenme özgürlüklerinin sosyalist toplumun kuruluşu ve yetkinleşmesi için vazgeçilmez olduğuna inanır.

2. Konuşma, propaganda ve örgütlenme özgürlüklerinin sosyalist kuruluş sürecine uyumlu hale getirilmesi partinin ideolojik ve siyasal mücadeledeki en temel görevlerindendir.

3. İnsanın insanı sömürmesinden yana olan, savaş kışkırtıcısı ve ırkçı düşünceler,toplumun özgür gelişiminin önünde engel oluşturdukları için propaganda ve örgütlenme özgürlüğünden yararlanamazlar.

4. Temel özgürlüklerin yaşama geçirilmesi için yazılı ve görsel iletişim, toplantı ve gösteri yapma olanakları bütün toplumsal örgütlenmelerin hizmetine verilir.

5. Sosyalist iktidarda seyahat etme serbestliği, konut dokunulmazlığı, haberleşme gizliliği ve inanç özgürlüğü sağlanır.

6.a) Adalet mekanizması, toplumun, suça, suçluya ve diğer huku-

ki olaylara yabancılaşmasını önlemek için, en küçük yerellikten başlayarak toplumsal iktidar organlarının katılımıyla oluşturular. Mahkemelerde gerek bu organlarca belirlenen, gerekse meslekten yargıçlar görev alırlar.

b) Ceza ve infaz yasaları, suçların önemli bir bölümü toplumsal kaynaklı olduğundan, toplumun suça karşı karunması gözardı edilmeksizin bireye sosyalist toplumda yerini alabilme bilincinin ve yeteneklerinin sağlanması doğrultusunda politikaları içerir.

c) Savunma hakkı, suçlama başladığı andan itibaren devlet tarafından korunur.

d) İç güvenlik örgütlerinin işlevsellik açısından profesyonel, sosyalizmin ideallerine uygunluk ve denetim açısından emekçi katılımına açık halde düzenlenmeleri sağlanır.

e) Gözaltındaki, ya da cezaevindeki kişilere fiziki, ya da manevi baskı yapılamaz.

f) Savaş dönemli dışında ölüm cezası verilmez.

III. Ekonomik yapı

1. Üretim araçlarının mülkiyetinde ücretli emek sömürüsüne temel olan bütün biçimler tasfiye edilir.

2.a) Toprak da dahil olmak üzerer bütün üretim araçları, doğal kaynaklar ve yeraltı zenginlikleri kamu mülkiyetindedir.

b) Üretim araçlarında kamu mülkiyetinin dışındaki biçimlerinin tasfiyesinde üretim sürecinin sürekliliğinin sağlanması, emekçilerin siyasal ve ideolojik inisiyatifinin tasfiyenin temel gücü olması için parti önderlik rolünü üstlenir.

c)Deşişik mülkiyet biçimlerinin birarada varolacağı kısa bir geçiş dönemi boyunca ekonominin sosyalist unsurları yasalar ve siyasal iktidarın gündelik politikalarıyla dgerlerine göre ayrıcalıklı hale gelir, diğerleri karşısında korunur.

3. Hizmet sektörü başta olmak üzere, bütün ekonomik etkinlikler toplumsal denetime açık hale getirilir ve toplumsal kaynakların israfı, rüşvet, suistimal, disiplinsizlik ve tembellik gibi olgulara karşı etkin idari, ideolojik ve ekonomik önlemler alınır.

4. Bankalar, sigorta şirketleri ve bütün diğer finans kuruluşları kamulaştırılır.

5. Dış ticaret devlet tekelindedir.

6.a) Ekonomik gelişme, işçi sınıfı iktidarında planlanabilir bir süreçtir. Ekonominin bütün ögelerinin sınıf çelişkilerinin tasfiyesi dü-

recinde barışçı ve uyumlu birlikteliğini ve üretimin topmlumsal niteliği ile aynı üretimin toplum için gerçekleşmesini sağlayacak olan planlamadır.

b) Planlama, tabandan başlayarak, emekçi inisayatifinin işyerlerinin ve üretim sürecinin demokratikleşmesi ile birlikte hayata geçer. Sosyo-ekonomik olayların bilimsel analiz ve çağdaş tekniklerin üretim sürecinde doğrudan kullanımı sayesinde, planlama ülkenin kendi gücüne dayanarak ayakta kalmasını sağlar.

7.a) Sosyalist ekonominin kendi gücüne dayanarak ayakta kalması onun içe kapanması anlamına gelmez. Ekonominin bağımsızlığı, onun sınıf karakteriyle ve emperyalist dünyanın bir parçası olmaktan çıkması ile sağlanır. Bağımsızlığın ve ülkedeki sınıf çıkarlarının gözetildiği dış ekonomik ilişkilir, sosyalist ekonominin gelişimine hizmet edecek biçimde düzenlenir.

b) Emperyalist ülkelerle yapılmış, ülkemiz emekçilerini büyük bir borç altına sokan, ülkeyi bağımlı hale getiren bütün anlaşmalar geçersizdir, tek taraflı olarak feshedilir.

c) Diğer sosyalist ülkelerle kalıcı, ulumlu ve enternasyonalizmin ruhuna uygun bir ekonomik entegrasyon sürecinin gerçekleşmesi için çaba gösterilir.

8. Sosyalist ekonominin temel amacı, tüm toplumun refah içerisinde yaşaması, onun maddi, kültürel ve fiziki düzeriyinin her geçen gün iyileştirilmesidir.

9. Herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre ilkesi kamu-birey ilişkilerinde temel ilkedir. Sosyalist ekonomik yapıda emekçilerin ücretleri, üretilen toplam toplumsal üründen emekçi gelirleri olarak planlanarak ayrılmış bir fondan yapılan ödemedir. Soszalizmin ilerki evrelerine ulaşabilmek için "herkese emeğine göre" ilkesi bir tarihsel zorunluluk olarak ortaya çıkar.

10. Çalışma saatlerinin azaltılması yeni insanın yaratılmasında en önemli araçlardan birisi ve sosyalist toplumun temel hedeflerindendir.

11. Sosyalist ekonomi, iş güvencesi ve çalışma hakkının sonuna kadar kullanılması zorunlu kılar. Devlet bu iki temel hakkı hiçbir durumda ortadan kaldırmaz.

12.a) Sendikalaşma ve grev hakkı tüm emekçileri kapsayan bir biçimde yasalarla güvence altına alınır.

b) Sendikalar ve işyerindeki iktidar organları çalışma koşullarının

iyileştirilmesi, işçilerin dinlenme, kültür ve spor olanaklarının genişletilmesi için yetkilidirler.

13.a) Toprakta özel mülkiyetçi ideolojiyi besleyen her tür dinamiğe karşı mücadele edilir.

b) Tarım emekçilerinin özgür çiftçiler olarak kollektif çiftliklerde ve tarım proleterleri olarak devlet işletmelerinde toplanmaları için siyasal ve ideolojik mücadele verilir. Kollektif çiftliklerin kamu mülkiyetine uyumlu ve onunla çelişmeyecek biçimler bulması sağlanır.

14. STP, ekonomik politikaların kaffa ile kol emeği ve kentlerle kırlar arasındaki ayrımları azaltma hedefi ile uyumlu olmasına dikkat eder.

15. Üretim sürecinde ortaya çıkan her tür yabancılaşmaya, özellikle işçi-teknoloji, işçi-ürün yabancılaşmasına karşı önlem alınır.

IV. Dış politika ve savunma

1. Emperyalizmin bütün askeri, ekonomik,mali, kültürel ve siyasal örgütlenmelerinden çıkılır. Bu örgütlenmelerle daha önceki ilişki ve bağların yol açtığı ülke çıkarlarına aykırı bütün anlaşma ve yükümlülükler geçersizdir.

2. Eşit katılımı sağlayan, karşılıklı çıkarları koruyan ve barışa hizmet eden bütün uluslaraarası kuruluşlarda yer alınır. Bu kuruluşların uluslararası ilişkilerin iyileştirilmesi, emperyalist ülkelerin hareket alanının daraltılması, uluslararası gericiliğin teşhiri amacına hizmet etmesi için etkin bir çaba gösterilir.

3. Bütün devrimci, sosyalist iktidarlarla dayanışmaya gidilir.

4.a) Toplumda enternasyonalist bilincin süreklilik kazanması için gereken önlemler alınır.

b) Kapitalist ülkelerdeki devrimci ve sosyalist hareketlerle dayanışılır.

c) Sosyalist, anti-emperyalist, anti-faşist, savaş aleyhtari görüşleri nedeniyle kendi ülkelerini terketmek durumunda olan kişiler, sosyalist toplumumuzun ve yasaların güvencesi altındadır.

5.a) Ülkenin temel savunma unsuru, silahlı kuvvetlerdir.

b) Silahlı kuvvetler, sosyalist toplumun hizmetindedir. Silahlı kuvvetlerin sosyalist topluma yabancılaşmamasın için önlemler alınır.

c) Askerlik, kadın ve erkek, bütün vatandaşlara zorunludur.

Askerlik süresi, uluslararası ilişkilerin durumuna göre belirlenir.

d) Silahlı kuvvetler çağın gereklerine uygun bir örgütlenme ile teknolojik gelişmelere uyum sağlar. Ülkenin savunma gücünün

ayakta kalması için her tür önlem alınır.

e) Savaş hali, sıkıyönetim veya olağanüstü hal uygulamalarına karar verecek tek organ Meclis'tir.

f) Emperyalist bir saldırı karşısında ülkenin bütün siyasal, örgütsel, ekonomik, beşeri potansiyeli harekete geçirilir ve savaş bütün devrimci yöntemlerle topyekün savaşa dönüştürülür.

g) Barış zamanlarında silahlı kuvvetler üretim sürecinde ve hizmet sektöründe görev üstlenir.

h) Silahlı kuvvetler içerisinde ast-üst ilişkilerinde demokratik normlar yerleştirilir, hiyerarşik düzenin kültürel ve ideolojik eğitim süreçlerinin yardımıyla sağlanmasına özen gösterilir.

i) Silahlı kuvvetlerin daimi personeli yalnız askerlik alanında değil, sosyalist toplumun gereksindiği bireyler olarak yetiştirilir.

j) Silahlı kuvvetler mensupları, diğer vatandaşlara tanınan bütün temel haklara sahiptirler.

V. Ulusal Sorun

1. Ulusal ve etnik köken hiç bir biçimde bir ayrıcalık, ya da dışlanma-ezilme nedeni olamaz.

2. Kürt ulusunun ve bütün etnik toplulukların kendi dil ve kültürel yapılarını koruyup geliştirebilmeleri olanağı sağlanır. Dillerin geliştirilmeleri, zenginleştirilmeleri çalışmalarında hiç bir dile ayrıcalık tanınamaz...

3. a) Ulusların, ayrılma dahil, kendi geleceklerini belirleme hakkı yasalar ve toplumsal araçlarla güvenceye alınır.

b) Ayrılma hakkının kullanılmasının insanın insanı sömürmesine zemin oluşturan sosyo-ekonomik süreçleri gündeme getirmesi durumunda parti, bölgedeki bütün sosyalist ve devrimci güçlerle birlikte sürecin önüne geçer.

c) STP, sosyalist kuruluş sürecinde Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğini hedefler. Bu amaçla propaganda çalışmaları yapar.

d) Bölgede ortaya çıkacak yeni ulus-devletlerle birlikler de dahil olmak üzere barışçı ve eşit koşullarda yeni ilişki biçimleri kurmak için girişimde bulunulur. Bu tür birliklerde toplumun sosyalist kazanımlarının güvence altına alınması için gereken önlemler alınır.

VI. Yeni insanın yaratılması

1. Yeni insanın yaratılması, sosyalizmin kuruluşun hem bir göstergesi, hem bir sonucu, hem de aracıdır.

2. Yeni insan, ideolojik, kültürel, fiziki varlığıyla bir bütündür.

Toplum ve devlet bu bütünün uyumlu ve sağlıklı gelişmesinden sorumludur.

3. STP, bireylerin kendilerini toplumsal olarak ifade edebilmeleri, kollektif bilince sahip, insanların ve bütün ulusların eşitliği ve kardeşliğine inanan kişiler olarak yetişmeleri için eğitim, kitle iletişimi, siyasal ve kültürel yaşam, sağlık, spor etkinlikleri gibi alanları ayrı ayrı değil, bir bütün olarak değerlendirir.

4. a) Eğitim, bütün aşamalarında parasız olarak ve toplumun çıkarlarına uygun olarak yeniden örgütlenir.

b) Herkesin istediği alanda öğrenim görebilmesi, toplumun gereksinimleri de gözetilerek, sağlanır.

c) Eğitim politikalarında öğrenim kurumlarının bütün ögeleri söz sahibidir. Öğretmenler, eğitim kurumlarındaki hizmet işçileri ve öğrenciler ayrı ve birleşik örgütlenmelerle eğitim politikalarına katılırlar.

d) "Yeni insan"ın sınıfsız topluma giden süreçte aynı zamanda "mücadele eden insan" olduğundan hareketle, eğitim sınıfsız-sömürüsüz bir dünya için verilen mücadeleye bilimsel ve ahlaki açılardan yardımcı olur.

5. a) Sanat, tek işlevi bu olmamakla birlikte yeni insanın kendini özgürce gerçekleştirmesinde katkı sağlayacak önemli alanlardan biridir.

b) Sanatın, daha iyi ve daha özgür bir yaşam için mücadele etme azmini köreltmenin önüne geçilir.

c) STP, sanatçı yaratıcılığının özgürleşmesini hedefleyen her tür girişimin öncüsü olur. Sanatın özgür bir ortamda toplumsallaşması, sanat emekçilerinin örgütlenmesi, sanatın insana ulaşmasını önleyen bütün engellerin kaldırılması STP'nin temel araçlarından birisidir. Bu amaçla:

- Sanat, sanat emekçilerinin kendilerine ayrılacak toplumsal olanakları örgütlü ve kollektif olarak kullanacakları bir toplumsal yeniden üretim haline getirilir.
- STP, devletin sanatta yeni ve birbirine göre farklı yaratma biçim ve üsluplarının gelişmesine engel değil destekleyici olmasını sağlar.
- Sanat ürünleri üzerinde uygulanan her tür sansür kaldırılır.
- Sanatın metalaşmasının önüne geçilir.

d) STP, sanatsal ürünlere yeni insanın yaratılması sürecindeki ye-

rine göre değer verilmesi için ideolojik mücadele verir.

6. Yeni insanın yaratılması mücadelesinin en önemli parçası iki cins arasındaki toplumsal etkinlik, fırsat eşitliği ve toplumsal roller açısından tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkmış fark ve çelişkilerin ortadan kaldırılmasıdır.

a) STP, yasalarla güvenceye alınan kadın haklarının yaşamın bütün alanlarında gerçek kılınmasını sağlar.

b) Kadının ev işleri ve çocuk bakımına bağımlılığının nedeni olan cinsel işbölümünün bütün toplumsal ve ideolojik yönleriyle tasfiye edilmesi için gereken mücadele verilir. Yemek, temizlik ve çocuk bakımı gibi kapitalist toplumda kadının üzerine çöken yük, kollektif olanaklar seferber edilerek toplumun bütünü tarafından üstlenir. Bu doğrultuda planlı kentleşmenin önemli bir parçası olarak kreş, yemekhane ve çamaşırhane uygulamaları yaygınlaştırılır.

c) Kadınların siyasal ve kültürel yaşama etkin bir biçimde katılmaları için her tür örgütsel olanak yaratılır.

d) Cinsellik aşkın doğal ve ayrılmaz bir parçasıdır. Cinselliğin bu temelde özgür bir biçimde yaşanmasının önündeki her tür engel kaldırılır. Toplumda cinselliğin kadın-erkek eşitliğini zedeleyici ideolojik roller üstlenmesinin önüne geçilir.

7. a) Bütün sağlık hizmetleri parasızdır. STP, insan sağlığını bozucu her tür etkenin ortadan kaldırılması için mücadele eder ve koruyucu hekimlik politikalarını yaygınlaştırıyor.

b) Sanayileşme, kentleşme vs. gibi unsurlar çevre ve insan sağlığının zararına gelişemez.

c) İnsanlar moral ve fiziki açılardan kendilerini yeniden üretecekleri mekanlarda yaşama hakkına sahiptir. Bu hak doğrultusunda herkesin gereksinimine uygun konutlar toplumun hizmetine sunulur.

d) Isınma, elektrik enerjisi ve su, tüm toplumun kullanımında bedelsizdir.

e) Fiyatlar, toplumun entellektüel gelişiminin hızlandırılmasını sağlayacak ve tüketim alışkanlıklarının "yeni insan"ın yaratılması mücadelesine yardımcı olacak biçimde değiştirilme ihtiyacı da dikkate alınarak belirlenir.

8. Çocukların bakım, beslenme ve sağlıklı bir birey olarak eğitimi sosyalist devletin güvencesindedir.

9. Bedensel özürlülerin üretim sürecine ve toplumsal yaşama

katılmalarının koşulları yaratılır.

10. a) Hiç bir dini kurum, insanlar üzerinde maddi-manevi baskı kuramaz.

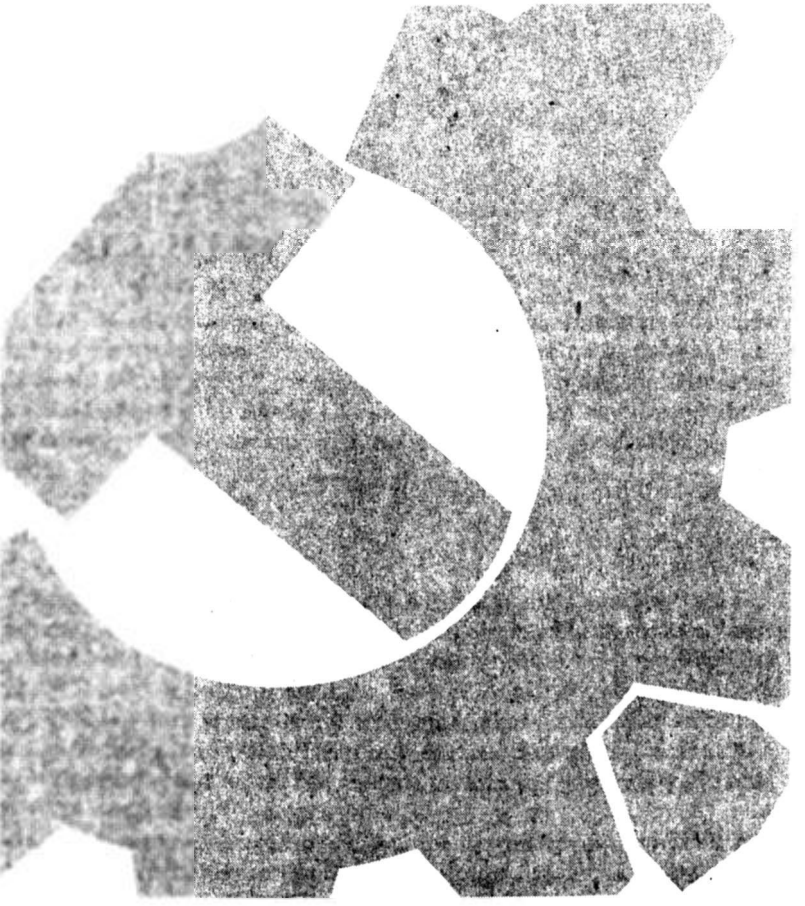
b) Dini yapıların siyasal kimlik edinmelerinin önüne geçilir.

c) İnsanların dini inanışları hiç bir resmi belgede yeralmaz.

d) Eğitim kurumlarında "din" toplumsal bilimlerin bir araştırma konusu olarak gündeme gelir.

e) STP, her türden metafizik inanışın yerine insanlığın bilimsel kazanımlarının geçirilmesi için verilecek siyasal-ideolojik mücadelenin öncüsüdür.

11. STP, ailenin iktisadi, toplumsal ve ideolojik bir kurum olmaktan çıkarılması ve sevgi temeli üzerinde gönüllü birlikteliklerine dönüşmesi için mücadele eder.

İkinci Bölüm:

DAVA BELGELERİ

Dava Belgeleri

09/08/94 Salı tarih ve 22016 sayılı gazeteden alınmıştır Sosyalist Türkiye Partisi kapatma davası ile ilgili temel belge kapatmaya yazılı temel oluşturan STP programı ile birlikte Anayasa Mahkeme'sinin, 8 Ağustos tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan kayıtlarıdır. Sözkonusu kayıtlarda yeralan kimi bölümleri aynen aktarmayı uygun bulduk.

İDDİANAME

I- Giriş

Anayasa'da özel olarak düzenlenen demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olan ve önceden izin alınmadan kurulan siyasal partiler, milli iradenin oluşmasındaki yüklendikleri rol ve görevleri gereği Devlet ve toplum düzeni içinde çok önemli yere sahip tüzel kişiliği haiz kendi siyasetlerini yürütmek için teşkilatlanan kuruluşlardır. Ancak; ulus bütünlüğünü demokratik düzeni ve Cumhuriyet ilkelerini hedef alacak tarzda mutlak ve sınırsız davranış yetkisine de sahip değillerdir.

Anayasa, siyasal partilerin tüzük ve programlarının devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne insan haklarına, millet egemenliğine demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı olamayacağını öngörmüş,aksine davranışta bulunan siyasal partilerin ise kapatılacağını ifade etmiştir. Siyasal partilerin toplum düzeni içindeki olağanüstü rollerini göz önüne alan Anayasa, kurulan siyasal partilerin tüzük ve programlarının ve kurucularının hukuki durumlarının Anayasa ve kanun hükümlerine uygunluğunu, kuruluşlarını takiben

ve öncelikle denetleme ve faaliyetlerini takip etme ve gerektiğinde de kapatma davası açma görev ve yetkisini Cumhuriyet Başsavcılığımıza vermiştir.

Davalı siyasi parti, gerekli bildiri ve belgelerin 6 KASIM 1992 tarihinde İçişleri Bakanlığına verilmesi ile Siyasi Partiler Yasası'nın 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmıştır. Kuruluş bildiri ve belgelerinin içişleri Bakanlığınca, Cumhuriyet Başsavcılığımıza gönderilmesini takiben Anayasa'nın 69. ve Siyasi Partiler Yasası'nın 9. maddeleri uyarınca davalı partinin tüzük ve programıyla, kurucularının hukuki durumlarının Anayasa ve yasa hükümlerine uygun olup olmadığı öncelikle incelenmiş ve programında aşağıda belirtilecek olan aykırılıklar bulunduğu saptanmıştır.

II- Konu ile ilgili Yasal Düzenlemeler

A) Anayasa Hükümleri:

(...)

(Bu bölümde Cumhuriyet Savcısı konuyla ilgili gördüğü Anayasa maddelerini sıralamaktadır -Ed.)

B) Siyasi Partiler Yasası Hükümleri

(...)

(Bu bölümde Cumhuriyet Savcısı konuyla ilgili gördüğü Siyasi Partiler Yasası hükümlerini sıralamaktadır -Ed.)

III- Dava Konusu Parti Programı

Davalı parti benimsediği siyasetini sürdürebilmek için hazırladığı, bilimsel sosyalizm ağırlıklı programının dava konusu edilen bölümlerinde;

Birinci bölümün;

Sosyalizm programının alt yapısı,

21. Yüzyıla doğru dünyamız başlığı altında;

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılın "emperyalizm ve sosyalist devrimler çağı", "kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı" olarak nitelenegeldiğini, uluslararası devrim sürecinin üçlü bileşen üzerine oturduğunun sık sık vurgulandığını bu bileşenlerin,

Sosyalist ülkelerdeki kuruluş süreçleri;

Kapitalist ülkelerde süren işçi sınıfı merkezli, sınıf mücadeleleri;

Ulusal kurtuluş hareketleri ve bağımsızlıkçı devrimler....olduğunu.

Ulusal Kurtuluş Mücadeleleri başlığı altında;

Ulusal Kurtuluş hareketlerinin dünya devrim sürecinin organik bir

parçası olduğunu, ulusal kurtuluş hareketleri bağlamında bugün dünyamızdaki en önemli dinamiklerden birini Kürt ulusal hareketinin oluşturduğunu,devrimci çizgideki ısrarı bu harekete diğer ulusal kurtuluş hareketleri arasında özel bir yer kazandırdığını, söz konusu ısrarı emperyalist ağırlığa rağmen sürdürebilmesi, halinde yeni dinamikler yaratmasının söz konusu olabileceğini,

Ortadoğu başlığı altında;

Sosyalist dünya yokluğunda burjuva yönetimli ulusal kurtuluş hareketlerinin bağımsızlık kazanma olasılığının son derece zayıf olduğunu, ortadoğudaki emperyalizme karşı emekçi halklar arasında dayanışmanın yanı sıra, ulusal kurtuluş hareketlerinin proleter ve sosyalist kanallara yöneltilmesi gerektiğini, bölgedeki kapitalist ülke proleteryalarının siyasal güç ve özgürlük düzeyi ile ulusal hareketlerin iç gelişmeleri arasında yakın ilişki bulunduğunu, anti-kapitalist işçi hareketlerinin Türkiye, Yunanistan, İran vb. ülkelerde yükselişe geçmelerinin Filistin ve Kürt direnişleri nezdinde sosyalizmin daha güçlü çekim merkezi olmasını sağlayacağını, Balkanlar ve Ortadoğu arasında köprü konumunda olan Türkiye'nin dengesizlik ve istikrarsızlık üreten çeşitli dinamiklerin kesişim noktasında yer aldığını en soldaki ulusal kavganın, Kürt hareketinin içerisinden çıktığını,

İkinci bölümün,

Anti-Kapitalist dönüşümler,

Ulusal sorun başlığı altında;

1- Ulusal ve etnik kökenin hiçbir biçimde bir ayrıcalık, ya da dışlama ezilme nedeni olamayacağını,

2- Kürt ulusunun ve bütün etnik toplulukların kendi dil ve kültürel yapılarını koruyup geliştirebilmeleri olanağının sağlanacağını dillerin geliştirilmeleri, zenginleştirilmeleri çalışmalarında hiçbir dile ayrıcalık tanınmayacağını,

3- a) Ulusların ayrılma dahil, kendi geleceklerini belirleme hakkının yasalar ve toplumsal araçlarla güvenceye alınacağını,

b) Ayrılma hakkının kullanılmasının insanın, insanı sömürmesine zemin oluşturan sosyo-ekonomik süreçleri gündeme getirmesi durumunda partinin bölgedeki bütün sosyalist ve devrimci güçlerle birlikte sürecin önüne geçileceğini,

c) STP sosyalist kurtuluş sürecinde Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğini hedefleyip bu amaçla propaganda çalışmaları yapılaca-

ğını,

öngörmektedir.

IV- Kapatma Sebepleri ve Değerlendirme

A- Kapatma sebepleri;

Davalı Sosyalist Türkiye Partisi programında "ulusal kurtuluş mücadelelerinin sosyalizmin yerleşip gelişmesinde etken olduğu ve partinin siyasal anlayışı doğrultusunda bu mücadelelerin desteklenmesi gerektiği, ulusal hareketinin önemli yere sahip olduğu ve Türkiye Cumhuriyetinin ülkesi üzerindeki topraklarda kurtuluş mücadelesi verdiği ifade edilerek, ülkemizde başta Kürt ulusu olmak üzere ulusların bulunduğu, bunların dil ve kültürel yapılarını koruyup geliştirmelerinde, ayrılma dahil kendi geleceklerini belirlemede, her türlü olanağın sağlanarak yasalar ve toplumsal araçlarla güvenceye alınacağı, ulusal ve etnik kökenin ayrıcalık dışlanma ve ezilme nedeni olmayacağı, hiçbir dile ayrıcalık tanınmayacağı, Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğini temin için propaganda çalışmaları yapılacağı.." şeklindeki görüşler yer almaktadır.

B- Değerlendirme;

Siyasal partilerin amaçları ve kapatılmalarına ilişkin esaslar Anayasa'nın 68. ve 69. maddelerinde düzenlenmiştir.

68. maddesinde;

Siyasi partilerin tüzük ve programlarının, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, insan haklarına, millet egemenliğine,demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı olamayacağı,

Sınıf veya zümre egemenliğine veya herhangi bir tür diktatörlüğü savunmayı ve yerleştirmeyi amaçlayan siyasi partiler kurulamayacağı,

69. maddesinde; Siyasi partilerin, tüzük ve programları dışında faaliyette bulunamayacakları, Anayasa'nın 14. maddesindeki sınırlamalar dışına çıkamıyacakları, çıkanların temelli kapatılacağı,

Yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan, yabancı ülkelerdeki dernek ve gruplardan herhangi bir surette ayni ve nakdi yardım ile emir alamayacakları, bunların Türkiye'nin bağımsızlığı ve ülke bütünlüğü aleyhindeki karar ve faaliyetlerine katılamayacakları, bu sınırlamalara aykırı hareket eden siyasi partilerin temelli kapatılacakları,

Esası getirilmiş ve

Siyasi partilerin kuruluşları, faaliyetleri denetlenmeleri, kapatıl-

maları ile ilgili hususların ise Anayasada belirtilen ilke ve esaslar dikkate alınarak kanunla düzenleneceği ifade edilmiştir.

Anayasada öngörülen bu düşünceden hareketle düzenlenen Siyasi Partiler Yasası'nda, partilerin amaç ve faaliyetlerinde uyulması kaçınılmaz olan hususlar ile uyulmamasının sonuçları yasanın dördüncü kısmında siyasi partilerin kapatılması başlıkları adı altında belirlenmiştir.

Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası'nın ortaya koyduğu ilke ve esaslar doğrultusunda davalı parti programı incelendiğinde;

Türkiye Cumhuriyeti ülkesinin toprakları üzerinde başta Kürt ulusu olmak üzere ulusların bulunduğu ve Kürt ulusunun bu topraklarda kurtuluş mücadelesi verdiği ifade edilerek özellikle yaşayan bir "Kürt ulusunun" varlığı açık ve seçik bir biçimde kabul edildikten sonra;

"Ulusal ve etnik köken hiçbir biçimde bir ayrıcalık, ya da dışlanma ezilme nedeni olamaz."

"Kürt ulusunun ve bütün etnik toplulukların kendi dil ve kültürel yapılarını koruyup geliştirebilme olanağı sağlanır.Dillerin geliştirilmeleri, zenginleştirilmeleri çalışmalarında hiçbir dile ayrıcalık tanınmaz."

"Ulusların, ayrılma dahil, kendi geleceklerini belirleme hakkı yasalar ve toplumsal araçlarla güvenceye alınır."

"STP Sosyalist kuruluş sürecinde Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğini hedefler. Bu amaçla propaganda çalışmaları yapar."

Şeklinde görüşlerin programda benimsendiği anlaşılmaktadır.

Siyasal bir partinin Türkiye Cumhuriyeti ülkesinin toprakları üzerinde Türk ve Kürt halkları adı altında iki ayrı ulusun varlığını açıkça kabul edip, Türkçeden başka dil konuşan azınlıkların bulunduğunu, bunların kendi dil ve kültürel yapılarını koruyup geliştirebilme olanağı sağlayacağını ileri sürerek, bu azınlıklara, ayrılma dahil, kendi geleceklerini belirleme hakkı tanımak istemesi ulusal yapıda gitgide kopmalara, bölünmelere yol açması anlamını taşır.

Sosyalist kuruluş süresinde Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğinin hedeflenerek, bu amaçla propaganda çalışmaları yapılacağının belirtilmesi, ulusal yapıdaki bütünlüğü bozucu düzenlemenin parti tarafından desteklendiğini gösteren ayrı bir olgudur.

Bu nedenle ileriye sürülen görüş ve benimsenen ilkelere göre davalı Sosyalist Türkiye Partisi:

a) Anayasa'nın 3. maddesinin birinci fıkrasının "Türkiye Devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir."

b) Anayasa'nın 14.maddesinin birinci fıkrasının "Anayasada belirtilen hak ve hürriyetlerden hiçbiri devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak...veya dil ...ayrımı yaratmak amacıyla kullanılamaz."

c) Anayasa'nın 68.maddesinin dördüncü fıkrasının "siyasi partilerin tüzük ve programları, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne...aykırı olamaz."

d) 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun dördüncü kısmında yeralan 78. maddesinin (a) bendinin "Siyasi Partiler...Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, ...dair hükümleri değiştirmek...dil...ayrımı yaratmak...amacını güdemezler."

e) Aynı Kanun'un 81.maddesinin (a) ve (b) bendinin "Türkiye Cumhuriyeti ülkesi üzerinde milli veya dini kültür veya mezhep veya ırk veya dil farklılığına dayanan azınlıklar bulunduğunu ileri süremezler.

f) Türk dilinden veya kültüründen başka dil ve kültürleri korumak, geliştirmek veya yaymak yoluyla Türkiye Cumhuriyeti ülkesi üzerinde azınlıklar yaratarak millet bütünlüğünün bozulması amacını güdemezler, bu yolda faaliyette bulunamazlar."

Biçimindeki buyurucu kurallarına aykırı davranış bulunmaktadır.

Sonuç :

Yukarıda gerekçeleri ve yasal dayanakları ile birlikte açıklandığı üzere, davalı Sosyalist Türkiye Partisi'nin :

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın başlangıç kısmı, 3., 4., 14., 68.ve 69. maddeleriyle 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 78. maddesinin (a) bendi, 81. maddesinin (a) ve (b) bentlerine aykırı olarak devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı amaçladığı sonucuna varıldığından, davalı siyasi partinin 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 101/a maddesi gereğince kapatılmasını arz ve talep ederim."

ÖNSAVUNMA

Sosyalist Türkiye Partisi'nin mahkeme'de vekilliğini kendisi de Sosyalist Türkiye Partisi üyesi bulunan Avukat Aydın Ayanoğlu yürüttü. 7 Mayıs 1994 tarihinde Aydın Ayanoğlu tarafından Anayasa Mahkemesi'ne sunulan ön savunma toplumsal gerçekliği esas alan ve 12 Eylül faşizminin çelişkilerle dolu yasal hükümlerinin suçlamada kullanılamayacağını bildiren hukuk açısından çaplı bir çalışmaydı.

Aynı ön savunmaya eklenen, STP Merkez Yürütme Kurulu'nun program ve iddianame üzerine görüşleri ise aşağıda yer alıyor.

"Program ve İddianame Üzerine

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca 25.2.1993 tarih ve SP. 43 HZ. 1993/16 sayılı, STP'nin kapatılması talebiyle hazırlanmış iddianame, hazırlanış mantığı ile bir bütün olarak siyasal ve hukuksal bakımdan bugünü kavramayan, hukukun temel prensibi "objektiflik ilkesi"nden uzak,siyasi taraf olma anlayışıyla hazırlanmış bir garabetler manzumesi görünümündedir.

2- Bütünüyle gariplikler içeren bu iddianameye esas olarak iki temel noktadan itirazla başlamanın doğru olacağı inancındayız.

Birincisi, iddianame, STP programını bütünlüklü olarak değerlendirmeyen, programı orasından burasından çekiştirerek yasalara aykırılık arayan, bu anlamda, bilimsel sosyalist teoriyi kılavuz edinen bir işçi sınıfı partisine duyulan tahammülsüzlük ve siyasal öfkenin her satırına sindirildiği bir belgedir. Bu yanıyla dava, marksizme, Türkiye'deki işçi sınıfı sosyalistlerine, bütünüyle işçi sınıfına ve sınıfın siyasi misyonuna karşı açılmak istenmektedir. Kısacası, Türkiye'de işçi sınıfının iktidar mücadelesini yürütme kararlılığında olan bilimsel sosyalistlerin siyasi alanda mücadele vermelerine karşı, Türkiye burjuvazinin geleneksel tahammülsüzlüğünü, siyasi bir öfkeyi ifade etmektedir. Bu anlamda da iddianame siyasidir.

İkincisi, iddianamede günün moda kavramı "bölücülük" suçlaması ana motif gibi sunulmuştur. Burada da, değişen toplumsa/siyasal süreçler hiç hesaba katılmadan, hukuku, doplumsal/siyasal süreçlerin, değişen değer yargılarının ötesinde, mekanik bir yorumlayışla kullanma mantığı hakimdir.

Oysa ki, tarih boyunca toplumsa/siyasal gelişmelerin yarattığı fiili durumun zaman zaman yazılı hukukun sınırlarını zorladığı tüm toplumbilimciler ve hukukçular tarafından kabul edilmektedir.Bu durumda yasa uygulayıcılarının hukuki yorumları da yaşanılan süreçten bağımsız düşünülemez. Bu tür bir siyasal konuda yaşanılan toplumsal/siyasal süreçleri hesaba katmayan, mekanik bir hukuk yorumuyla, yalnız STP'yi değiy, bölücülük suçundan başta Cumhurbaşkanı olmak üzere, Hükümet, TBMM üyeleri,gazete köşe yazarları ve TV programlarının büyük bir bölümüne dava açmak gerekir. Özellikle 17 Mart 1993 tarihinden sonra yukarıda anılan kişi ve kuruluşların "Kürt realitesi"ne ilişkin söyledikleri sözler bu tür bir riski taşımaktadır. Ancak böylesi bir davanın muhatabı STP değil, STP'nin Bilimsel Sosyalizmi kılavuz edinmiş bir işçi sınıfı partisi olmasıdır. STP programını kendi siyasi konumlanışına göre değerlendiren, sosyalizme karşı geleneksel burjuva tahammülsüzlüğünü içeren mantık burada da hakin kılınmıştır.Bu nedenle hukuksal açıdan bakıldığında da dava siyasi bir içerik taşımaktadır.

3- Bu durumda İddianamede;

a- İşçi sınıfının siyasal iktidarını hedefleyen bilimsel sosyalist örgülenmelere, bir bütün olarak işçi sınıfının siyasi misyonuna karşı konumlanışta ve bu anlamda taraf olunduğu,

b- STP programının iyi algılanamadığı,

c- İddianameyi hazırlarken burjuva üst yapı kurumlarında gelenekselleşmiş olan Marksizme tahammülsüzlüğün aşılamadığı,

d) İddianamenin hazırlanışında Dünya'da ve Türkiye'de yaşanılan toplumsal siyasal süreçlerin ve değişen değer yargılarının hesaba katılmadığı bir gerçektir.

Bu gerçeklerden yola çıkarak, savunmamızı, STP programının açımlanması, Marksizm'in temel ilkelerinin ve bu ilkeler ışığında Dünya ve Türkiye'deki siyasi süreçlerin değerlendirilmesi üzerine inşa etmenin zorunlu olduğunu düşünüyoruz.

Öncę, STP hangi nesnelliklerin üzerine basarak kendini var etmiştir. STP programı bütünlüklü değerlendirildiğinde hangi ilkeler doğrultusunda oluşturulmuşutur? Kısaca bunları üzerinde duracağız.

4- STP'yi var eden en temel nesnellik, programımızda açıkça belirtilmiştir;

"Bu nedenle bir sistem olarak enperyalizm-kapitalizm ile sosya-

list devrim süreç ve mücadeleleri birbirinden kopartılamayacak olan ve biri diğerine karşıt iki evrensel dinamik olarak değerlendirilmelidir. Birinin varlığı diğerini de işaret eder..." (Program syf.3).

Yine STP programında;

"Türkiye, Dünya emperyalist-kapitalist sistemi içerisinde yer alan kapitalist bir ülkedir (...) Kısacası ücretli emek sömürüsü Türkiye'deki sömürünün egemen ve belirleyici biçimidir. Bu anlanda ülkeyi bugünden yarına taşıyacak olan çelişki, işçi sınıfı ile kapitalistler, emek ile sermaye arasındadır..." (Program syf.13)

STP programından alınan bu iki değerlendirme en genel anlamde STP'yi var eden nesnelliklere işaret etmektedir.

Özet olarak STP, Dünya'da emperyalist-kapitalist sömürü var olduğu sürece onun karşıtı olan sosyalist mücadelenin de var olacağını, üretim araçlarının özel mülkiyeti ve bunun sonucu ücretli emek sömürüsü var olduğu sürece işçi sınıfının siyasi mücadelesinin var olacağını kabulle yola çıkmış, bir işçi sınıfı partisidir.

5- STP programı bu kabulün üzerine bilimsel sosyalizmin ilkeleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Programda;

"2- (a) STP bilimsel sosyalist teoriyi kendi çalışmalarının tümüne klavuz edilmiştir..." (Prog. syf. 20) diyerek hangi ilkeler üzerinde oturduğunu açıkca belirtmiştir.

6- Bilimsel sosyalist teoriyi klavuz edinen STP programında çerçevesini çizdiği düzenlemelerle, kaynağı marksizm olan bir sosyalist toplum projesini Türkiye'de hayata geçirmeyi amaç edinmiş, bu amaçla siyasi iktidarı almayı hedefleyen bir işçi sınıfı partisidir. Kısacası, STP, Türkiye'de şu veya bu nüanslarla ayrı örgütlenen ama temelde burjuva ideolajisini ve burjuvazinin iktidarını hakim kılmak için mücadele eden burjuva partilerine, burjuvazinin siyasi iktidarına karşı, siyasi iktidarı almak için siyasal platformda devrimci bir muhalefet ve mücadeleyi sürdürmek amacıyla kurulmuş bir siyasi partidir.

Nasıl bir dünya ve Türkiye İstiyoruz?

Bu sorunun yanıtı da bilimsel sosyalist teorinin çizdiği nihai çerçevede vardır. Bilimsel sosyalizm nihai olarak sınıfsız ve sömürüsüz, insanların barış içinde bir arada yaşadığı bir toplum, bir dünya yaratmaya yönelik projedir. Sosyalist toplum projesi nihai olarak, ulusların, halkların birbirini ezmediği, dil, din, renk, ırk, cins farklılıklarına bakılmaksızın insanların bir arada barış içinde yaşadığı, in-

sarın insanı sömürmediği reel bir dünya cennetine tekabül etmektedir. Programımızda bu amaç açıkça belirtilmiştir.

"f- Sosyalist iktidarın uzun vadeli hedefi, başka sosyalist toplumlarla birlikte, sınıfsız, sömürüsüz bir insanlığın yaratılmasıdır." (STP Programı, sf.21) Burada belirtilen "...sınıfsız, sömürüsüz bir insanlığın yaratılmasıdır" sözünden her türlü ayrımcılığın reddedildiği bir insanlık projesi anlaşılmalıdır. Buradan çıkarılacak sonuç şudur: Bir toplumda "bölücülükle" suçlanamayacak tek siyasi ideal ve güç bilimsel sosyalistlerdir. İşçi sınıfını eksen alan sosyalistlerin, sınıfsız, sömürüsüz ve her türlü ayrımcılığın ortadan kalktığı bir insanlık yaratmaya çalışırken bölücülükle suçlamaları son derece şaşırtıcıdır. Bu nedenle, yukarıdaki çerçevede iddianamede STP'ye yöneltilen bölücülük suçlamasını reddediyoruz.

Ayrıca esas itibarıyla, ulusları, ırkları, etnik ve dinsel grupları birbirleriyle karşı karşıya getirip savaştıran sınıflı toplum yapısının yarattığı çelişkidir. Bölücülük, sınıflı toplumun günümüzdeki yapılanışı ile burjuvazinin, onu ifade eden emperyalist-kapitalist sömürünün ideolojik ve siyasal olarak yarattığı bir olgudur. Bu olgu, emperyalist kapitalist sömürünün işleyişini belirleyen kendi yasalarının ürünüdür. Silah sanayiin elinde bulunduran tekeller STP'nin değil emperyalist kapitalist odakların elindedir. Halklar, etnik ve dinsel gruplar arasında yapay ayrımları körükleyen ve bölücülük yapan da silah sanayine tatlı karlar sağlayan ve bu sayede soluklanabilen emperyalist-kapitalist odaklar ve onların taşeronlarıdır. Bu olguyu, eski SSCB ve sosyalist ülkelerde bu gün yaşanan örneklerle açıklamak mümkündür. Bu ülkelerde birbirinden farklı, dil, din, ulus,etnik grubun barış içinde bir arada yaşamasını sağlayan tutkal olan sosyalist ideolojinin yerini alan kapitalist restorasyon süreçleri ile birlikte emperyalist-kapitalist odakların dürtüsüyle bir savaş ortamı yaratılmıştır. Yapay ayrımlarla, halklar, etnik ve dinsel gruplar birbirine düşürülmüştür. 70 yıldır açığa çıkmayan yapay kinler, öfkeler bu ülkelerin bir bölümünde bugün yaşanılan bölücülüğün, ayrımcılığın, dökülen kanların sorumlusu sosyalizm değil emperyalist-kapitalist sistemin kendisidir.

Sonuç olarak, sınıfsız, sömürüsüz bir insanlığın yaratılmasını amaçlayan STP'nin bölücülükle suçlanarak hakkında kapatılma davası açılmasının saçma olduğunun altını çizerek bir kez daha vurguluyoruz.

STP, işçi sınıfının iktidar mücadelesini veren bilimsel sosyalizmi ilke edinmiş Marksist bir işçi partisidir. Sınıf mücadelesini esas alan Marksistlerin sınıflı bir toplum yapısı içinde kabul edeceği en temel çelişki sınıf çelişkisidir; emek-sermaye çelişkisidir. Marksistler toplumdakii, diğer bütün çelişkileri de temel çelişki ekseninde değerlendirir ve yorumlar. Bu, programda da açıkça ifade edilmiştir:

"Her türden ulusal baskıya karşı mücadelenin sınıfsal temellere oturması, ulusal ve sınıfsal dinamiklerin kendi ortaklıklarının yaratılması (...) için mücadele eder." STP bu ilkesiyle sınıf mücadelesini kesen her türden milliyetçiliğe, ayrımcılığa karşı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Yeniden, Yargıtay Başsavcılığınca hazırlanan iddianameye dönersek:

1- STP programı, kendisini var eden nesnellik ve bu nesnel zemin üzerinde oluşan kollektif bir iradenin ürünüdür. Nesnelliğe uygunluğunun ve kendisini var eden kollektif iradenin dışında hiçbir onay beklemeksizin oluşturulmuştur. Yeniden düzenlenmesi ya da değiştirilmesi de dünyada ve Türkiye'de farklılaşabilecek muhtemel yeni nesnel koşullara ve kendisini var eden kollektif iradeye bağlıdır. Başkalarının beğenisine sunulmak üzere siyaset pazarına sunulmuş bir meta değildir. Bu tür bir niteliğin, bize toplumsal yasaların ve doğal hukukun sağladığı bir hak olduğuna inanıyoruz.

2-İddianamede:

a) "Sh. 7'de III. Dava Konusu Parti Programı" bölümünde STP programından mealen yapılan bir alıntı üzerinde durmamız gerekiyor. Birincisi, iddianameyi hazırlayan/hazırlayanlar STP programının bu bölümünü çok dikkatsizce okumuşlar ve ne söylenmek istendiğini doğru algılayamamışlardır. Programda, içinde bulunduğumuz yüzyılın "emperyalizm ve sosyalist devrimler çağı" "kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı" olarak nitelendiği doğrudur. Bu, 21. yüzyıl için de geçerlidir. Ek olarak, uluslararası devrim sürecinin üçlü bileşeni olarak Sosyalist ülkelerdeki kuruluş süreçleri, Kapitalist ülkelerde süren işçi sınıfı merkezli sınıf mücadeleleri, Ulusal kurtuluş hareketleri ve bağımsızlıkçı devrimler olduğu belirtilmektedir.

Ancak,daha sonraki bölümlerde 1980'lerin ikinci yarısından sonra dünyanın siyasal coğrafyasında yaşanan köklü değişimlerin ardından önceleri geçerli olan "uluslararası devrim sürecinin geçiril-

mesi gerektiği vurgulanmıştır.Daha sonraki sayfalarda da, sosyalist ülkelerin dağılma sürecine girmesinden sonra bu üçlü bileşenden belirleyici olarak sadece "Kapitalist ülkelerde süren işçi sınıfı merkezli, sınıf mücadeleri" ayağının bugün varlığını sürdürdüğü belirtilmişir. 21. yüzyılda girerken siyasi mücadelemize projeksiyon tutan bu tesbiti algılamayan aday üyelerimizi (ki hiç olmadı) yeniden eğitime tabi tutmak gibi bir siyasi titizliğe sahibiz. Ancak, iddianameyi hazırlayan/hazırlayanların aynı titizlikle programları incelemediklerini görmekteyiz.

İkinci olarak, iddianamede 7. sayfaya kadar olan bölümde sözü edilen kanun maddeleri ile bu alıntının uzaktan yakından bir ilgili yoktur. Bu alıntının oraya bir aksesuar olarak yerleştirilmediğini düşünürsek,bu alıntı, özel bir amaç taşımaktadır. Kısacası bu alıntının iddianameye alınması, sosyalizme tahammülsüzlüğü ifade etmektedir. Amaç, bu tahammülsüzlüğü mahkeme heyetiyle paylaşmaktadır. Bir anlamda heyeti müteyakkız hale getirip etkileme amacına matuftur. Oysaki böyle bir göstermeye hiç ihtiyaç yoktur. STP, adında sosyalist sözcüğü ile, programına sindirdiği bilimsel sosyalist ilkeler ile siyasi partiler platformunda kendini hiç gizlemeden sosyalist bir işçi sınıfı partisi olduğunu deklare etmektedir. O yüzden bu tür bir gösterme yersizdir.

b) İddianamede 8. sayfada "ulusal kurtuluş mücadeleleri " başlığı altında "Ortadoğu başlığı altında" bölümlerinde programımızdan yapılan alıntılarla STP programının bütünü arasında bağ kurulduğunda bir uyum vardır. STP programında "...çağımıza damga vuran dinamikler emperyalist-kapitalist sömürü ve sosyalist devrim mücadeleridir." (STP Programı, sh. 3) denilmektedir. İddianamede alıntı yapılan her iki bölümde de dünyanın herhangi bir coğrafyasında emperyalizme karşı konumlanmış bir ulusal direnişin (ki bu Kürt ya da Filistin direnişi olabilir) dikkate alınması gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca, bu tür anti-emperyalist ulusal direnişlerin, çevre ülkelerdeki anti- kapatalist işçi hareketlerinin yükselmesiyle sosyalizme yakınlaşabilecekleri tesbiti yapılmaktadır. Esas olarak insanlığı sosyalist bir toplum projesine ulaştırmayı hedeflediğini açıkça belirtilen bir siyasi partinin bu tür tesbitleri yapması kadar doğal bir şey düşünemiyoruz.

İddianamenin 10. sayfasında: "Türkiye Cumhuriyeti toprakları üzerinde başta Türk ulusu olmak üzere ulusların bulunduğu ve Kürt

ulusun bu topraklarda kurtuluş mücadelesi verdiği" ifade edilerek, özellikle yaşayan bir "Kürt ulusunun varlığı açık ve seçik bir biçimde kabul edildikten sonra; ..." denilmektedir. Ayrıca, bu değerlendirmenin davalı parti programının incelenmesinden sonra yapıldığı belirtilmektedir. Var olan realiteyi bir kıyıya bırakırsak:

1- "Türkiye Cumhuriyeti toprakları üzerinde başta Kürt ulusu olmak üzere ulusların bulunduğu ve Kürt Ulusunun bu topraklarda kurtuluş mücadelesi verdiği" ifadesi programımızın hiç bir bölümünde yer almamaktadır.İddianameyi hazırlayan/hazırlayanlar kendi engin yorum yetenekleriyle bu sonuca varmışlar ya da son yıllarda siyasi gündeme yerleşen Kürt realitesi onları bu tür bir yoruma götürmüştür. Ancak. hukukta kesin ve yazılı belgeler, kanıtlar ortadayken bunları aşan ya da tahrif eden kanaate itibar edilmez.

2- Aynı paragrafın ikinci bölümünde, STP programında, özellikle yaşayan bir "Kürt Ulusunun" varlığı açık ve seçik bir biçimde kabul edildiği belirtilmektedir. Bu tür bir cümleyi bugün bir siyasi partinin kapatılma gerekçesi olarak Başbakan dahil Türkiye'de yaşayan kimin önüne götürürseniz götürün, sunduktan sonra bu suçlamayı yapının hangi gezegende yaşadığı sorusuyla karşılaşılır.

Çünkü :

a) Hem STP'den hem de iddianameyi hazırlayan/hazırlayanlardan bağımsız Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde ve dışında bir Kürt ulusu vardır.

b) Kürtlerin, kendilerini ifade ettikleri ve Türkçe'nin bağlı olduğu Ural Altay dil grubunun dışındaki bir dil grubuna bağlı olan bağımsız bir dilleri ve bugüne taşıdıkları, ama yeterince geliştirme fırsatı verilmediği için eksikli kalan bir kültürleri vardır.

c) Kürt ulusunun varlığı, Osmanlı İmparatorluğu döneminden bu yana açık seçik ifade edilmiştir. I. ve II. meşrutiyet'te Kürdistan milletvekilleri vardır ve Kürt diye anılır. Bu anılma günümüze kadar gelmiştir.

d) Son yıllarda başta eski Cumhurbaşkanı Turgut Özal olmak üzere burjuvazinin diğer siyasi temsilcileri ve bir kısım akademisyenler "Kürt realitezini kabul etmeliyiz" derken, yaşayan bir "Kürt ulusunun varlığını açık seçik bir biçimde kabul etmişlerdir.

e) Kuzey Irak'ta kurulan Kürt Federe Devleti ile Türkiye Cumhuriyeti açık ve seçik diplomatik ilişkiye girerek yaşayan bir "Kürt ulusunun" varlığını açık ve seçik kabul etmiştir.

f) Kürt Federe Devleti adına politik bir misyonla ülkemize gelen Celal Talabani ve Mesut Barzani ile gerek Cumhurbaşkanı gerekse Başbakan görüşmüş ve bu görüşmelerde her ikisi de KÜrtçe bilmedikleri için muhtemelen tercüman aracılığı ile anlaşmışlardır. Bu da açık ve seçik bir kabuldür.

8- 31.03.1993 Show TV, akşam haberlerinde SHP'nin amblemindeki altı oka yükseldiği anmalları yeniden düzenlendiği belirtiliyor ve bir ok'un Kürt kimliğinin tanınması anlamına geldiği bildiriliyor. Ayrıca Kürt diline serbesti tanınması, Kürt Enstitüsü'nün kurulması ilke olarak kabul ediliyor. Bu yaşayan bir Kürt ulusunun varlığının açık ve seçik kabulu değil de nedir?

9-Jandarma Genel Komutanı Aydın İlter, Kuzey Irak'a giderek Kürt lideri Barzani ile muhtelemen tercüman aracılığı ile resmi görüşme yapılmıştır.

h) Özellikle, 17 Mart 1993'ten bu yana Türkiye'de yetkili yetkisiz herkez Kürt ulusunun varlığından açık ve seçik söz etmektedir.

ı) Abdullah Öcalan'ın KSP Başkanı Kemal Burkay'la ortak bir zeminde anlaşmasından sonra İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'in memnuniyetini belirterek "Sayın Burkay" nitelemesi kişisel bir nezaket değil, mevcut burjuva hükümetine tercih edilebilir görülen bir Kürt örgütlenmesini açık ve seçik kabulden başka bir şey değildir.

i) Aynı anlaşma için Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin'in "çok önemli bir gelişme" demesi açık ve seçik bir kabuldur.

j) Önümüzdeki günlerde Abdullah Öcalan'la Türkiye Cumhuriyeti yetkililerinin dolaylı da olsa anlaşmaya oturmaları varsayımı gerekçeleşirse bu da Kürt ulusunun varlığını açık ve seçik kabul anlamındadır.

k) TV'de ve gazatesinde burjuvazinin temsilcisi M.Ali Birand, yine aynı nitelikli köşe yazarları Cengiz Çandar, Mehmet Altan vb.nin Kürt realitesi hakkında yaptıkları ve yazdıkları da açık ve seçik bir kabuldür.

Örnekleri çoğaltmak mümkün ama gereksiz.

Yukarıdaki örneklerdeki yaşayan bir "Kürt ulusunun" varlığını açık ve seçik bir biçimde kabul edenlerin hepsine kabul etti diye neden ayağa kalkıyor? Tek açıklaması olabilir: STP'ye sosyalist bir işçi sınıfı partisi olarak tahammül edilemediği için....

Eğer, STP hakkında "yaşayan" bir "Kürt ulusunun varlığını açık ve seçik bir biçimde benzer kabul ettiği için" kapatılma davası açılır-

sa, şu veya bu biçimde benzer kabulle olaya bakan yukarıda adı geçen-geçmeyen Cumhurbaşkanı dahil tüm kişi ve kuruluşlar hakkında dava açılmasını talep ediyoruz, suç duyurusunda bulunuyoruz.

3-İddianamenin 10. ve 11. sayfasında STP Programından alıntılar yapılarak ve bu alıntılara yorumlar eklenerek STP suçlanıyor. Şöyle ki:

(STP Programı, Sh. 27 V-Ulusal Sorun) "1- Ulusal ve etnik köken hiç bir biçimde bir ayrıcalık ya da dışlanma, ezilme nedeni olamaz.

2- Kürt ulusunun ve bütün etnik toplulukları kendi dil ve kültürel yapılarını koruyup geliştirebilme olanağı sağlanır.Dillerin geliştirilmeleri, zenginleştirilmeleri çalışmalarında hiç bir dile ayrıcalık tanınmaz...

3-a) Ulusların,ayrılma dahil, kendi geleceklerini belirleme hakkı yasalar toplumsal araçlarla güvenceye alınır.

c) STP, sosyalist kuruluş sürecinde Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğini hedefler. Bu amaçla propaganda çalışmaları yapar.

"Şeklinde görüşlerin programda benimsendiği anlaşılmaktadır. Siyasal bir partinin Türkiye Cumhuriyeti ülkesinin toprakları üzerinde Türk ve Kürt halkları adı altında iki ayrı ulusun varlığını açıkça kabul edip, Türkçe'den başka dil konuşan azınlıkların bulunduğunu, bunların kendi dil ve kültürel yapılarını koruyup geliştirebilme olanağı sağlayacağını ileri sürerek, bu azınlıklara ayrılma dahil,kendi geleceklerini belirleme hakkı tanımak istemesi ulusal yapıda gitgide kopmalara, bölünmelere yol açması anlamını taşır.Sosyalist kuruluş sürecinde Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğinin hedeflenerek, bu amaçla propaganda çalışmalarının yapılacağının belirtilmesi, ulusal yapıdaki bütünlüğü bozucu düzenlemesinin parti tarafından desteklendiğini gösteren ayrı bir olgudur."(İddianame,Sh.10 ve 11) denilmekte.

1-STP programı Sh.27 V- Ulusal Sorun madde 1'in iddianameye neden konduğu anlaşılamamıştır. Bu madde buraya STP programının insani amaçlara dönük yüzünü öne çıkarmak ve programı övmek için konduysa bu zaten programın sahipleri tarafından yapılmaktadır. Yok, eğer suç dosyasını kabartmak için konduysa, insanlığı,ulusal ve etnik köken ayrımını gütmeden eşitleyen ve eşitlediği için yücelten bir cümlede suç aramak ciddi bir tehlikedir. Ayrıca, cümlenin bütünde ulusal ve etnik kökenin dışlanma ezilme nedeni olamayacağı gibi yine ciddi bir insani değer savunulmaktadır. Türkiye'de

1960'lı yıllarda zencilerin ABD'nin bazı eyaletlerinde ayrı ırktan olduğu için beyazlarla aynı okula, otobüse, lokantaya alınmamalarına kısaca, rengi, ırkı farlı olduğu için dışlanmalarına, ezilmelerine tepki göstermedik mi? 1960'lardaki bu kamu vicdanı 1993'lerde suç dosyasına mı sokulmak isteniyor? Yine Türkiye Cumhuriyeti'nin ırksal, ulusal ve etnik olarak hiç bir bağının olmadığı, sadece aynı dinden olduğu ve tarihte ortak bir geçmişi olduğu için Saray-Bosna'daki müslümanlara "insani saiklerle" sahip çıkışını nasıl açıklayabiliriz? İnsani değerlerde çifte standart olmaz. STP bu cümledeki yargıyı tüm insanlığın belleğine, vicdanına kazımak için yılmadan mücadele edecektir. Bu sosyalizmin insana verdiği değerin ifadesidir. İnsanlığı ırksal mülahazalarla birbirine düşürmek, ırklara üstünlük ya da düşüklük atfetmek ve ırksal farklılığı dışlama-ezilme nedeni saymak rasyonel sosyalizmin, kısacası faşizmin anlayışıdır. STP de faşist ideolojiye, insanı aşağılayan ırkçı uygulamalara karşıdır.Ayrıca, faşizme,ırkçılığa karşı olmak insan olma onurunun gereğidir. Yine iddianamenin bu bölümünde Türk ve Kürt halkları adı altında iki ayrı ulusun varlığını açıkça kabul ettiğimiz gibi bir de Türkçe'den başka dil konuşan azınlıkların bulunduğunu, bunların kendi dil ve kültürel yapılarını koruyup geliştirmeleri ve zenginleştirmeleri olanağı sağlanacağını belirttiğimizden söz ediliyor. Savunmanın daha önceki bölümünde Kürt ulusunun varlığı konusunda STP'nin açık ve seçik kabulünden söz etmiştik. Bu kabule benzer yaklaşımlardan örnek vermiştik. Eğer bir ulusun varlığı konusunda kabülünüz varsa doğal olarak ulusun belirleyici özelliklerinden olan dil ve kültürünü de kabul etmek zorundasınızdır. Ayrıca, bu olgu size rağmen vardır ve kabulü bir zorunluluktur. Eğer, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde ya da komşu ülkelerde yaşayan milyonlarca insan Türkçe'nin dışında ayrı bir dil, Kürtçe,konuşuyorsa,bu STP programında bu hüküm bulunduğu için değildir.Kürtçe onların anadili olduğu içindir. Bir ulusun, bir halkın anadilini yasaklamak, gelişmesine, zenginleşmesine engel olmak bir insanlık suçudur. Bu insanlık ayıbının ortadan kaldırılması;Kürt halkının dilini ve kültürünü geliştirmesine zenginleştirmesine uygun zeminin yaratılmasın ve olanak sağlanması da esas olarak işçi sınıfı sosyalistlerinin görevidir.

Yine programımızda yer alan "Ulusların ayrılma dahil kendi geleceklerini belirleme hakkı" ifadesi iddianameye çarpıtılarak " bu azınlıklara, ayrılma dahil kendi geleceklerini belirleme hakkı" diye

geçirilmiştir. STP dünyanın hiç bir bölgesinde Türkiye dahil bir ulusun diğer bir ulusu zorla, baskıyla, asimile ederek ulusal kimliğini yok etmesine izin vermez. Bilimsel sosyalizm bireylerin ve toplumların özgür iradesine saygı duyar ve biriyelerin ve toplumların kendi kimliklerini geliştirmelerine uygun ortam hazırlar. Her ulusun kendi geleceğini özgür iradesiyle belirlemesi kadar doğal bir hakkın kullanılmasının engellenmesine karşı çıkar.

İddianamede (Sh.11):"Sosyalist kuruluş sürecinde Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğinin hedeflenerek, bu amaçla propaganda çalışmalarının yapılacağının belirtilmesi,ulusal yapıdaki bütünlüğü bozucu düzenlemenin parti tarafından desteklendiğini gösteren ayrı bir olgudaur"denilmekte. Bu cümledeki iki yargı arasındaki bağı kurmak mümkün değil.STP hem Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğini hedefliyor, hem de bunu yaparak ulusal yapıdaki bütünlüğü bozucu düzenlemeyi destekliyor. İşte anlaşılması güç olan bu. Hem birlik hedeflemek hem de bütünlüğü bozmak. İnanılacak şey değil ama, bu cümle buraya bölücülük suçlamasına hedef olan STP'yi savunmak amacıyla gizli bir el tarafından konmuş sanki. Bu konuda söyleyecek fazla sözümüz yok.Evet STP Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğini hedefliyor.

Özet olarak toparlarsak, STP, bilimsel sosyalist teoriyi kendi çalışmalarının tümünde kılavuz edinen bir işçi sınıfı partisidir.

STP, bilimsel sosyalizmin ilkeleri doğrultusunda ulusal ve etnik kökene hiç bir ayrıcalık tanımadığı gibi bunun dışlanma ve ezilme nedeni olmasına fırsat vermez. Ezen ve ezilen ulus kavramlarının yeryüzünden kalkması için mücadele eder. STP, Kürt Ulusunun varlığını koruyup geliştirebilmeleri olanağını sağlar. Dillerin gelişmesi ve zenginleşmesi için hiç bir dile ayrıcalık tanınmasına fırsat vermez.

STP, ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkına sahip çıkar. Ayrılma hakkının insanın insanı sömürmesine yol açacağı durumlarda bu sürecin önüne geçer.

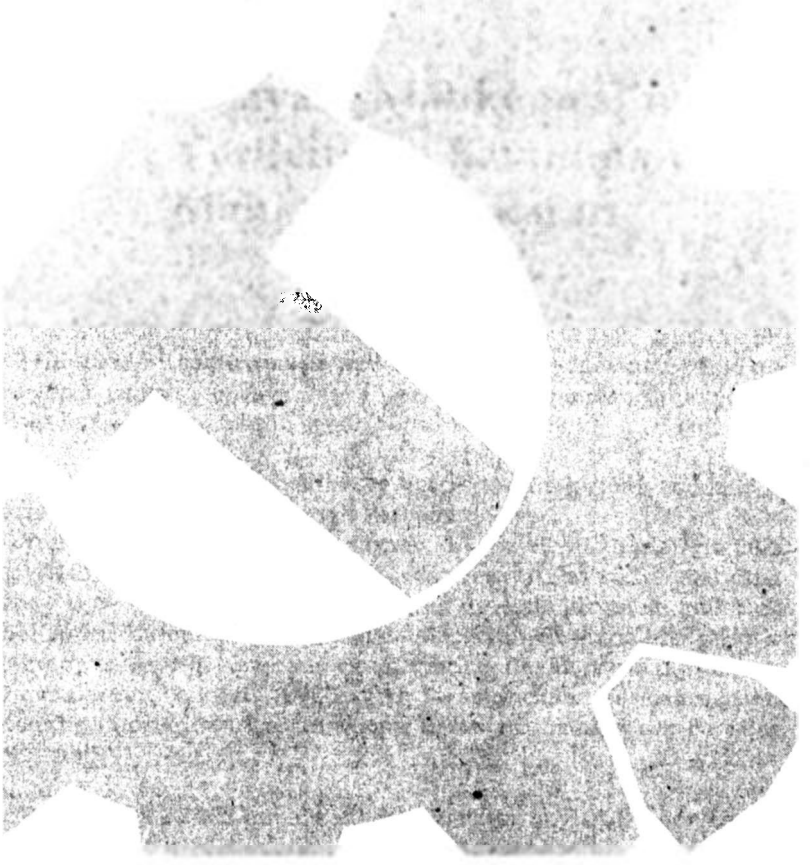
STP, Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğini hedefler, bu amaçla propaganda çalışmaları yapar.

Gücünü, bilimsel sosyalist teoriden alan STP, nihai olarak sınıfsız, sömürüsüz, insanların dil, din, ırk, renk, cins ayrımı gözetmeksizin barış içinde bir arada yaşadığı bir insanlığın yaratılmasını amaçlar.

STP, ülkemizin ve genel olarak insanlığın geleceğe, sosyalizme

taşınması için var olan bir mücadele aracıdır ve programda çizilen çerçeveden taviz vermeden mücadelesine devam etme kararlılığındadır.

STP'yi ve STP programını var eden, dünyamızda ve ülkemizdeki nesnellikler ve ön kabullerle bir araya gelmiş bir kollektif iradedir. STP'nin ve STP programının varlığı yine yukarıda belirtilen koşullar ve irade ile sorgulanabilir. Bu sürece dışarıdan yapılacak bir başka irade müdahale toplumsal gelişmenin doğal akışının önüne set çekme niyeti anlamını taşır ki bu da mümkün değildir. Hele hele insanların siyasal bilincine kazınmış ilkelerin programındaki mücadele azminin engellenmesi hiç mi hiç mümkün değildir."

Üçüncü Bölüm:

ANAYASA MAHKEMESİ'NE VERİLEN SON SAVUNMA ve MAHKEME'NİN KARARI

Anayasa Mahkemesi'ne Verilen Son Savunma ve Mahkeme'nin kararı

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 16 Haziran 1993 günlü ve SP. 43 HZ. 1993/16 sayılı esas hakkındaki görüşünde iddianamedeki görüşlerin yanısıra önsavunmaya verilen kimi yanıtlar yeralıyordu. Esas hakkındaki görüşün sonuç ve istem bölümünde şöyleydi:

"Yukarıda yasal dayanakları ve gerçekleri ile birlikte açıklandığı üzere, davalı Sosyalist Türkiye Partisinin;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının, 3,4, ve 68. maddeleriyle 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasasının 78. maddesinin, (a) ve 81. maddesinin, (a) ve (b) bentlerine aykırı olarak devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı amaçlayan düşüncelere programında yer verdiği sonucuna varıldığından, davalı siyasi partinin savunmalarının reddiyle, 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasasının 101/a maddesi gereğince kapatılmasına karar verilmesini arz ve talep ederim."

Parti'nin 29.7.1993 günlü son savunması ise şöyleydi " Son Savunmamız:

Usul Açısından Son-Savunmamız:

1- Davaya ilişkin ön-savunmamızdaki usuli itirazlarımızı tekrarlamakla birlikte, usule dair yeni bazı itirazlarımızı sunmak istiyoruz. Bu bağlamda, davada uygulanan yargılama prosedüründe hata yapılmıştır. Bu hata savunma hakkını engeller mahiyettedir.

Anayasa Mahkemesinde 2949 sayılı yasa gereği CMU. Kanununun

ilgili maddeleri tamamlayıcı kurallar bütünü olarak uygulanmak zorundadır. Başka bir deyişle, duruşmasız da görülse, parti kapatma ile ilgili davalarda Anayasa Mahkemesi CMU. Kanununun ilgili maddeleri ile bağlıdır.

Ceza yargılama prosedüründe ise Esas hakkında mütalaa ve sonrasında davalı/sanıktan son savunmasının istendiği safha, yargılamanın delil toplama safhasının bitip, delillerin değerlendirilme ve son karar safhasıdır. 20.7.1993 tarihli sözlü açıklamalarımızı sunma toplantısında da belirttiğimiz gibi davalı parti adına ön-savunma dilekçemizde de talep ettiğimiz sözlü açıklamalarda bulunma talebimiz yüce mahkemece değerlendirilmesinden önce tarafımıza Yargıtay Başsavcılığının esas hakkında müteaası ile tebliğ edilmiştir. Mütalaa ile birlikte son-savunma için süremizi belirten Anayasa Mahkemesi kararı da ekli yollanmıştır. Sürenin uzatılması için yaptığımız yazılı başvuruya yanıt olarak tarafımıza tebliğ edilen 6.7.1993 ara kararında sözlü açıklamada bulunmak için Parti Temsilcilerine 20.7.1993 tarihinde sözlü açıklamada bulunma fırsatı tanınmıştır. (5. madde) Yine aynı ara kararının 2. maddesi gereğince de tarafımıza 30.7.1993 tarihine kadar son-savunma süresi verilmiştir. Yüce Mahkeme delillerin değerlendirildiği Yargıtay Başsavcılığı'nın davayı bitirme ve son karara doğru ilerleyen işlemine karşın davalı parti, delil olabilecek sözlü acıklamalarda bulunmak üzere 20.7.1993 tarihinde (Esas hakkında mütaalaya normal yanıt süresinin dolduğu tarihten sonra fakat ek süreden ise 10 gün önce) huzura çağrılmaktadır. Bir an için Yüce Mahkemenin eski kararlarında da olduğu gibi "Davayı duruşmalı biçime yaklaştırma" eğiliminde olduğunu varsaysak bile en temel hak, savunma hakkı, tartışma safhasını bitirip kapatılmamızı tekrar talep etmiş, davayı kendi cephesinde bitirmiş iddia makamının mütaalasından sonraya bırakılması yolu ile kısıtlanmıştır. Bu durumda esas hakkında mütalaada ileri sürülen hususları sözlü açıklama sahfasında tartışmak zorululuğunda kaldık. Ancak mahkemenin tutumu, bizi sadece bilgi vermekte sınırlı tutmak şeklinde tezahür etmiştir. Esas hakkında mütaalanın sözlü açıklama safhasındaki veriler de dikkate alınarak yeniden hazırlanması ve davalı partiye tekrar ek savunma hakkı verilmesi gerekir. 2949 sayılı Yasada belirtilen duruşmasız yargılama ilkesi, ceza yargılama prosedürünün uygulanmaması keyfiyetini doğurmaz.

2- Davayı etkileyecek nitelikte olmamakla birlikte, Türkiye'nin "

Ulus adına karar veren" yüksek mahkemelerinden biri olan Anayasa Mahkemesinde, çok basit bir merasimin uygulanmaması dikkatimizi çekmiştir. Davalı parti adına dava dosyasına vekalet ibraz etmemize rağmen tarafımıza Esas hakkında mütalaa dahil hiçbir Anayasa Mahkemesi ara kararı tebliğ edilmemiştir. Bu gidişle davanın sonucunu Davalı partiye yapılacak tebligattan ögrenme talihsizliğimiz belirmektedir. Tebligat Kanununun hükümlerine uyularak hukuki bir prosedürün tamamlanmasını, yargılamanın düzeyi açısından talep ederiz.

3- Davanın önemli aşamalarından biri olan sözlü açıklamalarda bulunmak için parti temsilcileri, Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanının üzülerek gazetelerden öğrendiğimiz açıklamalarının aksine 5 kişi değil, 3 kişi olarak mahkeme huzuruna çıkmışlardır. Tutanağa da bu şekilde geçmiştir. Taraf vekili olarak şahsımızı da temsilci olarak kabul ettiğini sanmıyoruz. Şahsımızın davada bulunduğu konum vekalete dayalı temsildir ve yargılama hukukunda kendisine has bir konumu vardır. (Davanın talihsizlik kabul ettiğimiz bu yönüne ilişkin gazete haberlerini Ek 1 dizide sunuyoruz. Sayın Mahkeme Başkanının 22.7.1993 tarihli Sabah Gazetesinde onları yalanlayan beyanlarına ilişkin olarak 21.22.23. Temmuz 1993 tarihli Aydınlık, Sabah, Hürriyet, Özgür Gündem gazetelerini delil olarak açıklıyoruz. (Ek 1 dizide sunulmuştur.) Böylesi olayların Türk Hukuk Tarihi açısından kara bir leke olacağını düşünüyoruz.

Kaldı ki, yine aynı gazetelerde belirtildiği gibi, parti adına açıklamada bulunmak için çağrılan temsilci adedi 2 değil, üçtür. İlgili arakararının 1. maddesinde Türkçe gramer bilgimiz bizi yanıltmıyorsa, "Parti'nin Genel Başkanı ile birlikte iki temsilcisinin Anayasanın 149/4 ve 2949 sayılı Yasanın 33. maddesi gereğince sözlü açıklamalarının dinlenmesine" denmekle Genel Başkan Türkçe Dilbilgisi kurallarına göre şöyle olabilirdi: "Başka Genel Başkan olmak üzere iki temsilci" veya "Genel Başkan dahil iki temsilci" ...Bilgisayar dizgi hatasından dolayı ön-savunmamıza ek olarak verdiğimiz Genel Başkan imzalı belgenin 3. maddesinde sözü geçen "iddianemede" sözcüğünde bir "e" harfinin eksikliğinden çok daha vahim bir hatadır.

Yine aynı gazetelerde iddia edildiği gibi Parti temsilcileri toplantıya kravatları olmadan veya kravatları yana kaymış ve gömleklerinin kolları sıvalı olarak çıkmadılar. Kravatlı ve kısa kollu gömleklerle iki temsilci, ceketli ve kravatlı olarak da üçüncü temsilci olmak

üzere huzura geldiler. Devlet Memurlarının giyim mevzuatında "Yazlık kıyafet" şekline uyan bir kıyafet tarzıdır. Kaldı ki giyim hususu, mahkemenin avukat, savcı ve mahkeme heyeti üyelerinin kapsayan bir hususdur. Davalı veya sanıklar buna dahil edilemez.

Bir hususu daha belirtmeden edemeyeceğim. Yüce Mahkemenin huzuruna bizzat tarafların ceketli gelmesi isteniyorsa, bizim de taraf olarak heyetin ve iddia makamının cüppeli duruşmaya çıkmasını isteme hakkımız vardır.

Verilecek nihai kararda tüm bu hususların ele alınmasını ve karar metninde işlenip, görüş geliştirilerek yanıtlanmasını ve bu şekliyle Türk Hukuk Tarihinde maddeselleşmesini istiyoruz.

4- Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanı: gerek bant kayıtlarının çözümünde anlaşılacağı gibi sözlü açıklama toplantısında "Ceketiniz nerde" diye bağırarak geliştirdiği tavır gerekse hukuka aykırı olarak ceket giyilmeden oturumu açmama davranışları ve gerekse davadan sonra yukarıda tarihlerini verdiğimiz gazetelerdeki beyanatları çerçevesinde parti temsilcilerini Ulusa saygısızlıkla suçlamaları, "kovdum" türünde demeçleri, en iyi olasılıkla kovmadığı, Anka muhabirinin bunu çarpttığını, salona almadığını belirttiği beyanatındaki "almama" gerekçesindeki temelsizlik ile davada tarafsız kalamayacağını veremeyeceğini, taraf olduğunu belli etmiştir.Ceza Muhakemeleri Usulü hakkındaa Kanunun 23. maddesinin 2949 sayılı Yasanın 47. maddesi hükmü ile birlikte değerlendirilerek "Hakimin reddini" talep ediyoruz.47.maddeyi dar yorumlayarak uygulamak adli bir hata olacaktır. Çünkü dava artık davalı tarafa "Yalancı", "saygısız" türünden iddialara dönüşmüştür.Bu mesele çözümlenmelidir.CMU Kanunu 23/3. fıkrası gereği karar iştirak edecek üyelerinin tarafımıza yazılı olarak ve Tebligat Kanununun ilgili hükmü gereği "Vekile tebliğ" hususu da gözönüne alınarak bildirilmesi CMUKanununun yine 24/2. fıkrasına ibnaen sonradan ortaya çıkan bu gelişmeyi sonsavunmamıza ekli (Ek-4) dilekçe ile talep ediyoruz.

Esasa ilişkin Son-Savunmamız:

1- Öncelikle Kürt sorunu üzerine bir giriş yapmak gereksinimi duyuyoruz. Türkiye'de içtihatlar yolu ile Kürt,Kürt sorunu ve Kürt realitesinden sözetmek artık suç sayılmıyor.Sevindirici olan bu gelimkşmeye,Davalı partinin yargılandığı 1982 Anayasasının başlangıç bölümünün sözünü ettiği "Atatürk Milliyetçiliği" perspektifinin doğrultusanda geldik.Oysa aşağıda açıkladığımız gibi, Kürt realisti, Cum-

huriyetin kuruluş yıllırında rahakça ve özellikle tartıtşalan br konuydu ve bu tartışmanın öincülerinden biri Mustafa Kemal, diğeri ise İsmet İnönü idi.Meclis Tutanaklarından Lozan Konferans tutanaklarına kadar her belgede Kürtlerin varlığı resmi görüş olarak kabul edilmiştir.

2-Söylediklerimizin boşlukta kalmaması için örnekler vermek istiyoruz.

a-Ancak öncelikle şunu belirtmek isteriz ki,bugün Yüce Mahkemenin önünde Kürtlerin sosyolojik varlığını kanıtlama çabası içine girmeyeceğiz.Bu dava basit sosyolojik verileri sıralamaktan öte bir anlam taşımalıdır. İddianemenin bu konudaki bölümlerini biraz sosyoloji bilgisi ile herkes yanıtlayabilir.

b- Biz, Türkiye Cumhuriyetinin Kuruluş ve Başlangıç yıllarında bu sosyolojik gerçekliğin bizzat Cumhuriyetin kurucuları tarafından kabul edildiğini, hatta "özerklik" konusunun bizzat Mustafa Kemal tarafından İzmir İktisat Kongresine geçmeden önce, yurt gezisi sırasında, İzmit Kasrında 16.1.1923 tarihinde altı gazeteci ile yaptığı görüşmede belirtilmiştir.

(Ek 2. Dizi) Türkçeleştirilmiş metinden aktarıyoruz.

"İZMİT KASRI:
16/17 KANUNİSANİ
1339
9.5 SONRA

Tutanak Sayfa 15

.....

Gazi Paşa-Kürt meselesi, bizim yani Türklerin menfaatine uygun olarak da kattiyen mevzuubahis olmaz.Çünkü malumualiniz, bizim hudud-u milliyemiz dahilinde mevcut Kürt anasır o surette tevattum etmiştir ki, pek mahdut yerlerde hali kesafettir. Fakat kesafetlerini kaybede ede ve Türk anasırın içine gire gire öyle bir hudut hasıl olmuştur ki Kürtlük namına bir hudut çizmek istersek Türklüğü ye Türkiye'i mahvetmek lazımdır.Faraza,Erzurum'a kadar giden,Erzincan'a Sivas'a kadar giden, Harput'a kadar giden bir hudut aramak lazımdır.Ve hatta Konya çöllerindeki Kürt asairini de başlıbaşına bir Kürtlük tasavvur etmektense bizim Teşkilat-ı Esasiye Kanunu mucibine zaten bir nevi mahalli muhtariyetler teşekkül edecektir.O halde hangi lianın ahalisi Kürt ise onlar kendi kendilerini muhtar olarak

idare edeceklerdir.Bundan başka Türkiye'nin halkı mevzubahis olurken, onları da beraber ifade lazımdır...Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisi, hem Kürtlerin ve hem de Türklerin sahib-i selahiyet vekillerinden mürekkeptir ve bu iki unsur bütün menfaatlerine ve mukadderaatlarını tevhid etmiştir.Yani onlar bilirler ki bu müşterek bir şeydir (Ak 1 Syf 9.,10.,11 ikibine Doğru Dergisi 1987 Yıl:1 Sayı 35)

Kürtlerin ile Türklerin kardeşliği üzerine ve birlikte yaşamaları gerektiğine ilişkin bölümlerin de altını çizmiş bulunuyoruz.

Fakat davamız açısından önemli olan, bir çakışma vardır.Mustafa Kemal Kürt realitesini tanıyan cumhuriyetin kurucusu olarak,Kürtlerin ayrı devlet kurmalarını istememektedir.Ancak Yerel özerklik tanınması dahilinde sorunu çözmek istemektedir.Sosyalist Türkiye Partisi aradan 70 yıl geçtikten sonra programında, Lozan Kongeransında Türk Heyeti adına İsmet İnönü'nün devamlı tekrar ettiği Self-Determenation/Kendi kaderini tayin hakkını.Aynen aktarıyoruz.

"5- SAYILI TUTANAK 25 KASIM 1922

İSMET İNÖNÜ

.....İsmet Paşa, kimsenin itiraz edemeyeceği bir bildiride bulunmak zorunda olduğunu başka bir deyimle Türklerin İstanbul'da çoğunlukta bulundukları ve yalnız şimdi ülkelerinin herhangi bir yerinde değil, başkentlerinde de plebisitten korkmadıklarını açıklamak istediğini söyledi. İSMET PAŞA, dünyanın her yanındaki haklar da kendi kaderlerini saptayabilselerdi, dünyü barışına daha iyi hizmet edilmiş olacağı kesin kanısında bulunduğunu da sözlerine ekledi." (Ek 3 Lozan Barış Konferansı Tutanaklar Belgeler Takım 1 Cilt 1 Kitap 1 Seha L.Meray AÜ.Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınyarı Syf 95)

Marksist perspektifi dahilinde belirterek, fakat yine de Türk ve Kürtlerin Gönüllü birlikteliğini savunması arasındaki anlam farkını iddia makamı göstermek zorundadır.Davalı partinin farkı, self-determination hakkı ile birlikte durumu değerlendirmesidir.Yargılamada Anayasal ilke olarak Anayasanın başlangıç kısmında belirtilen Atatürk Milliyetçiliği ilkesi uygulanacaksa, öncelikle bu ilkenin yaratıcısının açıklamaları dikkate alınmak zorundadır. Türk Tarih Kurumu bu belgeyi gizlemeye çalışmış, fakat belge ortaya çıkartılmıştır.(Türk Bürokrasinin kraldan fazla kralcı bürokratik gerçekliğinin en iyi ifadesi olsa gerektir.Adı geçen dergiden aktarmaya devam ediyoruz: "Eksiksiz" denen metindeki eksik İzmir toplaantısının tutanakları, "tam metin" iddiasıyla ilk kez 6 yıl sonra gün ışığına çıka-

caktı.İzmit Kasrı görüşmesine katılan gazeteci milletvekili Mahmut Bey (Soydan) 1929 yılının kasım ayı aralık aylarıyla, 1930 yılının ocak ayı boyunca 70 gün süren bir dizi halinde tutanakları Milliyet gazetesinde yayımlanmıştı. Bir zamanlar İsmet Paşa'nın kabinesinde bakanlık yapan İsmail Arar ise 1969 yılında Atatürk'ün İzmit konuşmasını kitap haline getirdi. Toplantıyla ilgili son yayın ise 1982 yılı tarihini taşıyordu ve Arı İnan'a aitti.

"Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 1923 Eskişehir-İzmit konuşmaları" başlığını taşıyan kitabın üzerinde "Türk Tarih Kurumu"nun adı okunuyordu.4 Afet İnan'ın kızı Arı İnan, derlediği belgelere yazdığı sunuşta "Gazi Mustafa Kemal'in geziye çıkarken beraberinde götürdüğü üç zabıt katibince yazılmış" tutanakları "noksansız" yayınlandığını söylüyordu. Metinlerin asılları Anıt Kabir Arşivi'ndeydi. Türk Tarih Kurumu Arşivi'nde ise tutanakların fotokopileri vardı. 2000'e Doğru toplumdan ve araştırmacılardan gizlenen belgelere ulaştığı zaman, Arı İnan'ın "noksansız" dediği metnin eksik olduğunu saptıyordu. Atatürk'ün açıklamalarından "Kürt Meselesi" başlıklı bölüm yanında, Batı Trakya Türkleri ile ilgili olanlar da çıkartılmıştı.

Atatürk'ün Bölücülüğü

(Kitabın yayınlanabileceğine-Abc.) karar veren Türk Tarih Kurumu Yönetim Kurulu üyelerinden bugün yalnız üçü yaşıyordu:

Sedat Alp, Tahsin Özgüç ve Tahsin Yazıcı, Yücel'e göre kafar yerindeydi. Atatürk'ün önderliğinde kurulan Türk Tarih Kurumu'nun bugünkü başkanı, Atatürk'ün görüşlerinin "Bölücülüğü yarayacağı" kanısındaydı. "TTK. Türkiye aleyhine çalışanlara belge vermek durumunda değil"di." (Ek 1 Syf 12,14)

3-Şimdi Mustafa Kemalin Kürt sorunu hakkında yıllar yılı Türk Kamuoyundan gizlenen (ki Milli Güvenlik Kurulu arşivlerinde ve Türk Tarih Kurumu arşivlerinde saklı bulunan, Cumhuriyetin kuruluş 43/1,3 ve 4. fıkraları dairesinde talep ediyoruz. 43/2. fıkranın uygulama alanı yoktur. Çünkü sözkonusu belgelerin Kürt realitesi ve Devletin kuruluş yıllarındaki bu konu üzerine politikaları ile sınırlanmış bulunmaktayız. Ayrıca bu konuda gizlilik gerekçesi olamaz. Böyle bir şey olsaydı, Mustafa Kemal'in görüşlerine ait açıkladığımız belge hakkında Devlet sırlarının açıklanmasından dolayı soruşturma açılırdı.) görüşlerine ek olarak, İsmet İnönü'nün Türk Temsilcisi sıfatı ile Lozan Konferansındaki Kürt Meselesini sergileyişini de aktarmak istiyoruz.

Her ne kadar sözlü açıklamalarımız sırasında Değerli Anayasa Mahkemesi Başkan Yardımcısının: İ.İnönü'nün Türk ve Kürt'lerin temsilcisi olarak Lozan'da bulunmalarının belirtildiği oturumun hangisi olduğu sorusunu tarafımıza yönettikleri sırada, Musul görüşmelerinde olabileceği olasılığını da gündeme getirmesi bizim açımızdan anlamsal bir fark yaratmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Machevellist/pragmatik bir yol izlemiş olamaz. Böyle bir yol izlenmişse, yargılamanın zaten anlamı kalmamıştır. Bir oturumda Türk Heyetinin Kürtlerin varlığını tanıması, Plebisit istemesi, başka bir oturumda bunu reddetmesi veya sözünü etmemesi olsa olsa dava açısından iddianın çürüklüğünün göstergesi olabilir. Bu konuda aktarmalara geçmeden önce Kürt sorunu hakkında Türk bürokrasisinin yıllardır "Dağ Türkleri", "Turan kökenlilik" türünden çarpıtmalarının nereden kaynaklandığını göstermek için kısa bir bölüm aktarma istiyoruz:

".....Kürt halkının İran kökenli olduğu öne sürülmüştür: Oysa, bu iddiayı Kürtlerin Turan kökenli olduğunu kabul eden, Enyclopaedia Britannica yalanlamaktadır. (Ek 1.Aynı eser syf 346).

Türk Temsilcisi Heyeti adına Musul Sorununda İ.İnönü'nün sunduğu bildiriler ve konuşmaları dava açısından çok önemlidir. Musul'un Türkiye sınırları içinde kalyması için Kürtlerin varlığını kabul eden bir Devlet. Hatta yine aktaracağımız kısımlarda Anadolu'daki Kürtlerin varlığını da belirten Devletin şimdiki temsilcileri ve iddia makamı bunu yok sayamaz. Bölümleri aynen aktarıyoruz. Yoruma ihtiyaç hissetmiyoruz :

"21 SAYILI TUTANAK
23 Ocak 1923

İSMET İNÖNÜ

...1- Etnografik nedenler,-Musul vilayetine yerleşik nüfus 503 000 kişiye varmaktadır. Vilayet içinde, bundan başka, Kürt,Türk ve Arap göçebe aşiretler de vardır: Bunlar aşağı yukarı 170 000 kişi kadardır.

.....Vilayetin yerleşik nüfusunu meydana getiren 503 000 kişi resmi son Türk istatistiklerine göre, aşağıdaki unsurlardan oluşmaktadır:

	KÜRT	TÜRK	ARAP	YEZİDİ	MÜS OLM	TOPLAM
SÜLEYMANİYE SANCAĞI	62 830	32 960	7210	-	-	130000
KERKÜK SANCAĞI	97 000	79 000	8000	-	-	184000
-MUSUL SANCAĞ	104 000	35 000	28 000	18 000	31 000	216000
MUSUL VİLAYET NÜF	263 000	146 960	43 210	18 000	13 000	503000 TOPL

.....1- Süleymaniye ve Kerkük Sancaklarında Arap unsuru çok azdır:

2- Musul Merkez Sancağında 137 000 Türk ve Kürte karşılık yalnız 28 000 Arap vardır.

3- Son olarak bütün Musul Vilayetinde 410 790 Türkle Kürde karşılık 31 000 Müslüman olmayan vardır. Demek ki Vilayet nüfusunun beşte dördünden çoğunu Türklerle Kürtler ve beşte birinden azını da Araplar ve Müslüman olmayanlar getirmektedir. (Sf :344)

..... Türkiye yüzyıllardır, Musul Vilayetinin gerçek sahibi olmuştur; askere alma zorunlulukları yüzünden Vilayetteki nüfus hareketini çok doğru olarak bilmek zorundaydı; son olarak, Türk istatistikleri, Dünya savaşından önce, esaslı bir inceleme sonucunda ve nüfusun çeşitli unsurları arasındaki oranı gösteren rakamları değiştirmedikçe hiçbir siyasal çıkarı olmadığı bir sırada düzenlenmiştir. (sf :344)

.....Bu koşullar altında, yalnız Türk istatistiklerinin gerçeğe uygun olduğunu kabul etmek gerekir.

Kaldı ki, İngiliz Temsilci Heyetinin verdiği rakamlara göre de, Musul Vilayetinin nüfusu (1921 yılında) şu unsurlardan oluşmaktadır:

	ARAP	KÜRT	TÜRK	HIRISTİYAN	YAHUDİ	TOPLAM
MUSUL	170 663	179 820	14 895	57 425	9665	432468
ERBİL	5100	77 000	15 000	4100	4800	106000
KERKÜK	10 000	45 000	35 000	600	1400	92000
SÜLEYMANİYE	—	152 000	1000	100	1000	155000
TOPLAM	185 763	452 000	65 895	62 225	62 865	785468

Görülüyor ki Araplarla Müsluman-olmayanların Vilayet nüfusunun içinde azınlıkta, Kürtlerle Türklerin de çoğunlukta olduğunu, İngiliz Hükümetinin kendisi de kabul etmektedir. (Sf. :345)

..... Fethiyeden Kerkük'e uzanan dar bir toprak şeridi dışında,Dicle'nin sol kıyısındaki bölgede tüm olarak Kürtler ve Türkler oturmaktadırlar. Musul şehrinde Türkçe, Kürtçe ve Arapça olmak üzere üç dil birden konuşulmaktadır; fakat, bu şehirde oturanlardan Arapça konuşanlar ve Arap sayılanlar, aslında Türktürler; bunlar, uzun süre Araplarla ilişki kurmuş olmaları yüzünden, her iki dili de öğrenmiş bulunmaktadırlar.

Bu memleketi tanıyanlar bilirler ki, Musul'da oturanlar, hiç bir vakit,ne Arap, ne de Irak halkının bir parçası sayılmışlardır. (Sf :345)

..... Yezidiler, Kürttürler; doğal olarak da gelenek ve görenekleri Kürtlerinki gibidir; aralarında yalnız mezhep ayrılığı vardır; bu yüzden, onları birbirinden ayrı tutmak doğru olmaz. Nasıl, aynı ulusun bireşlerini, kimisi Katolik kimisi de Protestan olduğu için, ayrı soydan saymak doğru olmazsa,Yezidilerle Kürtleri de birbirinden ayrı tutmak haksızlık demek olur. (Sf :345)

..... TBMM Hükümeti, Türklerin olduğu kadar Kürtlerin de Hükümetidir; çünkü Kürtlerin gerçek ve meşru temsilcileri Millet meslisine girmiştir ve Türklerin temsilcileriyle aynı ölçüde ülkenin Hükümetine ve Yönetimine katılmaktadır.

..... Bitlis'de 1914'de patlak veren olay, bir kaç yabancı konsolo-

sun kışkırtmaları sonucudur; hiçbir önemi yoktur ve yalnız o yerle sınırlı kalmıştır..... İngiliz Temsilci Heyetince öne sürülen Dersim olayı da aynı niteliktedir. (Sf :348)

Tüm bu alıntılar da göstermektedir ki, Türkiye Cumhuriyeti bir dönem tercihini Kürt realitesini tanıyarak yapmış, fakat bu tercih zaman içinde değişmiş ve eski tercihin belgeleri ortadın kalkmıştır. Sosyolojik gerçeklik yine Egemen siyasi tercihlere yenilmiştir.

Bu konuda ilk yılların izlenen politikalarını anlatması bakımından Ek.2. deki derginin 14. sayfasını aktarmak istiyoruz : "...Atatürk, Anadolu'ya çıktığı günden bir ay geçmeden, 18 Haziran 1919 günü Amasya'dan Edirne'deki 1. Kolordu Komutanı Cafer Tayyar Bey'e çektiği şifrede, "Kürtler de Türklerle birleşti" müjdesini veriyordu. Erzurum Müdafaai Hukuk Cemiyeti, bu şifreden önce 30 Mayıs günü yayınladığı bildiride, Doğu illeri için, "Bu illerimiz kan, din ve tarih kardeşi olan Kürt ve Türkün namus ve yurtseverliğine emanettir" diyordu. Bu şubenin 17 Haziran günlü raporunda ise "Kürtle Türkten meydana gelen birleşmiş bir millet"in hakları savunuluyordu. Mustafa Kemal'in önderliğinde yapılan Erzurum Kongresi, 1923 yılında da daha somut ifade edilecek çözümü genel çizgileriyle belirlemişti. Doğu bölgesinde yaşayan unsurlar, "birbirlerine karşı saygı ve fedakarlık duygularıyla dolu ve ırki duruma ve toplumsal ve coğrafi şartlarına saygılı özkardeşti"ler. Sivas Kongresi nizamname ve beyannamesi de bu programı aynen benimsiyordu. Mustafa Kemal, Doğu bölgesindeki görüşme ve yazışmalarda, Türk ve Kürtün "birbirinden ayrılmaz iki öz kardeş" olduklarını sürekli tekrarlayacaktı. 15 Eylül 1919 günlü telgrafı yalnızca bir örnekti. "İç ve dış düşmenlere karşı demirden bir kale" bu kardeşlik temelinde yükseliyordu.

20-22 Ekim 1919 günleri Amasya'da Bahriye Nazırı Salih Paşa ile Müdafai Hukuk Temsil Heyeti üyelerinden Mustafa Kemal Paşa, Rauf ve Bekir Sami beyler arasında imzalanan protokol, bir bakıma yeni Türkiyel'nin ilk anayasasıydı. Orada, vatan "Türk ve kürtlerin oturduğu topraklar" olarak tanımlanıyordu. Kürtlerin serbestçe gelişmelirni sağlamak için" her türlü hakları gerçekleştirilecektir. Mustafa Kemal, Ankara'ya geldiğinin hemen ertesi günü 28 Aralık'ta yaptığı konuşmada, "...devlet için milli yeni bir sınır kabul ettik." diyordu. Vatanın sınırları, "Türk ve Kürt unsurlarının oturduğu" alanı içeriyordu. TBMM açılır açılmaz, hemen yaptığı önemli konuşmada, gene "kardeş milletlerin milli sınırı" diyordu Misakı Milli toprakları

için. Bu sınır içinde "Türk olduğu gibi Kürt de vardı.... Bu unsurlar birbirlerinin haklarına daime saygılıydılar" 1 Mayıs günü gene Meclis kürsüsünden bunları söylemişti M.Kemal.

Aynı formüller 3 Temmuz 1920, 16 Ekim 1921, 1 Mart 1922 günü Mecliste yapılan konuşmalarda tekrar ediliyordu.

Lozan görüşmelerinde ise İsmet Paşa "TBMM hükümetinin Türklerin olduğu kadar Kürtlerin de hükümeti olduğunu" belirtmişti. İsmet Paşa, 1969 yılında Ulus gazetesine anılarını anlatırken,Lozan'da "milli davalarımızı biz Türkler ve Kürtler diye savinduk" diyecekti. Mecliste yapılan konuşmalarda, Hükümet Başkanı Rauf Bey ve Kurtuluş Savaşının önde gelen isinleri, tıpkı Mustafa Kemal gibi,ısrarlı olarak "Türkiye Halkı" kavramını kullanıyor ve "Türkiyeli" olmayı vurguluyordu." (Ek 2. Aynı dergi syf. 14,15)

4- Savunmada boşluk bırakmak istemediğimiz için Kürtlerin varlığı, ayrı bir dil ve kültürleri olduğu ve Turan kökeninden olmadıklarına ilişkin de birkaç kısa açıklamada bulunma gereği duyuyoruz. Bu konuda özel bir araştırma yapacak kadar sosyoloji bilgimiz yoktur.

Kürt kelimesi tarihte ilk kez Yunanlı tarihçi ve komutanı Ksenefon tarafından "Onbinlerin Dönüşü" adlı eserinde yazılı olarak kullanılmıştır. Ksenefon bu eserinde MÖ 400-401 yılında şimdiki Kürdistan'da karşılaştığı Karduki (Carduchi) kavminden bilgi veriyor ve bunların şimdiki Botan'a kadar uzandığını yazıyor. (Ek 5. Kürtler ve Kürtlerin Tarihi, syf. 15)

"Lagaş kralı MÖ 2400 yıllarında Karda kabilesinden söz eder ve MÖ 2200 yıllarında Ur padişahı Kmil Sin (Kemil Sin), Kurde toprağını Prens Verdenner'e bırakmıştır. 1370'te Hitit Padişahı Subilkubme, Gurde adında bir topluluğun adını anar. Daha sonraları Asur Kitabelerinde Karadaka Yaylasından ve kurtie, kurti topluluğundan söz edilir. (Aynı eser sayfa 15)

Tarihteki Kürt krallıklarını Gutiler, Lulular, Kasitler, Mitanniler, Haldi- Urartu'lar, Medler, Subariler, Nayriler, Kardular olarak kısaca belirtmek yeter sanırım.

5- Türkiye'nin politikaları çok kısa süre sonra değişmeye başladı.Tunceli Kanunu bunun çelişkilerini de ortaya koymaktadır. (Tunceli'nin idaresi hakkında kanun)

1935 yılında kanun yürürlüğe giriyor fakat Tunceli ilinin kuruluşuna ilişkin yasa 4 Ocak 1936'da çıkarılıyor.Ve Dersim İsyanı 1937 yı-

lında oluyor. Yüce Mahkemeye soruyorum: Tahrik Parlamentodan mı geliyor?

Yasanın bazı maddelerini sıralamak istiyoruz.

Görülecektir ki, söz konusu yasa, Türkiye'nin son on yılına sığan yasal düzenlemelerin benzeri içeriğe sahiptir.

- Dersim ilinin Tunceli vilayetine dönüştürülerek ordu ile irtibatı baki kalmak ve rütbesinin selahiyetini haiz bulunmak üzere korkomutan rütbesinde bir zatı vali ve kumandan olarak atayan, (madde 1)

Bu vilayetin nahiye ve kazaların sınır ve ev merkezlerini dahi değiştirebilecek (madde 2). Kaymakam ve nahiye müdürlerinin dahi rütbe yetkileri ve ordu irtibatları baki kalmak şartıyla ordu muvazzaf subaylarından teşkil edilebileceği, (madde 3) Ve günümüzün anlamlı ve güzel kaç örnek daha verirsek, Cumhuriyet savcılarını hazırlık tahkikatında hakimlerin sahip oldukları yetkileri Tuncelide kullanır (madde 9), maznunları ve şahitleri ayrı ayrı ve toplu olarak birbirleriyle yüzleştirebilir (madde 10). Yine savcılar ilk tahkikata icrası kanunen mecburi olan suçlarda dahi bu yetkiyi istimal edebilirler.Dava açılması izne tabi olan işlerde izin verme selahiyeti vali ve kumandanındır. (madde 12). Hakimin reddi kararları katidir. (13) Ağır cezayı müstelzim suçların tahkikatı mevkufen yapılır ve bu mevkufların duruşmadan evvel tahliyelerine dair olan kararlar ancak valinin muvafakatı ile icra olunur. İlbaylık içindeki ara mahkemelerinden verilen hükümler temyize tabi olmayıp katidir.

Vali ve kumandan emniyet ve asayiş gereği vilayet halkından olan fertleri ve aileleri vilayet içinde bir yerden diğer yerlere nakletmeye ve bunların il içinde oturmalarını men etmeye yetkilidir. (madde 31) Ve çok güzel bir örnek de 32 ve 33. maddelerdir. Yani vali ve kumandanın bir şahıs hakkındaki tatbikatın tehirine ve cezaların teciline selahiyattar olması (32) idam hükümlerinin vali ve kumandan tarafından tecile lüzum görülmediği takdirde infazı iki Teşkilatı Esasiye Kanununun 26. maddesine aykırı olması önemli değil günümüz Türkiye'sinde. Askeri yönetimlerin kefaleti altındaki anayasaya aykırı aynı dönemde hazırlanan yasa maddeleri yine aynı anayasanın geçici 15. maddesinin himayesinden yararlanıp yaşam olanağı bulabiliyor.

Tunceli yasasının bir de 3713 sayılı Yasa'nın atası olma özelliği vardır. 34. madde Elazığ, Malatya, Sivas, Erzincan gibi çevre illere

gelince, burada TCK.nun 2. kitabının 1. babı, 2. babının ve 7 babının 1 ve 455. madde hariç kalmak üzere 9. babının .. diyerek sıraladığı suçları işleyenlerin Tuncelide ve bu yasada belirtilen prosedürde yargılanacakları belirtilmiştir. Ve bu kanun geçmişe yürürlüdür. (35) Ve bu Kanunun 1935 yılı ile 1 Ocak 1940 arası yürürlükte kalacaktır. (madde 37). Belki hukuk Devletine yakışır tek yan bu sınırlamadır.

Kanunun esbabı mucibesine gelince 07.11.1935 tarihli ÇHP Genel Başkan Vekili ve Başbakan İnönü'nün, TBMM başkanlığına gönderdiği uyarı anlamlıdır. "En iyi usul kanunu, tatbik edildiği muhitin hususiyet ve ihtiyaçlarına en uyanı olduğu şüphesizdir. İçtimai hayatları diğer vatan parçasındaki vatandaşlarla meskun ve çevresi ilişik haritada gösterilen vatan topraklarında gerek idari ve gerek adli bakımdan çok güzel semereler veren Cumhuriyet Kanunlarımızın tecrübeler neticesinde arzu edilen faydaları temin etmediği görülmüştür... bu zavallı halkı Hükümet daha yakından vesayeti altına almaya." diye devam eder. Ve şayet yeni mandacılık, Osmanlının son dönemlerinde bizzat sayın İnönü'nün karşı çıktığı fakat Kürtler için uygun gördüğü bir yönetim tarzıdır. Hem de özel idari yapı, asker, vali ve komutan ile özel yargılama usulü olan bir vesayet kanununa dayalı bir yönetim tarzı.

Gerek kendisine ait bilgileri değerli araştırmacı İsmail Beşikçi'nin aynı adlı kitabından aldığımız (ki değerli araştırmacı bu kitabı dahil, tüm kitaplarından dolayı değişik kovuşturmalara maruz kalarak ağır cezalar almıştır) ve kısaca Tunceli Kanunu olarak belirttiğimiz yasa gerekse 1982 Anayasası ve onun bireysel hak ve özgürlükleri yok eden hükümleri Türkiyenin kendi icadı değildir. Keza 3713 sayılı Yasa'da, Pişmanlık yasaları da Türk Yasakoyucunun mucizevi birer buluşu değildir. İngiltere 74 Akti, İsrail ve İtalyadaki örneklerine bakıldığında ceza mevzuatına ayrı bir yasa olarak eklenen veya bizzat Ceza Kanunu içinde düzenleme yoluyla oluşturulan yasalara ve bu yasa ve hükümlerinin ruhuna, benzetilmişlerdir. Böylesi bir siyasi-hukuki refleksin Hukukun Evrensel İlkelerini dikkate alması ve sosyolojik bir gerçeği inkar etmesi mümkündür.

Azınlıklardan da intikam, yol vergisi türü yöntemlerle dönemin Hükümeti tarafından alınmıştır.

6-Esasa ilişkin söyleyeceklerimizi yine sözlü açıklamalar sırasında Parti temsilcilerinin üzerinde durmak ve mahkemeyi bilgilendir-

mek istedikleri hususlara hasredilmiş Genel Başkan imzalı bir ek dilekçe ile tamamlamak istiyoruz.

Sonuç: Yukarıda açıkladığımız nedenlerle;

1- Davanın reddedilip Parti hakkında 2820 sayılı Yasanın 9. maddesinin uygulanmasına,

2- Davanın duruşmalı yapılmasına, reddi halinde kullandırılmayan sözlü açıklamalarda bulunmak üzere tekrar 3 temsilcinin çağrılmasına,

3- Tebligat Kanunu hükümlerine uyularak yazışmalarda birer örneğin vekil sıfatıyla tarafımıza da tebliğe çıkarılmasına,

4- Delillerini son-savunmamıza ekli olarak sunduğumuz dilekçesini de yine bu savunmamızın eki olarak verdiğimiz Hakimin reddi talebimizin dikkate alınmasına, yeni teşkil edecek kurulun tarafımıza bildirilmesine,

5- Kürt sorununa ilişkin Cumhuriyetin ilk yıllarına ilişkin Milli Güvenlik Kurulu arşivlerindeki belgelerin delil olarak dayanmamızdan dolayı ilgili kurumdan istenmesine,

6- Açıkladığımız savunma sebeplerimizin gözönüne alınarak davanın reddine karar verilmesine"

STP Genel Başkanı Ali Önder Öndeş'in mahkemeye sunduğu yazılı dilekçe ise şöyledir:

"İddia makamınca hazırlanan her iki iddianamenin bütününe bakıldığında partinin kapatılmasına ilişkin davada esas itibariyle Sosyalist Türkiye Partisi'nin bir bütün olarak, siyasi varlığının ve onun kişiliğinde sosyalizmin sorgulandığı çok açık bir şekilde görülmektedir. Bu nedenle savunmanın ilk bölümünde STP'yi var eden nesnelliktir, siyasi hattımız ve mücadelemizi belirleyen ana ilkeler üzerinde duracağız.

Bir siyasi parti proğramını ancak onu oluşturan kollektif irade ve tarih yargılayabilir.

STP, 6 Kasım 1992'de kuruldu. STP bir yanıyla ülke nesnelliğinin diğer yanıyla da ön kabullere dayalı gönüllü birliğin oluşturduğu kollektif bir iradenin ürünüdür. STP'yi bugüne taşıyan da ülkenin verili nesnelliği ve gittikçe yaygınlaşan kollektif iradedir. Toplumsal ve siyasal süreçlerin doğal akışı içerisinde STP'yi STP programını yargılayacak olan da bu kollektif irade ve onun temsil ettiği işçi sınıfı emekçiler ve sömürüye karşı olan tüm katmanlardır. Kısacası, STP'nin ve STP programının burada yargılanması doğal bir toplum-

sal seyre müdahale etmekten başka bir şey değildir. "Demokrasi ve insan hakları" kavramlarını ağızlarına sakız edenler bu davayla bir kez daha inandırıcılıklarını yitirmişlerdir. Burada, bu davada toplumsal ve siyasal süreçlerin doğal akışının karşısına burjuva siyasal iktidarlarının yönetememe krizinin derinleştiği dönemlere tekabül eden yasaların zoru çıkarılmaktadır. Hukuk ve yasalar toplumsal-siyasal süreçlerin doğal akışına cepheden müdahale eden değil bu akışı düzenleyen araçlardır. Ama, maalesef bu ülkemizde böyle işlememektedir.

STP hangi siyasal toplumsal zemine ayaklarını basıyor?

STP bilimsel sosyalizmin evrensel değerlerini, birikimini ve deneylerini ülke toprağında yeniden üretip siyasal pratiğe taşıma hedefini önüne koymuştur. Sonuç olarak, bu siyasal zemin de dünyadaki toplumsal ve siyasal süreçlerden muaf olmayan, bu ülkenin toplumsal dinamiklerinin ve çelişkilerinin oluşturduğu bir siyasal zemindir. STP, bilimsel sosyalist teorinin kılavuzluğunda bu tür bir zemine basmaktadır. Program da bilimsel sosyalist teorinin kılavuzluğunda dünya ve Türkiye'deki dinamikler ve çelişkiler esas alınarak hazırlanmıştır.

STP programında ikinci bölüm, partinin niteliği kimliği başlığında:

"1) a) Sosyalist Türkiye Partisi (STP), sosyalist dönüşmelere öncülük edecek sınıf olan işçi sınıfının siyasal mücadele aracıdır.

b) STP diğer toplumsal sınıf ve katmanlara işçi sınıfının tarihsel perspektif ve çıkarları ekseninde yaklaşır" denilmektedir.

Bu belirlemeler bilimsel sosyalizmin insanlık tarihine ilişkin en özet tanımı olan "insanlığın tarihi sınıf mücadeleleri tarihidir." ilkesi esas alınarak yapılmıştır. Yaşlı dünyamızda, insanlığın ortaya çıkışından bu yana tüm toplumsal gelişmelere sınıf mücadelesi ekseninde olmuştur. Bu bugün de böyledir. Ayrıca günümüzde sınıflararası çelişkiler her geçen gün derinleşerek gelişmektedir. Tüm toplumsal olgularda onu belirleyen bir sınıfsal öz vardır.

Tarihselliğin ve nesnelliğin üzerinde ilerleyen siyasal süreçlerde bu sınıfsal öz daha hakim ve açıktır.Bugün, ülkemizde ve dünyanın büyük bir bölümünde üretim araçlarının özel mülkiyeti varsa, üretim araçlarına sahip olanlar, üretimi bizzat gerçekleştiren işçi ve emekçilerin sonucuna el koyuorlarsa, emek ile sermaye arasında, bir başka deyişle işçi sınıfı ile burjuvası arasında uzlaşmaz bir çeliş-

ki var demektir. STP programında bu çelişki temel çelişki olarak belirlenmiştir. Bu yüzden STP programında işçi sınıfının partisi olduğu vurgulanmıştır. Ülkemizdeki diğer siyasal partiler de sınıf temellerinden muaf değillerdir. Programlarındaki söylem ne olursa olsun kullandıkları ideolojik-politik argümanlarla, pratikleriyle sınıf aidiyetleri kesindir.

Bugün medya ve diğer araçlarla kitlelerin bilincine özelleştirmenin ideolojik saldırısını şırınga edenlerin sınıf aidiyeti yok mu? TEK elektrik dağıtımını holding'lere, Aktaş elektrik ve Uzanlar'a satanlar, çimento üretimi yapan karlı KİT'leri Fransız şirketlere ya da yerli holdinglere satanlar, bu politikalarıyla burjuvaziye tatlı kar imkanları yaratanlar, binlerce işçinin işten atılmasına göz yumanlar sınıf ekseninden muaf mı? Bu partiler programlarında "biz burjuva partisiyiz" demeseler de açıkça emeğe karşı burjuvaazinin çıkarlarını temsil etmekte, korunmaktadırlar.

STP de, kendisini, burjuvazinin sömürü düzenine karşı işçi sınıfının siyasi mücadele aracı alarak, işçi sınıfının partisi olarak tanımlıyor.

Yine, STP programı (s.13) genel tanım bölümünde; "Kısacası, ücretli emek sömürüsü Türkiye'de sömürünün egemen ve belirleyici biçimidir: Bu alanda ülkeyi bugunden yarına taşıyacak olan çelişki işçi sınıfı li kapitalistler, emek ile sermaye arasındadır" denilmektedir. Kapitalist toplum bir çelişkiler yumağıdır. STP düğüm noksanın emek-sermaye çelişkisi olduğunu,diğer toplumsal çelişkelirin tümünün bu eksende çözümlenebileceği tespitini yapıyor.

Doğal yapının korunması, çevre kirliliği, ırk ayırımı, etnik kavgalar, cins ayrımcılığı vb. sorunların tümünün temelinde burjuva ideolojisi ve siyasal- toplumsal-etlik-ekonomik yapılanma vardır. Bu çelişkilerin tümünün kaynağı bizzat kapitalizmdir ve bu çelişkiler, nihai olarak kapitalizmin ortadan kalkmasıylı çözüm yoluna girebilirler. Bu nedenle STP programının ruhuna esas olarak emek-sermaye çelişkisi hakimdir. Toplumdaki diğer çelişki ve dinamikleri bu eksene taşıma anlayışı hakimdir. Ulusal sorundan, cinsiyet ayrımcılığına, doğanın korunmasına kadar diğer çelişkilere bu perspektifle yaklaşıyoruz. Bu tamamiyle klasik ve rafine bir Marksist yaklaşımdır.

Buraya kadar yapılan tespitler, STP'nin bilimsel sosyalist teoriyi siyasi pratiğine esas alan bir işçi sınıfı partisi olduğunu yeterince

anlatmaktadır. Bilimsel sosyalizmin kaynağı Marksizmdir. Programımızda açıklanan bu tür bir sosyalist toplum projesinin en tepesinde insanın insanı sömürmesini reddeden, kendisine bu doğrultuda toplumsal bir misyon seçen, bu misyonu yerine getirirken her türlü maddi ve manevi hazzı yaşayabilen insan unsuru vardır. Marks'ın ekonomik siyasal hatta teknik sayılabilecek çözümlemelerinde bile insan unsuru,insana,insan yaşamına verilen değer hep en tepededir. Marksizmin insanı esas alan bu bakış açısıyla insanlığın geleceğini kurgularken ırkların renklerin, dillerin, cinslerin birbirlerine üstünlüğünün olmadığı sınıfsız sömürüsüz bir insanlığa ulaşılacaktır. STP bu ütopyaya sıkı sıkı bağlıdır.

STP'nin "suçu" işçi sınıfı partisi olmaktır.

Partimizin kapatılmasının iddianamede gösterilen zahiri gerekçesi günün moda deyişiyle "bölücülük". Oysa bölücülükle suçlanmayacak tek ama tek siyasi düşünce, teori bilimsel sosyalist teoridir. Çünkü işçi sınıfının kurtuluş mücadelesi toplamdaki diğer tüm çelişkileri kesen, o çelişkileri sınıf mücadelesi eksenine aktaran bir dinamiğe sahiptir. Irk, renk, cins, milliyet ayrımlarını körükleyen ve insanlığı bu yapay ayrımlarla birbirine düşüren esas olarak emperyalist kapitalist sömürü düzenidir. Yeni Adıyla "Yeni Dünya Düzeni"dir.

Marksizmin ulusların oluşumuna bakışında ana perspektif şudur:Ulusal yapı ve kimlik tarihsel gelişim süreçlerinin belirli bir evresine denk düşer.Sınıf mücadelelerinin belirlediği insanlık tarihi, birbirlerinden kopuk yalıtılmış topluluklardan tek bir insanlık tarihinin oluşumuna ve tüm toplumsal farklılıkların yokolacağı bir dünyaya doğru ilerlemektedir. Bu süreçte ulusların ortaya çıkması ve dünyamızın ulusal sınırlara bölünmesi mutlak ve nihai bir durum değildir.Uluslaşma sürecinin burjuvazinin yükselişine paralel seyretmesi bir diğer olgundur. Aynı sürecin bir yönü de her bir uluslaşmanın, bir toplum yasası olarak başka ve daha güçsüz etnik toplulukların asimilasyonu pahasına gerçekleştiği gerçeğidir.

Kapitalizmin uluslararası bir sistem olarak kendisiyle birlikte doğan ulusal birimleri aşma eğilimi taşımaktadır. Ancak burjuvazinin toplumsal ve siyasi egemenliği yalnızca proletaryanın sömürülmesini değil,toplumda bir dizi bakşka ayrımcılığı da sürekli yeniden üretmeyi gerektirmektedir. Bugün ulusların birbirlerini boğazlamasından, birbirlerine karşı önyargılar geliştirmelerinden, biirbiirleri-

ne düşman olmalarından çıkar sağlamakta olan sınıf burjuvaziden başkası değildir.

Marksistler uluslar ve etnik topluluklar arasındaki farklılıkların silinmesini bir tarihsel süreç olarak görür. Sosyalizm tüm insanlık değerlerinin giderek ortaklaşa sahiplenildiği, ayrımcı politikaların hiçbir maddi zemininin kalmayacağı bir düzen olacaktır. Ayrımcılığa kendi sömürücü sınıf egemenliğini sürdürmek için ihtiyaç duyan burjuvazinin ortadan kaldırılması insanlığa bu olanağı sunacaktır. Bu yönde mücadelenin ana ekseni sosyalist devrim ve sosyalizmin iktidarının gerçekleştirilmesinden başka birşeydeğildir. Dolayısıyla Marksistler ulusal baskılara, zorla asimilasyona "milliyetçi" oldukları, milli duyguları körüklemeyi tercih ettikleri, ya da ulusları birbirlerinden ayırmak istedikleri için değil ulusların kendi kaderlerini tayin etmelerinin engellenmesinin geri planında sınıf çelişkilerinin üzerinin örtülmesi ihtiyacı yattığı için, zorla asimilasyon ulusları birbirlerine düşman etmeye yarayacağı için, insanlığın sınıfsız-sömürüsüz bir bütün oluşturmasının yolunun ancak "gönüllü birlik"ten geçeceği için karşıdırlar.

Partimize yönelik bölücülük suçlamasını ilk önce bilimsel sosyalistlerin bu temel perspektifinden yola çıkarak reddediyoruz. Marksist bir parti insanlığın ayrıcalıksız bir bütün oluşturması gibi bir idealin taşıyıcısı, savunucusudur. Marksist ilkelere dayalı bir işçi sınıfı partisi olarak Mearksizmin ulusal soruna bakışını esas alan bir ilkeselliğe sahibiz. Bu nedenle soruna Marksizmin ileleri doğrultusunda yaklaşımımızdan bihaber olan iddianameyi ve iddia makamı "bölücülük" suçlamasını daha güncel, daha moda ve daha etkileyici bulduğu için seçmiştir. Örneğin, bu dava sınıf mücadelesinin kabardığı, yükseldiği bir konjonktürde açılsaydı, muhtemelen "sınıf esasına dayalı" olduğumuz için suçlanacaktık. Marksistlerin ulusal soruna yaklaşımı, net olarak,sosyalizm mücadelesi ve sınıf mücadelesi temellidir,tüm uluslardan proleterlerin sınıf kardeşliğine dayalıdır. O yüzden bu esasları hesaba katmadan bize atfedilen kaba bölücülük suçlamasını, ayrıca rahatsız edici buluyoruz.

İddia makamına partimiz hakkında yeni bir suç duyurusunda bulunuyoruz: Bizim programımızın hir satırına sınıf mücadelesi sinmiştir. Programımızın ruhunda sınıf ilişkileri ve çelişkileri hakimdir. Bunların dikkate alınarak davanın genişletilmesini, iddianamenin yeniden hazırlanmasını ve bir işçi sınıfı partisine yakışır gerekçe-

den, "sınıf esasına dayalı" olmaktan dava açılmasını talep ediyoruz. Böylece bir hukuki hatanın da, aleyhte delilleri keyfi değerlendirmenin de önüne geçilmiş olur.

Öte yandan iddia makamı STP'nin bilimsel sosyalist bir parti olduğunu, sınıf mücadelesini esas aldığını programdan alıntılar yaparak açıklamaktadır. Evet, biz sınıf partisiyiz. İşçi sınıfının partisiyiz;bunu inkar etmiyoruz ve bu nitelemeden de onur duyuyoruz. Esas olarak da burjuvazinin bütün kurumlarıyla üzerimize gelmesinin nedeninin bu olduğunu iddia ediyoruz. Eğer sınıf temelli bir parti olmak suçsa, KİT'leri burjuvaziye peşkeş çekenleri, vergi kaçıranları, hayali ihracatçıları kollayan siyasi iktidar da, onu oluşturan partiler de, sözde muhalefet eden partiler de sınıf temellidir. Ama aslında Türkiye'de genel olarak sınıf partisi değil,işçi sınıfı partisi olmak suçtur.

Hukuk da sınıfsaldır.

Bütün anayasalar, yasalar bir sınıfın iktidarını temsil eden irade tarafından oluşturulur. Hukuk toplumdaki sınıflardan bağımsız,ya da sınıflarüstü değildir. 1982 Anayasasında da diğer yasalarda da incelikli bir şekilde bu anlayış vardır. Özellikle toplumu, sessiz, hareketsiz kılarak, zapt-u rapt altına almak bu anayasanın temel özelliğidir.

Bu Anayasa,1982 yılı koşullarında alternatifsiz,tartışmasız ve silahların gölgesinde halk oylamasına sunulmuş ve kabulü sağlanmış bir Anayasadır.

Bu Anayasa, Türkiye burjuvazisinin kronikleşen yönetememe krizinin derinleştiği bir dönemde hazırlanmış bir kriz anayasasıdır.

Bu anayasa ve Siyasi Partiler Kanunu, içinde bulunduğumuz toplumsal ve siyasal süreçlerinin çok gerisinde kalmıştır.Kişinin temel hak ve özgürlüklerinden genel tanımlamalarda sözeden bu anayasa ve SPK hemen ardından bu haak ve özgürlüklerin kullanımını yasaklayan,kısıtlayan tedbir hükümlerini getiren yasakçı bir anayasa ve SKK'dır.Bu anayasya, evrensel hukuk kurallarına taban tabana zıt ve yirmibirinci yüzyıla taşınan dünyamıza yakıkşmayan bir anayasadır.

Bu saptama partimizin özel görüşü de değildir.Örneğin 16 Temmuz 1993 tarihli Cumhuriyet gazetesinde Anayasa Mahkemesi yetkililerine ait olduğu belirtilen bir değerlendirme yer almaktadır:..." Yetkililerin (Anayasa Mahkemesi yetkilileri), Anayasa değişmedikçe mahkemenin yapacağı bir şey yok. Mahkemeyi eleştirenler,Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası'ndaki bazı maddeleri eleştirsinler ..." Bu cümleler partimizi "yargılayan" mahkemeninde bu

anayasadan ve SPK'dan şikayetini yansıtmaktadır.Bu davaya dayanak olan anayasa ve SPK'nın değiştirilmesi gerektiği uzun bir süredir ülkenin siyasal gündeminde, Cumhurbaşkanından, başbakanlara, TBMM Başkanlarına kadar herkesin dilindedir.Siyasetçiler, bilim adamları,hukukçular,sendikalar,Demokratik kitle örgütleri,kısacası bu ülkenin sorunları karşısında sorumluluk duyan herkes anayasa ve SPK'dan yakınmaktadır.

Bu anayasa ve SPK'nın değiştirilmesi gerektiği doğrultusunda ortak bir iradenin oluştuğu ortamda, yani bu yasaların toplumun vicdanında, kadük duruma geldiği koşullarda bu davanın görülmesi tek kelimeyle abestir.Hukuka ve kanunlara, uygulamada mekanik bakmamak gerektir.Hukuk uygulayacasının karar verme durumunda, yasalar kadar, toplumun ortak iradesini, değişen değer yargılarını, gelişen toplumsal-siyasal süreçleri ve kamu vicdanını da hesaba katması gerekir.

1. ve 2. iddianameyi bölüm bölüm incelediğimizde: bu konu ile ilgili yasal düzenlemeler bölümünde Anayasanın 2. maddesinden bolca sözedilmektedir. Anayasanın 2. maddesindeki evrensel boyutu olan dört kavram üzerinde düşünmek gerekir.

Birincisi; insan haklarına saygı:yerinde infazların, işten atılmaların, insanlara dışkıg yedirmelerin, topluca göçe zorunlamaların yaşandığı bir ülkede yaşıyoruz.Bu uygulamaların sorumluları kendi anayasalarına göre bile anayasa suçu işliyorlar.

Bir siyasi parti hakkında programı esas alınarak kapatma davası açılması evrensel hukuk kurallarının reddidir.Burjuva iktidarlaarca beslenen dinci faşist gericiliğin "şeriat isteriz" naralarıyla 37 ilerici aydını katlettiği bir ülkede anayasanın laiklik ilkesinden söz edilmez.İş veremediği yurttaşların yaşama hakkını gasp eden, eğitim,sağlık gibi hizmetleri de özelleştirip işçi ve emekçileri yoksulluğa ve eğitimsizliğe mahkum eden bu düzende anayasanın sosyal devlet ilkesi ihlal edilmektedir.

Anayasanın 2. maddesinde söz edilen, insan hakları,demokrasi,laiklik ve sosyal devlet kavramlarının her geçen gün daha geçersiz hale getirildiği bu düzenin sorumlusu ne STP'dir, ne sosyalistlerdir, ne tahammül edilmeyen sosyalizmdir.Sorumlu kaapitalizmin bizzat kendisidir.Yine iddianemelerde anayasanın 5. maddesinden söz ediliyor.Devletin amacı, görevi bölümünde"... insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalış-

maktır."denilmektedir.Oysa ana dilleri farklı olan milyonlarca insanın ana dillerini ve kültürlerini zenginleştirip zenginleştirilmelerinin yasak olduğu bir ülkede yaşıyoruz.Anayasanın bu tanımı da kağıt üzerinde kalmaktadır.

İddia makamı yargıladığı programı anlamamıştır.

İddianemede, STP programında uluslararası devrim sürecinin üç bileşenin sık sık vurgulandığını iddia etmektir.Programımızda bu kavram sadece iki yerde geçiyor.Ayrıca, programda bu üçlü bileşenin 21. yüzyıla girerken iki ayağının (sosyalist ülkeler-ulusal kurtuluş mücadeleri) yeniden gözden geçirilmesi gerektiği tesbiti yapılıyor.Yoksa programda, iddianamede belirtildiği gibi bu üçlü bileşeni bugüne aynen taşımamaktadır. Bu cümle iddianameye kolaycılık yapılarak programın birinci paragrafının sonundan aynen aktarılmıştır. İddia makamının partimizin proğramını anlayabilme yeteneği kesinlikle yoktur.

İddianamede programda alıntılanan bir bölümde "... Anti kapatalist işçi haretetlerinin Türkiye, Yunanistan, İran vb. ülkelerde yükselişe geçmelerinin Filistin ve Kürt direnişleri nezdinde sosyalizmin daha güçlü bir çekim merkezi olmasını sağlayacağını..." belirttiğimiz söyleniyor. Bu konunun davayla ilgisini anlamak mümkün değildir. On yıllardır Ortadoğu'da Filistin ve Kürt dinamikleri mevcuttur.

On yıllardır devam eden Molla Mustafa Barzani'lerde Yaser Arafat'lardan bugüne taşınan bir filistin ve bir Kürt dinamiği elbette mevcuttur.

O halde STP programında bu tarihsellikten kaynaklanan bir tespitin bulunması neden yargılanır? Ayrıca sosyalist bir partinin tüm toplumsal dinamikleri sınıf ekseni bir mücadeleye çekmek için çekim merkezi olma tesbiti kadar doğal bir yaklaşım olamaz.

2- İddianamenin 14. sayfasında Savcılık makamı "Atatürk milliyetçiliği, ırk düşüncesine ve kökence başka görünen toplulutların bütünden ayrı sayılmaları düşüncesine yer vermez... Özünde kültür milliyetçiliği vardır." diyor. Bu tür bir yaklaşımın siyaset biliminde, sosyolojide karşılığı zorla asimilasyon'dur. Zora dayalı asimilasyon, bir ulusun, bir halkın, bir eknik grubun dilini, kültürünü kısacası kimliğini yok saymak ve asimile eden topluluğun kimliği içerisinde eritme politikasıdır. Zorla Asimilasyon, bugün dünyamızda toplum vicdanını rahatsız eden ve kabulü mümkün olmayan bir uygulamadır. Marksist bir parti olarak STP, ulusların, halkların kimliklerini

yok etmeye yönelik, fiili ve fiziki zora dayalı asimile etme uygulamalarına şiddetle karşıdır. STP bu görüşünde kararlı ve ısrarlıdır. Bu inancını, kararlılığını programına alması da bu tür bir ilkeselliktir.

İddianamenin 14. sayfasında Lozan Antlaşması ve Türk-Bulgar Dostluk Antlaşması'na atık yapılarak Kürt kimliğinin kabul edilmemesine dayanak aranıyor. Lozan 24 Temmuz 1923, Türk-Bulgar Dostluk Antlaşması 18 Ekim 1925 tarihlidir. Yaklaşık günümüzden 70 yıl önce bu metinlerin, bugünkü bir sosyolojik olguyu açıklayabilmesini beklemek saçmalıktır. Siyasi antlaşma metinlerinin toplumsal realitelerin tartışılmasında nihai başvuru kaynağı sayılması hukuk adına utanç vericidir. İddia makamı ve bu iddianameyi ciddiye alan Anayasa Mankemesi bilimsel ve hukuk formasyonu açısından yetersizliğini kanıtlamıştır.

Kürt halkının bir dizi tarihsel neden ve ideolojik-fiziki zor nedeniyle ulusal kimliğinin bilincine geç kavuşmuş olması yok sayılma gerekçesi olamaz. Yine Kürt halkının Kurtuluş Savaşı'na Türklerle birlikte katılması ve ardından yapılan antlaşmalarda Türkiye Cumhuriyeti delegasyon tarafından temsil edilmesi bu halkın yok sayılması için gerekçe olamaz. Bu anlayış bilime, hukuka, toplum vicdanına ve hakkaniyet duygumuza uygun değildir.

İddianamenin 14. sayfasında, Anayasanın 66. madesi özetlenmekte ve "... bu bütünlük içinde yer alan her yurttaş, tüm haklardan sınırsız ve eşit biçimde yararlanabilir..." denilmektedir. Bunun ülkemizde iki açıdan kabulu mümkün değildir.

Birincisi,kapitalist düzendeki toplumsal sınıflar açısından: toplumumuzda tarihsel olarak var olan sınıf farklılaşmaları son yıllarda çok ciddi boyutlara ulaşmıştır. Burju-vazi ile işçi-emekçi kitleler arasında her alanda mesafe daha da çok açılmış ve sınıf çelişkisi derinleşmiştir. Bugün burjuvazi yaşadığı, eğlendiği, gezdiği... mekanlar da dahil olmak üzere düğünleri, milletvekili kızlarının milyarlar harcayarak yapılan nişanları, Andromeda'larda, Klassis otellerdeki eğlenceleri bu çelişkinin derinleştiğini gösteren güncel basit örneklerdir.

Bunun yanısıra işçi-emekçi kesimlerin sağlık, eğitim, seyahat, maddi ve manevi varlığını geliştirme vb. alanlarda burjuvazi ile eşit olduğu söylenebilir mi? Parası olmadığı için hastaneye kabul edilmeyip hastane kapılarında ölen, parası olmadığı için eğitimi yarım bırakmak zorunda kalan insanların ülkesinde yaşıyoruz. Bu ve ben-

zeri eşitsizlikleri çelişkileri her gün görüyoruz, yaşıyoruz. Bizi kağıt üzerinde yazılanlar değil, yaşanılan gerçeklik ilgilendiriyor. O yüzden kapitalist düzende " eşitlik" sözünün bir kandırmaca olduğunu söylüyoruz.

İkincisi de, yine sınıf temeline dayalı olmak üzere Kürt halkının yaşadığı eşitsizliktir. Burjuvalaşmış, işbirlikçi Kürtler dışında Kürt işçi ve emekçilerinin eşitliğinden söz edilebilir mi? Bu eşitsizlik farklı niyetlerle de olsa bugün herkes tarafından telaffuz ediliyor. En azından bölgesel olarak, hizmet götürmedeki eksiklikler olarak telaffuz ediliyor.

Yine son yıllarda artan bir çelişki yaşanıyor. Kürt köylerinin göçe zorlandığı, köy halkına topluca dışkı yetirildiği, okuma, beslenme, sağlık vb. alanlarda bir terkedilmişliğin yaşandığı bir ülkede yaşıyoruz. Bu eşitsizliklerin ve Kürt kimliğinin fiziki zor ile, sopayla örtbas edilmeye çalışıldığı bir ülkede yaşıyoruz. Yine Kürt dilinin ve kültürünün gelişmesinin önüne hem yasalarla hem de fiziki zorla geçirildiği bir ülkede yaşıyoruz.

STP, gerek programında gerekse politikalarında bilimsel sosyalist teorinin kılavuzluğunda, yaşanılan bu gerçeklikleri tespit edip bunları dönüştürmeyi hedeflemektedir. Esas olarak sınıf gerçeğini başa koyduğu programında sınıf ilişkilerine ve ulusal soruna ilişkin tespitler, bu programı oluşturan tek tek bireylerinl ve kollektif iradenin öznel niyetinden bağımsız nesnel bir vakıadır.

İddianamedeki "...Ulusal kurtuluş mücadelelerinin sosyalizmin yerleşip gelişmesinde etken olduğu ve ..." türünden bir ifade programın hiçbir yerinde yoktur. Bu tür bir yoruma imkan verecek herhangi bir ifade de bulunmadığı gibi, tam tersine ulusal kurtuluş mücadeleleri bölümünde "... ABD'nin başını çektiği emperyalist güçler, günümüzdeki ulusal dinamikler üzerindeki en ağırlıklı dışsal belirleyen durumuna gelmişlerdir. Bu anlamda "bağımsızlıkçı" ulusal hareketlerin her biri bu dışsal belirleyenin eğemenliği altına girme tehdidiyle karşıkarşıyadır..." (s.6) denilmektedir.

Yine Ortadoğu bölümünde (s.12) "...Ancak bölgedeki görece gelişkin kapitalist ülke proleteryalarının sergileyecekleri siyasal güç ve örgütlülük ile ulusal hareketlerin iç gelişmeleri arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır..." denilmekte ve bu ilişki bulunmaktadır..." denilmekte ve bu ilişki paragrafın sonunda ulusal hareketler nezdinde sosyalizmin daha güçlü bir çekil merkezi olması biçimde

tarif edilmektedir. Sonuç olarak programımızın bir yaklaşımının daha iddia makamınca algılanamadığı görülmektedir.

İddianamedeki "... Kürt ulusal hareketinin önemli yere sahip olduğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerindeki topraklarda kurtuluş mücadelesi verdiği belirtilerek..." ifadesi STP programının hiçbir bölümünde yoktur. İddianameye girmesi muhtemelen aşırı zorlanmış bir fikir yürütme etkisiyle olmuştur. Oysaki, programın ilgili bölümlerinde Kürt ulusal hareketi TC. ile sınırlı olmayan bir coğrafi bölge içerisinde değerlendirilmektedir. Özel olarak Türkiye Cumhuriyet sınırları içinde bir Kürt ulusal hareketinden Türkiye Cumhuriyet sınırları içinde bir Kürt ulusal hareketinden hiçbir şekilde söz edilmemektedir. Tabii ki bu coğrafyanın içinde TC. de vardır. "Kürt ulusal kimliğinin", "Kürt realitesinin" herkesçe (Devletin en üst düzey yöneticileri de dahil) söylem düzeyinde de olsa konuşulduğu ve bir halkın kimliğinin tanınması doğrultusunda taleplerinin kitlesel bir şekilde telaffuz edildiği bir konjonktürde bu tür bir tespit tamamıyla objektiftir. Elimizde olmayan bir şeyi var edecek bir sihirli değnek bulunmadığına göre bu böyle kabul edilmelidir.

STP Kürt realitesini elbette kabul eder.

Her iki iddianamenin ana ekseni STP'nin "yaşayan bir Kürt ulusunun varlığını açık ve seçik kabul olarak etmesi'dir.

Ön savunmada verdiğimiz örnekleri tekrarlamayacağız. Ancak, bu tür bir nedenle bugün muhtemelen heyet üyeleri de dahil olmak üzere ülkemizde milyonlarca kişi ve kuruluş hakkında dava açılabilir. Örneğin, Başbakan Tansu Çiller ile ANAP genel başkanı Mesut Yılmaz, Kürtçe'nin okullarda seçmeli ders olarak okutulup okutulmamasını konuşuyorlar. Örneğin, Erdal İnönü İngiltere'de Kürt Enstitüsü'nün ve TV'sinin kurulması gerektiğini ancak bunun Anayasa sorunu olduğunu ifade ediyor. Birinci savunmamızdaki örnekler de düşünüldüğünde bugün "yaşayan bir Kürt ulusunun varlığını açık ve seçik" kabul etmeyen kişi ya da kuruluş bulmak zordur. Ama ne hikmetse bunu işçi sınıfının bilimsel sosyalizme inanan partisi STP söyleyince Devlet ayağa kalkmakta, partiyi kapatma davası açılmaktadır.

Parti kapatılamaz!

Anayasa Mahkemesi'nin STP'yi kapatma yönünde bir karar alması şu anlamlara gelecektir:

Partimize posta aracılığıyla bir mektupta Sivas'taki dinci-faşist

gericiliğin gerçekleştirdiği katliama ilişkin bildirimizin arkasına bu anlayışı temsil eden biri tarafından bir tehdit yazılmıştı. Özet olarak küfürlerin dışında "sizin partinizi başınıza yıkacağız, yerle bir edeceğiz" denilmekteydi. Mahkemenizin vereceği karar kapatma doğrultusunda olduğunda, uslup ve tarz farklılığına rağmen -20 Temmuz'da sözlü savunma hakkımızın gasp edilmesi olayında Anayasa Mahkemesi Başkanının tavrı, uslup ve tarz farklılığının da olmadığını göstermiştir- sonuçları itibarıyla tehdit mektubundaki talebe denk düşülecektir.İddianamede partimizin "ulusların özgür iradelerine dayalı birliklerinin" savunduğu da yazılmıştır. Anayasa Mahkemesi'nin STP'yi kapatma kararı vermesi heyet üyelerinin "Biz özgür iradeye değil, zora dayalı birliği savunuyoruz." biçiminde bir deklarasyonları anlamına gelecektir. İddianamede partimizin "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını" savunduğu da yazılmıştır. Kapatma kararının evrensel bir insanlık değerini heyet üyelerinizin reddettiği anlamına gelecektir.

Son olarak mahkeme üyelerinin vermeleri muhtemel kapatma kararı burjuvazinin sosyalizme ve işçi sınıfının mücadelesine karşı gösterdiği sınır ve kural tanınamaz, tahammülsüzlüğün paylaşılması anlamına gelecek, heyet üyeleri burjuvazinin bizlere karşı beslediği sınıf kininin taşıyıcıları olarak tarihe geçeceklerdir.

Ancak kapatma kararının sonuçları toplumsal gelişim ve nesnel sınıf mücadelesi yasaları karşısında son derece sınırlı olacaktır. Türkiye işçi sınıfı ve sosyalistlerinin mücadelesi bu tür biçimsel engelleri aşacak güç ve kararlılığa sahiptir. "Parti" kapatılamayacaktır."

Evet "Parti" kapatılamadı. Onun mücadeledeki kararlılığını ve ödün verilemez ilkelerini hiç bir güç engelleyemedi...

MAHKEME KARARI

Anayasa Mahkemesinin STP savunmasına dair yaptığı değerlendirme içinde usül yönünden yapılan şu değerlendirme de ilgi çekicidir:

"Söz konusu yasal düzenlemeler Anayasa'nın 66. ve 69. maddelerinde yer alan hükümlerin gereklerini yerine getirmek amacıyla yapılmıştır. Ancak, bunların Anayasa'ya uygunluğunu tartışmak Anayasa'nın geçici 15. maddesinin açıklığı karşısında olanaksızdır. Anayasa Mahkemesinin yerleşik içtihadına göre, Anayasa'nın geçici 15. maddesinin son fıkrası ile birinci fıkrası arasında, belirli bir dönemde çıkarılan yasalar hakkında Anayasa'ya aykırılıkların iddia edilmemesi yönünden bir zaman ayrımı yapılmamış, üçüncü fıkrada yer alan "bu dönem" sözcükleri birinci fıkrada açıklanmıştır. Böylece, belirli bir dönemde çıkarılan yasalar için Anayasa'ya aykırılık savında bulunulamayacağı öngörülmüştür. Geçici maddeler uygulama süreleriyle değil, geçici olarak düzenledikleri hukuksal ilişki ve kurumlarla kendisi ve bağlı olduğu temel metinlerin içerikleri ve verdikleri anlam ile değerlendirilmelidir. Geçici maddeler değişik hukuksal düzenlemeler arasında bağlantı kurar, kazanılmış hakların saklı tutulmasını ve uygulamanın geniş bir zaman dilimine yayılmasını sağlar. Geçici maddelerle temel hükümlerin farkı budur. Hukusal değer bakımından ise, geçici maddelerle temel hükümle arasında bir farklılık bulunmamaktadır. Anayasa'nın açık olarak düzenlediği bir konunun Anayasa Mahkemesi tarafından uygulanması düşünülemez.

Bu nedenle, Anayasa'nın geçici 15. maddesine göre, 12 Eylül 1980'den ilk genel seçimler sonucu toplanacak Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Başkanlık divanı oluşturuluncaya (6 Aralık 1983) kadar geçen süre içinde çıkarılmış olan yasaların Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülemeyeceğinden, bu dönem içinde çıkarılmış yasalar arasında bulunan 22.4.1983 günlü, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun Anayasa'ya aykırılığı savında bulunulamaz.

Diğer taraftan bir yasa kuralının ihmalinin söz konusu olabilmesi için aynı konuyu düzenleyen ve birbirleriyle çelişen bir yasa ve Anayasa kuralının bulunması gerekir. Bu durumda çözümün Anayasa kuralları yönünden aranması doğaldır. Anayasa'nın geçici 15. maddesinin varlığı, Anayasa'nın tümlüğü içinde bir çelişkiyi değil bir ayrık durumu yansıtmaktadır. Geçici 15. maddenin içeriği, konuyu açık biçimde ortaya koymuştur. Anayasa Mahkemesi'nin bu kuralı yok sayması olanaksızdır.

Bir yasa kuralının ihmali, incelenmekte olan işte uygulanacak kural hakkında iptal davası açılmış olsa bile o kuralın Anayasa'ya aykırılık nedeniyle iptal edilebilecek nitelikte olması koşuluna bağlıdır.

Söz konusu kuralların, Anayasa'nın geçici 15. maddesi karşısında, Anayasa'ya uygunluk denetimi yapılmasının olanaksızlığı nedeniyle ihmal edilmeleri de söz konusu olamaz.

Bu nedenlerle Siyasi Partiler Yasası'nın ilgili kurallarının iptal ya da ihmal edilmesi istemi yerinde görülmemiştir.

Güven DİNÇER bu görüşe katılmamıştır."

Anayasa Mahkemesi, 12 Eylül faşizminin çıkarmış olduğu Siyasi Partiler Yasası'nın Anayasa'ya aykırılığını tartışmak bile istememiş ve sözkonusu faşist Anayasa'nın geçici 15. maddesine dayanarak savunmanın talebini geri çevirmiştir!

Anayasa Mahkemesi'nin Sosyalist Türkiye Partisi davasında ulaştığı sonuç ise şöyle oldu:

"VIII- SONUÇ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 25.2.1993 günlü, SP.43.Hz.1993/16 sayılı İddianamesi'nde Sosyalist Türkiye Partisi'nin Anayasa'nın Başlangıç Kısmı'na 3., 4., 14., 68. ve 69. maddeleriyle 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 78. maddesinin (9) bendi ve 81. maddesinin (a) ile (b) bentlerine aykırı olarak, Devletinl ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı amaçladığı ileri sürülerek Siyasi Partiler Yasası'nın 101. maddesinin (a) bendi gereğince kapatılmasına karar verilmesi istenmekle gereği görüşülüp düşünüldü:

1. Sosyalist Türkiye Partisi programının, Anayasa ile Siyasi Partiler Yasası'na aykırı olduğuna ve 2820 sayılı Yasa'nın 101. maddesinin (a) bendi uyarınca davalı Parti'nin KAPATILMASINA,

2. Davalı Parti'nin tüm mallarının 2820 sayılı Yasa'nın 107. maddesi uyarınca Hazine'ye geçmesine,

3. Gereğinin yerine getirilmesi için karar örneğinin 2820 sayılı Yasa'nın 107. maddesine göre Başbakanlığa ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmesine,

30.11.1993 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Sosyalist Türkiye Partisi'ni "kapatan" kararı aşağıdaki isimler imzaladı:

Başkan Yekta Güngör ÖZDEN
Başkanvekili Güven DİNÇER
Üye İhsan PEKEL
Üye Selçuk TÜZÜN
ÜyeAhmet N. SEZER
Üye
Haşim KILIÇ
Üye
Yalçın ACARGÜN
Üye
Mustafa BUMİN
Üye
Sacit ADALI
Üye
Ali HÜNER
Üye
Lütfi F.TUNCEL

Sonsöz yerine : Sosyalist İktidar Partisi Programı

"Sosyalist İktidar Partisi, bilimsel sosyalizmin ilkeleri doğrultusunda Türkiye'de ve dünyada, sınıfsız ve sömürüsüz bir toplum ve insanlığın yaratılması için mücadele eder."

SİP

SOSYALİST İKTİDAR PARTİSİ

"Tarihte açılan bu sayfayı kapatamazsınız"

"Parti susmadı, susmayacak"

TBMM
Kütüphanesi
9602620